JUL 17 1956
JUL 20 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

SATURDAY, JULY 11, 1956

LATVIJA

AMERIKĀ

55./488. n-rs TREŠDIEN, 1956. GADA 11 JŪLIJĀ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu vienā slejā.

LNA ME

VALDĪBAS MAIŅA ASV DAUGAVAS VANAGIEM

Š. g. 3. jūlijā noslēdzās DV ASV centrālo organu vēlēšanas.

Par DV ASV pr-ku ievēlēts Augusts Vanags, (Čikāga). 1. priekšsēža v. — V. Aparjods, (Milvoki), 2. pr. v. — D. Maļinovskis (Nujorka), 3. pr. v. — H. Bagātais (Nujorka), kasieris — P. Ozoliņš, (Čikāga), sekretārs — Utināns (Čikāga), valdes loceklis — E. Peniķis, (Milvoki), 1. valdes loc. kandidāts — V. Lagzdiņš, (Čikāga), 2. valdes loc. kand. — J. Sprogis, (Grand Rapidi).

DV ASV revīzijas komisijā darbosies: H. Kiperts (Mineapole), J. Lazdiņš (Indiānāpole), J. Skriveris (Detroita). Kanadidāti: V. Matūzelis un I. Balodis.

DV ASV Goda tiesa: Pulkv. R. Poruks (Čikāgā), A. Ozoliņš (Čikāga), A. Rudzis (Filadelfija). Aizstājēji: K. Blaus un H. Millers.

DV ASV centrālo organu vēlēšanas veica DV apvienība Nujorkā.

Pēc vienošanās ar jaunievēlēto DV ASV pr-ku A. Vanagu DV ASV centrs ar 15. jūliju tiek pārcelts no 31-43 Steinway St., L.I.C. 3. N. Y. uz Čikāgu ar šādu adresi:

Mr. Augusts Vanags, 2705 West Hirsh Street, Chicago 22, Ill.

Ar šo dienu jaunais DV ASV prks uzņemas arī DV vadību.

Ar 15. jūliju vecā valde noslēdz uzsākto CARE akciju — nosūtot līdz šim pieteiktos saiņus uz Vāciju sadalei. Līdz 15. jūlijam vēl tiek pieņemti ziedojumi, nenokārtotās saistības utt. Uz 1. augustu tiek slēgtas DV ASV kases grāmatas un reizē ar naudas līdzekļiem pārvestas uz Čikāgu.

Līdzšinējās valdes vārdā pateicos tautiešiem, organizācijām un Daugavas Vanagiem un Vanadzēm par darbu un sadarbību aizvadītajos gados. Lūdzu tādu pašu uzticību jaunajai valdei.

Alfrēds Pukīte, DV pr-ks ASV

KOPVALSTĪ NAV VIENPRĀTĪBAS

Apvienotās Karalistes ministru prezidentu konference beigusies

Londonā. — Deklarējot savu uzticību brīvībai un atzīstot pašnoteikšanās tiesības visām tautām, Londonā 6. jūlijā beidzās desmit dienu ilgā Apvienotās Karalistes ministru prezidentu konference, kurā gan daudz ko pārrunāja, bet nekas netika nolemts. Ministru prezidentiem nācās atzīt, ka par kopīgas Apvienotās Karalistes politiku vispār nav ko sapņot, jo apvienībā esošās valstis būdamas dažādās iespaidu sfairās, atrodas par daudz tālu viena no otras.

Pēdējā dienā ministru prezidenti izdeva kopīgu kommūnikē, kurā atzīmētas visas konferences laikā pārspriestās problēmas, bet nevienа konkrēta atzinuma. Kommūnikē nekādā gadījumā neliecina par Apvienotajā Karalistē ietilpstošo valstu kopību un vienotību. Gluži otrādi, tas skaidri pierāda lielo uzskatu atšķirību, kāda pastāv dažādo tautu un zemju starpā.

TAKOMAS EV.-LUT. DRAUDZES SKOLAS MĀCĪBU NOSLĒGUMS

Takomas latviešu ev.-lut. draudzes svētdienas skolas mācību nobeigumā. No kr.: sēž skolotāji Helēna Smite, Aleksandrs Krūmiņš (pārzinis), māc. Edmunds Mačs, Dzidra Valdniece un Herta Jurkovska. G. Āboliņa foto

POZNANĀ TIESĀS BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJUS

KOMŪNISTI IZREĶINĀS AR STRĀDNIEKIEM

Atbildot uz Anglijas strādnieku partijas vēstuli, Polijas valdība ziņo, ka Poznaņas nemierniekus tiesās „bez naida un atriebības."

Londonā. — Atbildot uz Anglijas strādnieku partijas vēstuli, kas tika nosūtīta Polijas prezidentam **Zavadskim, prasot izrādīt** „žēlsirdīgu atturību" pret Poznaņas nemierniekiem ,Polijas valdība paskaidro, ka personas, atbildīgas par asiņaino strādnieku sacelšanos tiks tiesātas, bet ka tiesāšana notiks bez domām par naidu un atriebību.

Polijas valdības atbilde, ko strādnieku partijai Londonā nodeva poļu sūtnis Miļņikiels, turpina iesākto dziesmu, ka pie Poznaņas sacelšanās vainīgie bijuši subversijas aģenti, kas strādnieku saimnieciskās prasības pārvērtuši asiņainos nemieros, kuri prasījuši daudzu nevainīgu cilvēku dzīvības.

Nedēļas nogalē Poznaņas, nemierus kādā runā Kolčesterā analizēja Anglijas strādnieku partijas vadītājs Geistkels, tas pats, kas Bulgāņinam un Chruščevam viesojoties Londonā, vaicāja, kas noticis ar aiz dzelzs priekškara palikušiem sociāldemokrātiem.

„Nav neizslēdzams," sacīja Geitskels, **„ka Polija patiesi attālinās no diktātūras un virzās uz lielākas brīvības pusi." „Bet," turpināja angļu sociālistu vadītājs, „nedrīkst aizmirst, ka Poznaņas šaušanās un valdības tanku lietošana pret strādniekiem ir ass atgādinājums par stāvokļa īstajiem apstākļiem tai pasaules daļā."**

No Berlīnes pienākušas ziņas, ka, spriežot pēc rakstiem, kas pēdējās dienās parādījušies Polijas laikrakstos, poļu valdības „liberālais" spārns var cerēt uzvarēt cīņā pret vecajiem komūnistiem, izstrādājot valdības politiku, kādā veidā būtu izdarāma izrēķināšanās pret Poznaņas nemierniekiem. Strādnieku grūtā stāvokļa atvieglināšana un nevis nežēlīga kritikas apspiešana pašreiz liekas nobriestam valdības debatēs, kas nozīmētu ministru prezidenta Cirankieviča uzvaru.

Tūlīt pēc Poznaņas strādnieku sacelšanās poļu komūnistu vadošās personas deklarēja, ka nemieri ir tikai Rietumu provokātoru roku darbs. Bet izmeklēšanai turpinoties, Rietumu vainošana sāk kļūt mazliet slābanāka, **valdībai atzīstot, ka strādnieku stāvoklis patiesi ir bijis pietiekami grūts, lai viņi sāktu streikot.** Tas tomēr vēl nenozīmē, ka Rietumu provokātori būtu pilnīgi „aizmirsti." Kāds poļu žurnālists, kas pēdējās dienās no Varšavas ieradies Berlīnē, zinājis stāstīt, ka Poznaņā apcietināti vairāki vācieši — Gēlena organizācijas aģenti. Varšavā poļu komūnistu partijas oficiozs Tribuna Ludu pagājušās nedēļas nogalē rakstа, ka partijas un arodbiedrību amatpersonas esot principā ieskatāmas par galvenajiem vainīgiem Poznaņas nemieros.

PĀRVIETO POZNAŅAS POLICIJU

Berlīnē. — Rietumberlīnes laikraksts Telegraf, pirmais laikraksts, kurā parādījās ziņa par nemieriem Poznaņā, tagad zina stāstīt, ka visa Poznaņas policija tikusi „pārvietota." Visi Poznaņas policisti nosūtīti uz kādu nezināmu vietu un aizstāti ar policistiem no ārienes. Pārmaiņas notikušas tādēļ — ziņo Telegraf — ka nemieru laikā Poznaņas policisti uzvedušies ļoti pasīvi un strādniekiem ļāvuši sevi atbruņot. Tas pats laikraksts tālāk stāsta, ka Poznaņas fabriku strādnieki tiekot sagatavoti brīdim, kad Poznaņā notikšot publiska nāves sodu izpildīšana sacelšanās vadoņiem.

INVALIDU APVIENĪBAS IEBILDUMI NAV PAMATOTI

Līdz 5. augustam nodaļām jāpaziņo KV LNAK dalībnieku skaits

DV Kanadas valdes sēde notika 8. jūlijā DV namā Toronto. Uz sēdi nebija ieradušies biedrzinis J. Ronis un Kultūras daļas vad. J. Fogels. Sēdi vadīja valdes pr-dis V. Mukts, protokolēja sekretārs P. Vītols

Valdes priekšsēdis sīki iepazīstināja sēdes dalībniekus ar pieredzējumiem Eiropas ceļojumā, kā arī ar DV CV un LAKEC sēžu norisi. Pēc ziņojuma izrietēja, ka Kanadas DV ir pieturējušies pie DV CV norādījumiem un rīkojumiem, līdz ar to kādreizējie pārmetumi Kanadas Vanagiem, ka tie it kā nerespektētu DV CV, pilnīgi atkrīt. Šādu stāvokli savā laikā bija izraisījuši „pakalpīgie" ziņotāji, kas, vēlēdamies citus nomelnot, vienu otru reizi snieguši nepareizu informāciju par Kanadas DV darbību.

No sēžu atreferējuma bija konstatējams, ka darāms viss iespējamais, lai sagādātu materiālus par notikumiem šodien dzimtenē, un lai tos savukārt varētu piegādāt Apspiesto Nāciju asamblejas latviešu delegātiem, kas to izlietos iesniegumiem Apvienotajām Nācijām un citu valstu valdībām. Līdz ar to valde lūdz ikvienu DV biedri, ja to rīcībā būtu piemēroti materiāli, tos piesūtīt Informācijas daļas vadītājam Zibenim. Jautājumā par saiņu sūtīšanu izsūtītajiem un ārpus nometnēm dzīvojošiem tautiešiem Sibirijā vai citās vietās Padomju Savienībā valde vienojās šos sūtījumus virzīt caur DV Zviedrijā. Saiņu sūtīšanu uz dzimteni atstāj katra tautieša individuālai izšķiršanai. Uz Krieviju saiņi sūtāmi, jo pēc ievāktās informācijas zināms, ka tie tur ļoti noderīgi. Saņemtās atbildes liecina, ka saņēmēji jūtoties morāliski stiprināti, redzot, ka tie nav atstāti aizmirstībai, ka ļaudis brīvajā pasaulē par tiem vēl domā.

Priekšsēža vietnieks Līdums ziņo, ka saņemta atbilde no pulkveža Silgaiļa, ka viņš ir ar mieru piedalīties ar uzrunu DV dienās. Tā bijušiem leģionāriem un citiem tautiešiem būs iespēja redzēt un dzirdēt vienu no kādreizējiem augstākajiem Latviešu leģiona virsniekiem.

Īsā laikā DV Bēru fonds izmaksājis 500 dolaru viena mirušā DV organizācijas biedra — Bija — Hamiltonā, un vienа ģimenes locekļa — Štengeļa — Londonā, apbedīšanas izdevumu segšanai.

Nupat ienācis pieteikums no Bramptonas nodaļas, ka Vīksnam mirusi meitiņa. Tā kā Vīksna ir nodaļas biedrs, tad arī šinī gadījumā būs jāizmaksā $200. Ar apmierinājumu var konstatēt, ka DV savus biedrus tiešām neaizmirst. Tā visas nodaļas, atskaitot Montreālas nodaļu, ir nokārtojušas Bēru fonda maksājumus. Valde nolēma, ka Bēru fonda iemaksas jākārto nodaļām par visiem nodaļas biedriem, jo dažas nodaļas maksājušas iemaksas tikai par tiem biedriem, kuri samaksājuši biedru naudu.

Aprūpes daļas vadītājs ziņoja, ka uzsākti priekšdarbi Ziemassvētku kartīšu izgatavošanai. Ievadītas sarunas ar māksliniekiem. Uzdeva nodaļām iesūtīt pārskatus par 1. pusgadu. Kasieris Lucs ziņoja par paredzēto naudas loteriju. Reizē ar to valde uzdeva Lucim izstrādāt loterijas plānu un veikt attiecīgos priekšdarbus loterijas īstenošanai.

Informācijas daļas vad. ziņoja, ka veikti priekdarbi propagandas izdevumam, ko Informācijas centrs paredzējis izdot kopīgi ar lietuviešiem un igauņiem. Valde nolēma pasūtināt 2000 eksemplārus, ko vēlāk izsūtīs nodaļām un citu zemju DV, reizē lūdzot nodaļas un zemju valdes pieteikt Informācijas daļai vajadzīgo eksemplāru skaitu. Izdodamā grāmata sauksies The Greatest Tyranny.

Jaunatnes daļas vad. Beitāns ziņoja, ka piedalījies Jaunatnes kongresā Sidrabenē, kā arī izdalījis latviešu skolām varoņu grāmatu serijas izdevumus; par ko pēdējās esot ļoti pateicīgas. Uzdeva nodaļām līdz 5. augustam paziņot LNAK dalībnieku skaitu nodaļās.

Iepriekšējās sēdes protokolu nebija iespējams nolasīt, jo J. Fogels, kam bija uzdots protokolu uzrakstīt un izsūtīt nodaļām, sēdē nebija ieradies. Valde uzdeva Fogelim šo protokolu izsūtīt nekavējoties, lai nodaļas būtu informētas par iepriekšējās valdes sēdes lēmumiem.

Invalidu apvienības jautājumā, pēc valdes priekšsēža paskaidrojumiem, valde palika pie iepriekšējiem lēmumiem, jo saņemtā argumentācija no Invalidu apvienības pārstāvjiem nav pietiekami pamatota. Divi galvenie punkti, pret kuriem, Invalidu apvienības pārstāvji iebilst, ir sekojoši: 1) plkv. Janums reizē esot DV priekšnieks un LCK priekšnieks, bet Invalidu apvienība vēlētos redzēt par LCK priekšsēdi kādu citi personu. Šis iebildums neiztur kritiku. Ja plkv. Janums ir spējīgs vadīt DV organizāciju, kuras nodaļas izkaisītas visā pasaulē, tad DV un arī invalidi var tikai priecāties, ja viņš ievēlēts arī par LCK priekšsēdi. 2) Iebildums, ka invalidiem Vācijā esot jāmaksā biedru naudas DV organizācijai, kur daudzās citās zemēs invalidi no maksas atbrīvoti, arī neiztur kritiku. Invalidiem Vācijā ir jāmaksā biedru maksas DV organizācijai, tad jāsaka, ka invalidi ir tie, kam ir stabilākais ienākums, jo tiem izmaksā rentes, kas ir nesalīdzināmi augstākas par sociālajiem pabalstiem. Tā arī izriet, ka lielākais invalidu skaits šo biedru maksu var nesalīdzināmi vieglāk samaksāt nekā dažs labs cits. Ka invalidiem netiekot maksāti tik lieli pabalsti no latviešu ziedotājām summām nekā dažam labam citam, arī nav pietiekams arguments, jo pabalsti tiek maksāti visupirms tiem, kam ir lielākā nepieciešamība dzīves iztikai, resp. tiem, kas nesaņem nekāda pabalsta, tālāk tādiem, kas saņem niecīgu pabalstu, jo latviešiem ir jāgādā par ikviena tautieša dzīvību un labklājību. Līdz ar to valde savu nostāju šinī jautājumā, atstāja negrozītu. Par invalidu protēžu jautājumu tiks publicēts paziņojums tuvākajā nākotnē. Sēdi sāk plkst. 13.15, beidz 17.00.

Valde piešķīra aizdevumu nerēdzīgajam invalidam K. Riekstiņam no Invalidu nama summām, jo aizdevums viņam vajadzīgs sakarā ar mājas iegādi. Aizdevums piešķirts uz 3 gadiem.

ASV apliecina draudzību nacionālistu Ķīnai

SAV. VALSTU VICEPREZIDENTS NIKSONS, APCEĻODAMS TĀLOS AUSTRUMUS, APMEKLĒ ĢENERĀLISIMU ČANGKAIŠEKU FORMOZĀ, PASNIEGDAMS PĒDĒJAM DRAUDZĪBAS VĒSTULI NO SAV. VALSTU PREZIDENTA EIZENHAUERA

Taipejā, Formozā. — Apliecinot Sav. Valstu atbalsta turpināšanu nacionālai Ķīnai, viceprezidents Niksons, viesodamies pie ģenerālisima Čangkaišeka Formozā, pasniedza pēdējām prezidenta Eizenhauera personisku vēstuli, kurā prez. atkārtoti apliecināja Sav. Valstu atbalstu Formozas nacionālistiem. Savā vēstulē prezidents Eizenhauers starp citu sacīja: „Internacionālais komūnisms, laiku pa laikam, maina savu taktiku, bet līdz šim vēl nav nekādu pierāadījumu, ka mainījušies būtu arī tā mērķi. Amerikāņu tauta un valdība to labi saprot."

Apceļojot Tālos Austrumus, viceprezidents Niksons ir jau paspējis pabūt Manilā un Saigonā; Formozā viņš uzkavēsies tikai 15 stundas, lai pēc tam turpinātu savu draudzības apliecināšanu Bangkokā, Taizemē.

MASKAVA PIEDĀVĀ ČEKU, KAM NAV SEGUMA

Pad. Savienības atbruņošanās plāns „bezvērtīgs"

NACIONĀLISTU ĶĪNA UN PERSIJA KRITIZĒ PLĀNU, KO PAD. SAVIENĪBA IESNIEDZA APVIENOTO NĀCIJU 12 VALSTU ATATBRUŅOŠANĀS KOMISIJAI

Nujorkā. — Atsākot atbruņošanās sarunas 12 valstu atbruņošanās komisijā Apv. Nācijās, Padomju Savienības pārstāvis Gromiko nāca klajā ar jaunu atbruņošanās „plānu." Maskava domā, ka vispirms visām valstīm vajadzētu sekot Padomju Savienības piemēram un samazināt savus bruņotos spēkus. Otrkārt, visām valstīm vajadzētu apsolīt, ka nesaskaņu gadījumā tās atturēsies no militāriem draudiem un nekādos apstākļos nelietos atomieročus un ūdeņražbumbas.

Brīvās pasaules valstīm Padomju Savienības tā sauktais atbruņošanās plāns tomēr nav pieņemams.

Kanada, ko atbalsta Sav. Valstis, Anglija un Francija, nacionālistu Ķīna un Persija, savu nostāju jau deklarējušas. Nacionālistu Ķīnas pārstāvis Dr. Tsiangs ironizēdams salīdzināja padomju plānu ar automašīnu bez motora un ar izrakstītu čeku par miljonu dolaru bez neviena centa seguma.

Tā kā padomju plāņu pārējās valstis nepieņems, tad var sagaidīt, ka 12 valstu atbruņošanās komisija uzsāks starptautiska atbruņošanās plāna pirmuzmetuma izstrādāšanu, kā to jau pagājušā gadā ieteica AN pilnsapulce.

ASV KAŖA LIDMAŠĪNAS LABĀKAS PAR KRIEVU

Pagājušās nedēļas nogalē ASV kaŗa aviācijas štāba pr-ks ģenerālis Tvainings ieradās pie prezidenta Eizenhauera Getisburgā un sniedza viņam ziņojumu par savu braucienu uz Maskavu, kur piedalījās Padomju Savienības aviācijas gada dienā.

Savā ziņojumā ģenerālis apstiprināja pretizlūkošanas dienesta ziņas par padomju kaŗa aviācijas spēku pieaugšanu. Tvainings apstiprina faktu, ka PSRS aviācija skaitliski ir daudz stiprāka par amerikāņu. Arī aviācijas technika Krievijā esot uz augsta līmeņa, komūnisti paātrinātā tempā varot ražot smagos turbinu transkontinentālus bumbvežus.

Pēc ziņojuma prezidentam, ģen. Tvainings izteicās žurnālistiem, ka redzētais Maskavā viņu pārliecinājis, ka kvalitātes ziņā ASV lidmašīnas ir vērtīgākas par padomju.

NEMITĪGAS CĪŅAS PRET KATRU PASTĀVOŠO IEKĀRTU

Nemierīgajās Dienvidamerikas republikās pieņemas komūnistu aktīvitāte

Lai gan pēdējos gados dažādos nemieros un pretvalstiskās demonstrācijās parasti tiek vainoti komūnisti, objektīvam novērotājam latiņu Amerikā nākas atzīt, ka ne vienmēr tā ir patiesība. Tā, piemēram, Argentīnā, kur pēdējā sacelšanās laikā valdība likvidēja 45 nemiernieku vadoņus un apcietināja simtiem dalībnieku, komūnisti bija iejaukti mazākā mērā. „Asinīm līstot Perons aizgāja un asinīm līstot viņš atnāks", nav komūnistu, bet gan bij. Argentīnas diktātora Perona piekritēju vārdi.

Bet atsevišķi gadījumi tomēr nenozīmē, ka komūnistiem vienmēr tiek nevietā pāri nodarīts. **Parasti gan notiek tā, ka tieši vai netieši visās nekārtībās iejaukti arī komūnisti, kas sniedz savu atbalstu visur tur, kur var cerēt radīt chaosu un neapmierinātību ar pastāvošo iekārtu.** Vienalga, vai tas ir strādnieku streiks, studentu gājiens, revolūcija vai pat vienkāršs huligānisms — komūnisti vienmēr ir klāt un gatavi palīdzēt. Komūnisti cenšas iefiltrēties strādnieku arodbiedrībās, iegūt studējošo un intelektuāļu uzticību, atbalstīt opozicijā esošos politiķus, aizstāvot pēdējo centienus arī tad, ja tie nav pašu komūnistu interesēs — vienkārši cerībā, ka juku stāvoklī varētu rasties situācija, no kuras komūnistiem būtu izdevība iznirst kā uzvarētājiem.

Parasti komūnistu ietekme Dienvidamerikā tiek novērtēta daudz par zemu. Gvatemalas komūnistu sakaušana un Sav. Valstu tuvums nebūt netraucē komūnistu darbību pārējās Dienvidamerikas republikās. **Politiskie lietpratēji lēš, ka Dienvidamerikas republikās un kādā pusduci Anglijas, Francijas un Holandes kolonijās Amerikas dienvidu daļā, komūnistu partijā esot ap 300.000 cilvēku. Procentuāli lēšot, no apm. 180 milj. Dienvidamerikas iedzīvotājiem, tas nav liels skaits. Taču komūnistu darbība tiek diktēta no Maskavas, kuras galvenās mītnes atrodas Padomju Savienības sūtniecībās Meksikā, Urugvajā un Argentīnā. Buenosairesas sūtniecībā vien krieviem ir vairāk kā 400 darbinieku. Septiņās** Dienvidamerikas valstīs komūnistu partija ir legālizēta. 13 valstīs tā ir nelegāla, bet tas nebūt nenozīmē, ka komūnistu darbību šajās valstīs būtu izdevies apturēt. Arī partijas biedru skaits nav nekāds precīzais komūnistu darbības noteicējs, jo par viņu līdzgaitniekiem var ieskatīt arī visus tos, kas atsevišķās Dienvidamerikas republikās cīnās pret pastāvošo iekārtu. Un šādu cīnītāju Dienvidamerikā ir Dieva svētība. Cerība, ka tā viņiem vieglāk izdosies sasniegt savus mērķus, tie bieži vien sadarbojas ar komūnistiem, pieņemot pasaules iekarotāju palīdzību.

PĀRMAIŅAS KOMITEJĀ LATVIJAS BRĪVĪBAI

Sakarā ar Komitejas Latvijas brīvībai sastāva paplašināšanos, par priekšsēdi ievēlēts Ādolfs Blodnieks, sekretāru Onufrijs Rancāns un kasieri Alfreds Bērziņš.

IMPERIJA SARŪK

CEILONA RAISĀS VAĻĀ NO ANGLIJAS

Līdzšinējās angļu aviācijas un flotes bazes pāries Ceilonas valdības pārziņā. Anglija palīdzēs Ceilonai paplašināt, modernizēt un apmācīt tās bruņotos spēkus.

Londonā. — Apvienotās Karalistes ministru prezidentu konferences laikā Londonā Ceilonas ministru prezidents Bandaranaike kādā preses konferencē deklarēja, ka Anglija ar mieru likvidēt savas militārās bazes Ceilonas territorijā, izvācot kaŗa lidmašīnas no Katunajakes lidlauka un flotes vienības no Trinkomali ostas. Divas stundas pēc augšminētās preses konferences Anglijas ministru prezidents Īdens uzdeva aizsardzības ministrijai šo ziņu atsaukt. Atsaukuma mūžs tomēr bija gaužām īss, jo konferencei beidzoties, noskaidrojās, ka Ceilonas sociālistu valdības galva Bandaranaike tomēr ir ceļā uz to, ko viņš vēlēšanu kampaņas laikā solīja saviem atbalstītājiem, proti — izsviest angļus no Ceilonas, likvidēt angļu militārās bazes, padarīt Ceilonu pilnīgi neitrālu un, kur vien iespējams, sekot Indijas ministru prezidenta Nēru ārpolītikai.

Lai vismaz vēl vārda pēc Anglija varētu Ceilonu noturēt savā iespaida sfairā, Īdenam nācās apsolīt likvidēt angļu militārās bazes. Līdz turpmākam angļiem minētās bazes atļaus lietot degvielu uzņemšanai un remontdarbu izdarīšanai, bet savu militāri stratēģisko nozīmi tās būs zaudējušas.

Tā kā aprādītās robežās bazes angļiem vēl atlauts izmantot, tad Anglija par šo laipnību samaksās, palīdzot Ceilonai palielināt, modernizēt un apmācīt tās bruņotos spē-

Pulcēsimies Bērnu svētkos Sidrabenē

SVĒTDIEN, 15. JŪLIJĀ, PLKST. 10

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

EIROPISKAIS GARS

P. DREIMANIS

Lai gan ir atzīts, ka gaisma nāk no austrumiem, senās Ēģiptes, Babilonijas un citām Priekšāzijas zemēm, tagadējai augstākai kultūrai pamatus ir veidojuši eiropieši. Viņi pazina gan austrumiešu sasniegumus, bet pārveidoja tos savas dzīves īpatnībām un garam atbilstošā virzienā. To ir veikuši sengrieķi, romieši un kristieši, izveidojot Grieķijā māksliniecisko un intellektuālo tradīciju, Romā - tiesiski valstiskos un militāros noteikumus, un kristietībā-mīlestības un cilvēka cieņas respektēšanu.

Ķelti, ģermāņi, slavi, balti un somu-ugru tautas šos kultūras pamatus cauri gadu simteņiem cenšas izkopt, papildināt un arvienu vairāk pieskaņot cilvēka vajadzību apmierināšanai un visas dzīves humanizēšanai. Viņi ir cēluši dievnamus, pilis un citas ēkas, kurās iemiesojies sava laikmeta cilvēka gars. Tas vēl vairāk vērojams bibliotēkās, mūzejos, mūzikā un citur, ko garīgi ļaudis uzņem sevī, uztur dzīvu un veido tālāk. Šīs personas uztur kontinuitāti starp pagātni, tagadni un nākotni, nododot agrāk radītās vērtības no paaudzes paaudzē.

Eiropietis arī dabu ir vai nu pārveidojis vai vismaz tai pieskāries; arī augstie kalni ir ar viņa piedzīvojumiem saistīti, jo viņš tur ir bijis un kaut kas zīmīgs tur ir noticis, par ko tiek stāstīts un rakstīts. Vispār Eiropā cilvēks un viss ārpus viņa — dzīve un tās apkārtne ir humanizēta. Pats cilvēks ir centrālā vērtība, īpaši garīgo vērtību nesējs,kas cienī brīvību un aizstāv sevi kā augstāko ar tās religiju un ētiku.

Šis eiropiskais gars un tā reālizējums visā dzīvē un tās apkārtnē pievelk un valdzina ne tikai tos, kas kādreiz dzīvojuši Eiropā, bet arī citu kontinentu pilsoņus, kas mēdz jūsmot par pilnīgu cilvēcisku dzīvi tanī. Bijušo eiropieti velk atpakaļ šis gars, kas ir viņa dvēseles sastāvdaļa. Viņš nevar no tā atbrīvoties, tāpat kā nevar aizmirst to zemi, kurā viņa dvēsele ir humanizējusies — viņš nemitīgi ilgojas pēc tās. Un tas nenotiek teorētisku apsvērumu dēļ, kas neapšaubāmi ir viņa pārdzīvojumu pamatā, bet jūtu un gājumu putnu instinktam līdzīga parādinājuma dēļ. Skiet, ka Eiropā sasniegtais, kas noturējies daudzus gadu simteņus, drošina humanizēto cilvēku un pārliecina viņu, ka iespējams veidot vēl augstāku cilvēcības ideālu, bet tikai kontaktā ar šīs zemes sabiedrību.

Paļaujoties uz to un atmiņās kavējoties Eiropā, viņa apziņā pazib sirmās stiliskās celtnes, kas vairākkārt pārveidotas cilvēka domu un vajadzību ietekmē, kultīvētie lauki, kur grūti atrast kādu neiekoptu stūrīti. Viņš it kā paņem rokās kādu laika zobu skartu grāmatu, ko bibliotēka rūpīgi ir glabājusi, garā vēro gleznas un tēlus mūzejos, kur glabājas daudzu gadu simteņu mākslinieku darbi; viņa apziņā ieskanas dažu operu melodijas vai kāda dziesma; te atkal viņš it kā sēd teātrī un vēro pazīstamos tēlotājus vai svētdienā kādā dievnamā klausās sprediķi par cilvēka dvēseles dzīvi un tās mūžīgo eksistenci. Viss tas un vēl daudz kas cits atgādina bijušām eiropietim tās attieksmes pret cilvēkiem un visu pasauli, kurās viņš savā laikā ir ieaudzis un sasniedzis savas dzimtenes kultūras līmeni, kas viņu velk atpakaļ uz šo gara pasauli.

Latvietis ir eiropietis. Viņa tautas kultūra ir indoeiropiešu Eiropas celma atvase. Viņa dzimtenē ir krustojušies rietumu un austrumu satiksmes ceļi, pa kuriem ir braukājuši tirgotāji ,misionāri un citi garīgās kultūras darbinieki, kas latviešus iepazīstinājuši ar Eiropas dzīvi un gara vērtībām. Tās ir sekmējušas latviskās gaumes, stila, krāsu harmonijas, intonācijas un citu tautas īpatnību izveidošanos. Tāpēc latviskais ir cieši saistīts ar Eiropas kultūras veidošanos un tās kalngaliem. Latviešu sasniegumi nav saprotami bez Eiropas gara pasaules, un viņu emigranti nezaudēs sevi, ja paliks uztiecīgi šim garam, kura ietekmē ir veidojušies citādi cilvēki, citādas pilsētas, citāda lauku dzīve un pat citi gaiss nekā Azijas, Āfrikas un jaunajos kontinentos.

Uz pirmo 5000 lielgaidu nometni pošas šīs divas Sauleskalna gaidu vienības gaidas — Āra Kļaviņa un Inta Austruma kā vienīgās no Bostonas. Nometne notiks Michigan Highland State parkā
V. Grāvīša foto

MIRIS IGAUŅU PULKVEDIS STOKEBIJS

Igauņu nacionālās komitejas Vācijā priekšsēdis plkv. Hermans Stokebijs miris ar sirdstrieku 1. jūlijā Bad — Nauheimā. Pulkvedis Stokebijs ieradās šinī kūrvietā pirms mēneša, lai ārstētu sirdskaiti, kas bija pārpūlēšanās sekas. Viņa pastāvīgā uzturēšanās vieta bija Augustdorfa. Stokebijs vadīja Igauņu nacionālo komiteju kopš 1950. g. un bija arī Igauņu pasaules apvienības pārstāvis Vācijā. Stokebijs piedalījies Igaunijas brīvības cīņās un Otrā pasaules karā pret komūnistiem. Viņa vietas izpildītājs komitejā ir Pullerits.

Igauņi sveic Filipīnu prezidentu

Filipīnu 10 gadu neatkarības gadījumā 28. jūnijā Igauņu pasaules apvienība un komiteja Igaunijas brīvībai nosūtīja apsveikumu Filipīnu prezidentam R. Magsaisajam, izsakot pateicību par Filipīnu delegāta AN draudzīgo izturēšanos pret apspiestajām tautām. Magsaisais piesūtījis atbildes telegrammu.

Latviešu saimniecībā tuvu
Niagara Falls un Erie ezeram
IZĪRĒJAMAS ISTABAS
ar vai bez pansijas.
RAKSTIT:
Z. VAIVADS, R.R.1. Port Colborne, Ontario, vai zvanīt pēc plkst. 8 v.
Port Colborne TE 5-5269
(842)

VIENU MĒNESI RIETUMEIROPĀ

DV KV PR-ŽA V. MUKTA CEĻOJUMA PIEZĪMES

DZĪVES APSTĀKĻI VĀCIJĀ (5)

No Bērzaines tālāk ceļš veda cauri Švarcvaldei uz Ludvigsburgu, Štutgarti un Eslingenu. Ludvigsburgā bija izdevība iepazīties ar latviešu sardžu rotu Viesturs, ko komandē kapt. Skaistlauks - jauns enerģisks un izdarīgs vīrs. Kā pats rotņiks, tā arī rotas vīri atstāja ļoti labu un disciplinētu iespaidu. Šī ir sardžu rota, kur vīriem galvenais uzdevums stāvēt uz postenīem. Kā jau iepriekš minēju, rotu komandieri vienmēr sūdzējušies, ka trūkstot latviešu vīru, kas vēlētos saistīties darbos rotās. To pašu apstiprināja arī kapt. Skaistlauks. Viņš piezīmēja, ka viens no iemesliem, kāpēc latvieši, sevišķi gados jaunākie, no šīm rotām izvairās, esot tas, ka rotās jāievēro zināma kārtība un disciplīna, kas gan nav tik stingra kā armijā. Rotu vīriem ir pilnīga brīvība, atskaitot to laiku, kad jābūt norīkojumā. No darba brīvajā laikā katrs var iet, kur vien vēlas un darīt, kas patīkas.

Iebraukuši Eslingenā, apciemojām archibīskapu T. Grīnbergu un mācītāju Rozīti, pāris stundas pavadot pārrunās par latviešu problēmām. Archibīskaps, lai gan gados ne visai tālu no simta, ir možs un laipns. Viņš par visu interesējas un pūlas risināt latviešu problēmas. Starp citu archibīskaps izteica cerības, ka varbūt viņam izdosoties apciemot tautiešus Amerikā. Šķiroties archibīskaps lūdza nodot sveicienus latviešiem aizjūrā, un bija gandrīz vai nobažījies, ka mans apciemojums bijis tik īss, jo jautājumu un atbilžu bez gala daudz. Eslingenā dzīvo ap 200 latviešu, kur nu kurais, citi blokos, citi privātos dzīvokļos pie vācietēm.

Tālāk mans ceļš veda uz Memmingenu. Jāpiezīmē, ka turpmāk braucu ar vilcienu, jo pulkvedim V. Janumam bija jāsāk braukt ar māksliniekiem, kas piedalījās latviešu Kultūras dienās Rietumvācijā. Kā šoferi pārmaiņus brauca V. Janums un V. Hāzners, izvadājot māksliniekus pa lielākajiem latviešu centriem. Memmingenā iebraucu negaidīts, jo biju izlēmis par savu ierašanos nevienam neziņot, lai bez iepriekšējas sagatavošanās vārētu iepazīties tur, kur pats vēlos. Tā arī tūri nejauši iekļuvu vietējās DV nodaļas valdes sēdē, kur guru vislabāko iespaidu par to, cik rūpīgi tiek apsvērtas palīdzēju vajadzības. Starp citu sēdē apsprieda kāda pabalsta lūdzēja lūgumu un pie tam vēl tāda, kam Toronto Vanadžu kopa sūta regulāru pabalstu $10.00 mēnesī. Redzot ar kādu rūpību DV valdes vīri izlemj pabalstu piešķiršanas lietas, konstatēju, ka tie tiek piešķirti tikai tajos gadījumos, kad tiešām ir vajadzība. Nometnes iemītnieki dzīvo t. s. „zīdlungā," kas izveidota tikai pirms dažiem gadiem. Patīkami, ka šajā nometnē ir ielu nosaukumi: Libauer Weg, Rigaer Weg utt., kas atgādina Latviju un liek domāt, ka šeit dzīvo latvieši. Telpas ir labas, bet apkures ierīces kā kuŗam, galvenokārt mazās ogļu krāsniņas.

Tālāk braucu uz Ingolštati, kur latvieši dzīvo gan kazarmās, gan izkaisīti pa vācu dzīvokļiem. Daļa iemītnieku strādā, daļa iztiek tāpat no dažādiem pabalstiem. Šinī nometnē bija izdevība redzēt arī to, ko nebiju iedomājies. Līdzīgas lietas, droši vien, notiek arī citās nometnēs, bet pats to nebiju ievērojis. Uzkrītošākais ir tas, ka šeit daļa paši sevi dzen postā, lai gan tīri labi varētu iekārtoties, jo, ievērojot pabalstu apmērus, jāsecina, ka te ir liela izlaidība. To varu teikt par dažiem, kas visus šos gadus nelietderīgi šķiež laiku, nonākot tādā stāvoklī, ka ļuvuši atbaidoši.

No Ingolšates braucu uz Mincheni, kur ir latviešu nometne un veco ļaužu mītne. Nometnes būtībā ir divas: viena jaunajos „zīdlungos" un otra barakās. Visa sabiedriskā dzīve tiek kārtota abās nometnēs kopīgi. Te man dūrās acīs tas, ko citur nebiju redzējis, piem., sabiedriskos pienākumus veic tādi vīri, kam pašiem grūtības ar veselību. Tā kāds latviešu kapteinis, kuru vēl no gūsta laikiem atceros samērā spirgtu vīru, šodien ir kļuvis gandrīz nepazīstams, un tomēr viņš iet un kustas kā ūdens zāle, lai darītu labu citiem. Viņam operēts kuņģis, maltītes var iebaudīt vienīgi gujus, lai nerastos ārkārtīgas sāpes. Ar visu to šis vīrs ir DV nodaļas priekšnieks un rosīgs sabiedriskajā dzīvē.

Veco ļaužu mītnē novietoti katoļticīgie latvieši kopā ar cittautiešiem. Savādi ir tas, ka nometnes administrācija, visi vāciešī, jauc latviešus kopā ar citiem. Tā, piemēram, ja kādam nomirst kāds piederīgais, brīvajā telpā neliek vis latvieti, bet gan cittautieti. Uz manu jautājumu, kāpēc nevarētu izkārtot tā, ka šos vecos ļaudis mēģinātu pēc iespējas novietot vienkopus pa tautībām, neviens nezināja neko paskaidrot. Dzīvot šie ļaudis gan var, bet naudas trūkumu izjūt stipri, jo ar to uzturu vien, ko izsniedz no kopējā katla, iztikt grūti.

Netālu no Minchenes atrodas Gautingas sanatorija, kurā ierados kādā pievakarē. Nebija iespējams izstaigāt visas nodaļas, tāpēc iegriezos tikai dažās un lūdzu veselākos saaicināt kopā vienā palātā, lai varētu aprunāties. Iespaids bija tāds, ka viņus māc neziņa par nākotni. Veselākos vācieši no slimnīcas atlaiž. Slimnieki kā kuŗais, cits slimāks, cits veselāks. Ir vairāki kaulu tbc slimnieki, pie kam dažam labam jāgūl gadiem ģipsī. Pati slimnīca ir labi iekārtota. Latviešu skaits tajā ap 30, lai gan agrāk bijis daudz vairāk. Tas nozīmē, ka daļa aizgājusi aizsaulē, un daļa izveseļojusies; liels vairums no slimnīcas izrakstīti pusveseli. Kāds šīs sanatorijas iemītnieks jau būtu tik tālu atveseļojies pāri par desmit gadu slimnīcā dziedēdams kara laika sekas, ka varētu atstāt, bet nezina ko iesākt pēc izrakstīšanas. Būdams jau Latvijā labi pazīstams režisors kādā no lielākajiem Rīgas teātriem, viņš sameklējis vietu pie raidītāja Minchenē, kur tiek organizēti pārraidījumi latviešu valodā tautiešiem dzimtenē ar Amerikas Balss starpniecību, darbs bijis apsolīts, bet kad pienācis laiks sākt strādāt, tad saņemta ziņa, ka viņa vietā pieņemts kāds cits latviešu aktieris no ASV. Šis cilvēks man jautāja, kāda jēga sūtīt cilvēku no ASV, lai viņam izjauktu darba iespēju? Mana atbilde arī bija, ka nav jēgas, jo pazīstot kā vienu, tā otru, domāju, Vācijā dzīvojošais tautietis nav mazāk spējīgs šo darbu veikt. Tē atkal redzama latviešu kombinācīju spēle, pie tam bez lietderības. Ja min. tautietis atrodas ASV, kur darbu dabūt nav problēma, un, cik zināms viņš arī strādā, tad rodas jautājums, vai šis latvietis no ASV nevarētu būt augstsirdīgs un atteikties no darba Minchenē par labu tam savas branšas latvietim, kam šodien šī varbūt ir vienīgā darba iespēja? Tas būtu žēsts, ka pierādītu, ka latvieša krūtīs ir arī latviska sirds.

Berchtesgādena ir dabas krāšņumu vieta, kas vienmēr tūristu pārpildīta, ziemā vai vasarā. Šai rajonā arī ir veco ļaužu mītne — Insula, kurā atrodas labs pulciņš veco latviešu. Visi tie jau gados, liels vairums, kas agrāk šajā mītnē dzīvojuši, aizgājuši aizsaulē. Uz pirmo jautājumu, kā jums te klājas, visi atbild vienā balsī: „Varētu jau iztikt, bet mums, veciem ļaudīm, šeit nepanesams klimats." Proti, bieži uznākot t. s. „fēns". Tā ir gaisa maiņa, kas bieži atkārtojoties — siltās gaisa strāvas šim kalnu apgabalam uzdzen miglu, kas nelabvēlīgi atsaucas uz sirdi. Gandrīz visi šīs nometnes iemītnieki slimo ar sirdi, gandrīz visi saka — kā mītnē ienākot sirdis bijušas veselas, bet tagad saslimuši. Nometnes administrācija man kā iebraucējam izrādīja lielu pretimnākšanu, pat par ļoti zemu maksu atļāva pārnakšņot turpat nometnē.. Vecie ļaudis ar lielu interesi noklausījās manu priekšlasījumu un uzdeva daudzus jautājumus, interesējoties par visu, kas notiek aizjūrā. Taču galvenais jautājums skanēja visam cauri, vai tikai mēs neasimilējoties. Uz manu paskaidrojumu, ka mums te ir latviskas skolas, tāpat kori, teātri un citas latviskas izdarības, klausītājos atplauka tāds kā apmierinājuma smaids un paļāvība tam, ka latvieši citās zemēs patur latviskas tradicijas.

Carīgo aprūpi Insulā veic latviešu mācītājs Voitkus, kas aprūpē ne tikvien latviešus, bet arī igauņus, kam pašiem sava mācītāja tur neesot, un vācieti viņi negribot.

Berchtesgādenā arī beidzās mans ceļojums pa latviešu centriem. Būtu labprāt redzējis vēl daudzas nometnes, bet lai to veiktu, vajadzīgs vairāk laika. Ceļojumā tomēr esmu guvis dziļgan bagātīgus iespaidus, domāju, ka apstākļi citos centros ir samērā analoģiski redzētiem pieminētajās vietās.

(Turpinājums sekos)

Veco ļaužu mītne Berchtesgādenē
Aizmugurē Vacmana kalni

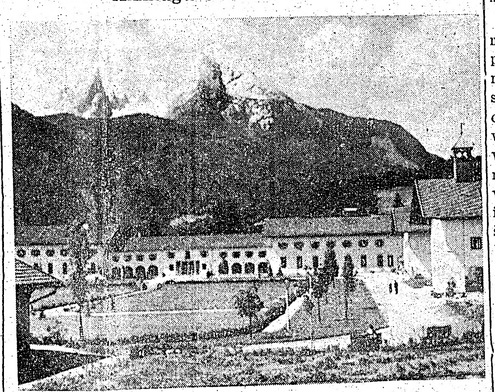

Vācu teika stāsta, ka sensenos laikos Berchtesgādenes apgabalā valdījis ķēniņš Vacmans (Watzmann). Viņš bijis nežēlīgs pret cilvēkiem un visu dzīvo radību un pastrādājis varas darbus, iznīcinādams visus, kas viņam gadījušies ceļā. Dieva sods nācis pār viņu, viņa sievu un septiņiem bērniem, un visi viņi pārvērsti akmenī. No tā laika Vacmana kalni paceļoties pāri Berchtesgādenai. Šai vācu teikai gan maz sakara ar leģendām par septiņiem brāļiem un septiņiem gulētājiem, kristīgiem mocekļiem senās Romas imperijas laikmetā, kad kristīgos tur vēl vajāja.

FAŠISMS POLITIKĀ

Rietumu politika kopš Otrā pasaules kara ir pārvērtusi par illuzijām visus mūsu spriedumus, dibinātus uz elementāru loģiku. Illūzija tad nu ir arī tas, ka divreiz divi ir četri, jo pēc Rietumu politikas reālitātes iznākums cits. Tādēļ rietumnieku starptautiskās politikas apskati mums liekas kā kādi metafiziski predestinācijas traktāti. Šo fatālistu politikas pamatprincips ir, ka komūnisms sabruks pats no sevis. No šī metafiziskā viedokļa tad arī izskaidrojams, ka Rietumi ir ļāvuši komūnismam tik tālu izplesties. Tad klūst arī saprotams Dallesa triumfālais prieks par Chruščeva runu komūnistu partijas 20. kongresā, kuras rezultātā ārzemju komūnistu vadoņi sākuši kritizēt pašu Chruščevu. Dalless nu domā, ka ar šīs runas publicēšanu un savu 27. jūnija preses konferenci viņš ir pārņēmis aukstā kara iniciatīvu. Paliek tikai nezināms, kā šī inficiātiva izpaužas. Vēl viņš piebilst, ka pēdējā laikā komūnisti aukstajā karā nekādas ievērojamas uzvaras nevarot uzrādīt. Viņš nu gaida, ka ne tikai ārzemju un satelitu komūnisti klūst neatkarīgi no Maskavas, bet tādas taps arī pašā PSRS iekļautās republikas. Rietumu komentātori ir tikai nobijušies, ka šī Dallesa preses konference varētu pamudināt Chruščevu ievest atkal visas pasaules komūnistu partijās absolūtās diktatūras disciplīnu. Lieta tā, ka pēc rietumnieku uzskata komūnisti aukstajā karā var gūt panākumus tikai tad, ja viņi pielieto staļiniskas diktatūras metodes. Ja Dallesam taisnība, tad drīz vairs nebūs komūnisma internacionālās sadarbības, bet līdzīgi Dienvidslajai, daudz neatkarīgu komūnistisku valstu. „Neatkarīgais komūnists" Tito gan taisni uzsver sadarbību ar Maskavu. Kā Dalless to novērtē, viņš savā preses konferencē nav paskaidrojis.

Ir taisnība, ka Maskava pēdējā laikā negūst uzvaras ar staļinistiskām metodēm, bet gan pēc jaunām metodēm. Ir zaudētas un apdraudētas amerikāņu bazes uz svešu vālstu territorijām. Amerikāņi ir spiesti neizdevīgi pārsolīt krievu saimnieciskos piedāvājumus atpalikušajām valstīm. Pēc Dorotejas Tompsones domām, tāda politika ved uz bankrotu, jo ASV pēdējos 10 gados izdevusi pabalstos 55 miljar. dolaru, valsts parādā tikpat liels, kā visām citām pasaules valstīm kopā, un katram amerikānim privāto parādu caurmērā ir 3000 dolaru. Maskava turpretim nekādus ārējus parādus neatzīst un viegli tiek vaļā no iekšējiem.

Īdens apzinās, ka saimnieciskā konkurence ar krieviem būs smaga, bet priecājas,ka viņa draudi Chruščevam un Bulgāņinam, ka Anglija kaŗos, ja tiks apdraudētas tās ejlas intereses arabu zemēs, esot padarījušos krievus atturīgus Vidējo Austrumu politikā. Ir jau viegli pateikt, kā kaŗos, bet sākt kaŗu tagadējos apstākļos tik viegli nav. Katra puse ar kaŗa sākšanu uzņemtos neaprēķināmu risku. Acīm redzot taisni tādēļ komūnisti ir izšķīrušies par savas varas izplešanu nemilitārā ceļā, un tur viņiem atkal pieder iniciātīva. Nav ko domāt, ka komūnisms pats sābruks vai ka to likvidēs lokālas sacelšanās, kā Polijā. Revolūciju ar sekmēm varētu izraisīt tikai armija.

Liekas, ka Maskava šo komūnistisko valstu un partiju neatkarības spēli sākusi savas jaunās taktikas ietvaros, ar nolūku radīt iespaidu, ka tās nav no Maskavas atkarīgas, lai tā veicinātu ārzemju komūnistu partiju sadarbību ar citām turienes partijām it kā uz nacionāliem pamatiem, un iedrošinātu uz sadarbību ar komūnistiem zemēs, kas nejsen ieguvušas patstāvību vai raisās vaļā no Rietumu kolonializma. Tādas sacelšanās kā Polijā, bez šaubām, smagi grauj šos mērķus, bet grauj arī Rietumu prestižu par vienkāršu noskatīšanos šai izmisuma cīņā. Tuvojas laiks, kad ar fatālismu Rietumu politikā nebūs līdzēts, un angļu ešlas intereses arabu zemēs prasīs pēc Īdena piedāvāta kaŗa.Šinī kaŗā galvenais trumpis Rietumu rokās — vairāk kā visa modernā kaŗa mašīnērija — būs sacelšanās pret komūnistiko diktatūru šīs diktatūras zemēs.

K. Kampe

SAŅEMIET VĒSTULI
ILZEI DIDRICHSONS-STRĀLS
pienākuši vēstule, kas saņemama LA kantorī.

Lūdzu atsaukties
VOLDEMĀRU FOGELMANI
no Rīgas. Vācijā dzīvojis Lībekā, Meisenes nomet. Ir dažas ziņas par Jūsu piederīgiem. A. Sīlis, 61 Bruce Ave, Westmount, Montreal, P.Q., Canada

ZOBU NĀKŠANAS PROBLĒMAS

Zobu nākšanas laikā bērni bieži nejūtas labi. Tāpēc izmēģiniet zīdaiņu tabletes. Šīs maigās, saldās mazās tabletes ir viegli ieņemamas, labi garšo, kā arī labi iedarbojas. Līdzīgi iedarbojas pret traucējumiem kuņģī, kā arī cita veida apgrūtinājumiem. Šo līdzekli mātes ir lietojušas vairāk kā 50 gadus. Nav klāt miega zāles. Iegādājieties paciņu šo tablešu pie jūsu tuvākā drogista.

BABY'S OWN TABLETS

194-B

KANADĀ

TORONTO

● Mācītājs A. Čops kristījis Jasmīnu Ilgu Daksi un Ati Hugo Daksi. Viņa un Helēnas bērniņus.

● 4. jūlijā St. James kapsētā mācītājs A. Čops apbedīja Olgu Tomiņu, kas 1. jūlijā mirusi 76 gadu vecumā St. Michael slimnīcā. Pirms 3 gadiem tanī pašā kapsētā apglabāts arī nelaikes vīrs Jūlijs Tomiņš, Aizsāpējā atstāj brāli Rūdolfu Riekstiņu.

NIAGĀRĀ

● Draudzības dienu ietvaros šeit rīkotā daiļamatnieku darbu izstāde — tirdziņš, bija necerēti labi apmeklēts. Arī sveštautieši bija labi vērtīgo darinājumu pircēji.

Izstādē piedalījās mākslinieks H. Merce. Ssviķu ievērību izpelnījās viņa svečturi, standartiņi un pūra lādīte. Labas bija K. Lapiņa intarsijas. Ar audumiem piedalījās A. Dzērvīte, A. Sansone, L. Lūse, bet A. Gugāns ar sudrablietām. V. Reinholdam bija kokgriezumi, bet Neimeram kalumi varā. Zichmanis piedalījās ar tautiskiem zīmējumiem.

Izstādes sarīkošanas darbus galvenokārt veica Lapiņš, Ozoliņa un Gugāns.

SIDRABENĒ

● Bērnu un jaunatnes svētki Sidrabenē 15. jūlija sāksies plkst. 10 rītā. Tos ievadīs māc. A. Čops ar svētbrīdi. Pēc tam gājiens uz svētku vietu E. Slaucītāja orķestra pavadībā. Būs arī ciemiņi no Saulaines, kā arī skauti un gaidas. Plašajā svētku programmā, kā jau ziņojām iepriekš, būs dziesmas, vingrojumi un sacensības dažādos stendos, kā arī pārsteigumi. Paredzētas sacensības arī pieaugušajiem.

Ieja nometnes dalībniekiem brīva, bet bērniem, kas nav nometnē, 25c., pieaugušajiem — pret labprātīem ziedojumiem. Kas ziedos 50c, saņems Sporta ap-bas loterijas biļeti.

Sporta apvienība lūdz svētkus apmeklēt jo kuplā skaitā.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q., 5210 VICTORIA AVE, APT. 10

KRIEVIEM NEDZ... AR IGAUŅ... HIMNU

Padomju Savienības un Somij... vieglatlētikas sacīkstes bija paredzētas Jāņos, 24. jūnijā, Tallinā. Gluži negaidot, šai pirms sacīkstēm somu sportisti saņēma no krieviem paziņojumu, ka sacīkstes jāatliek uz rudeni. Igauņu aprindās domā, ka īstais iemesls, kāpēc sacīkstes atliktas, laikam, būs himnu problēma. Starptautiskās sacīkstēs ir parasts atskaņot dalībnieču valstu himnas. Šinī gadījumā būtu jāspēlē PSRS un Somijas himna. Bet krieviem laikam par vēlu apvēruši, ka Somijas un Igaunijas himnām ir viena melodija, kādēļ igauņi varētu iedomāties, ka spēlē viņu himnu.

LASĪTĀJU vēstules

KATRS NO SKOLAS PAŅEM LIDZI KO LABU

Latvijas Amerikā red.: Jānis Gailītis domājas papildinājis Māra Olainieša atmiņas par Rīgas I pils. gimnaziju — Papildinājis? Par to gan jāšaubās! Noskaitīt audzinātāju vārdus un pastāstīt par katra skolotāja ārējo (negatīvi) izskatu — nenozīmē papildināt kādu rakstu laikrakstam, kuŗu lasīs jo daudzi tautieši — jaunie un vecie. Ja kādam skolotājam ir īss kaklis, citam resnums un citam negludinātas bikses — tad pretim tam Gailītis nav pastāstījis par saviem audzinātājiem nekā pozitīva, sava raksta beigās gan patētiski izsaukdamies, ka atmiņas par skolu dod spēku dzīvei un cerībai labā uzvarai par ļauno Gailītim derētu palasīties Pēterа Ērmaņa Sejas un Sapņus, — tad viņam rastos jēga, kā jāraksta atmiņas. Katrs jaunietis skolā izdara neratīnības, izgudro palamas skolotājiem un t. t., bet katrs arī paņem kaut ko labu sev līdz no tiem, kas viņus māca. Arī skolotāji ir cilvēki ar savām vājībām ,bet mēs visi zinām, ka audzinātāja darbs ir viens no svarīgākajiem un atbildīgākiem vispār. Bieži vien zem jauniešu izzobotā neizskatīgā skolotāja „taukainajiem" svārkiem pukst sirds, kas zelta vērta, un vārdi, kas izsaciti klasē, stundās, pavada dažu labu visu mūžu, pašam to pat neapzinoties.

Skolēnu „varonība", atstāt stundu, noīrēt ormaņus un braukāt, kamēr naudas vairs nav, ir nosodāma muļķība, kuŗā pat humora nav.

Rīgas pils. 2. gimn. bij. audzēkne.

TELEFONA SARUNA AR RIGU

Latvijas Amerikā redakcijai:

Šī laikraksta 30. jūnija numurā rakstā: „Vai tas bija pareizs solis" autors pārmet bij. sab. lietu ministram Alfredam Bērziņam par telefonisku sarunu ar Padomju Latvijas ministru prezidenta vietnieku Plūdoni, jo tas vārētu atstāt sliktu iespaidu latviešos dzimtenē. Varbūt tas zināmā mērā tiešām tā arī ir, tomēr A. Bērziņš nepelna pārmetumus, ja informācijas iegūšanai izmanto visas iespējas. Informācijas lietās viņš ir liels speciālists jau no Latvijas brīvvalsts laikiem, pat nelabvēlī viņu dēvēja par „informācijas Alfrēdiņu." Šinī gadījumā nevajadzētu nosodīt, jo saruna ar Rīgu bija labi domāta, kaut gan tomēr, liekas, saruna ar padomju varas vīriem neko daudz sniegt nevar, vienalga, vai tā būtu ar Vili Lāci vai Plūdoni, taisnību tie, ja arī zinātu, neteiks.

Mag. iur. E. Lapiņš

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

GAILĪŅA APTIEĶA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz ielūkšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Trešdien, 1956. gada 11. jūnijā

LA...
DARBS UN N...

SKOLA UN NO...

LĪNAK AUDZINĀŠANAS PA...
MEŽAKA PĀRDOMAS NO...
LAIKAM SĀKOT

Tāpat kā laika plūdums ir vienmērīgs un neapturams, tā arī dzīvība, augšana un audzināšana ir nepārtraukts process. Dažreiz dzirdam par kādu sakām: „Viņš ir neaudzināts cilvēks." Šis spriedums ir pareizs tikai par tik, par cik mēs ar audzināšanu saprotam personības veidošanu mums pieņemto sabiedrisko normu virzienā. Varētu teikt, šī ir audzināšanas apzīmēta, aktīvā daļa. Bet personības veidošanās zināmā mērā notiek arī bez mūsu mērķtiecīgas ietekmes un bieži vien pat pretēji vēlamam virzienam, it sevišķi tad, kad apzīmētās audzināšanas līdzekļi nav savā starpā saskaņoti, ir pretrunīgi, vai arī pavisam trūkst. Šādas audzināšanas sekās parasti veidojas cilvēki, kuŗi nespēj iekļauties savā sabiedrībā vai ir pat tās ienaidnieki. Kaut arī iedzimtība nospraužzināmas robežas, personības izveidošanā lielāka nozīme ir audzināšanai. Kā sasniegt mums vēlamo mērķi? — Vispirms mērķim ir jābūt skaidram; jāpazīst visas tās iezīmes, kuŗas veido iecerēto personību — audzināšanas galamērķi. Metodēm un līdzekļiem jābūt pareizi izvēlētiem, saskanīgiem un konsekventi lietotiem. Ģimenei, skolai un sabiedrībai vienai otru jāatbalsta audzināšanas mērķa sasniegšanai.

Trimdā sevišķu nozīmi audzināšanā iegūst nacionālais moments. Mēs vēlamies attīstīt un izveidot mūsu jaunatnē tās īpašības, kādas rakstūrīgas latviešiem, ar kuŗām pamatoti varam lepoties, kas tautu saglabājušas cauri gadu simtiem, un nepieciešamas, lai tā dzīvotu arī tālāk.

Trimdā šis uzdevums ir ļoti smags. Tomēr, apzinādamās mērķa lielumu, latviešu sabiedrība ziedo daudz pūļu, lai to sasniegtu. Visos lielākos latviešu centros pastāv skolas. Vasaras laikā darbojas nometnes. Trimdas saime, atzīdama sabiedrības lielo nozīmi nacionālā audzināšanā, nežēlo pūles un līdzekļus, lai dotu jaunatnei iespēju pulcēties kopā. Audzināšanas iespēju ziņā nometnes vērtējamas līdzīgi skolām. Tomēr tā vien liekas, ka visas nometņu dotās iespējas vēl netiek pilnīgi izmantotas. Kaut arī skolas un nometnes darba plāns daudzējādi atšķiras, audzināšanas iespējas tām abām ir vienādas. Tā kā nometnes gars un noderības ir bērniem ļoti tuvas un patīkamas, tad audzināšanas darbs ir pat vieglāks un pareizi veikts, var dot ļoti labus panākumus. Jāvērtē tikai, lai nometnē to uzskatītu par tikpat svarīgu kā skolā un veiktu ar tādu pašu mērķtiecību un neatlaidību.

Divas nometnes nedēļas audzinātājam laika ziņā dod tikpat daudz iespēju kā skolotājam viss mācību gads, satiekoties ar bērniem tikai vienu reizi nedēļā. Darba apstākļu dēļ tikai retais skolotājs varēs strādāt arī nometnē. Nometņu rīkotājiem katru gadu lielākās rūpes ir ar audzinātāju sagādi. Lielākā vadītāju daļa ir jauni gados un iesācēji audzināšanas darbā. Apsveicama ir šo jauniešu atsaucība un uzņēmība, bet viņi arī gaida visvislielāko atbalstu un padomu no pieredzīvojušiem audzinātājiem. Audzinātāja darbs ir viens no atbildīgākajiem un grūtākajiem, kuŗa sekmīgai veikšanai vajadzīgas ne vien sevišķas spējas, bet tas prasa arī attiecīgu sagatavošanos un mācīšanos.

Pirmām kārtām, audzinātājam ir jābūt pilnīgā skaidrībā par savu uzdevumu. Nometnē audzinātāji

MOONLITE V...
ROSEDALE, Ont., Ka...
Tel.: Burnt River 16...
Izīrējamas istaba...
LABA ATPŪTAS...
PELDĒŠANĀS, SAUL...
UZ V...
Tuvākas ziņas pa tel. LE 2-2...
M. VE...

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

KRIEVIEM NED[...] AR IGAUN[...] HIMNU

Padomju Savienības un Somij[as] vieglatlētikas sacīkstes bija paredzētas Jāņos, 24. jūnijā, Tallinā. Gluži negaidot, īsi pirms sacīkstēm somu sportisti saņēma no krieviem paziņojumu, ka sacīkstes jāatliek uz rudeni. Igauņu aprindās domā, ka īstais iemesls, kāpēc sacīkstes atliktas, laikam, būs himnu problēma. Starptautiskās sacīkstēs ir parasts atskaņot dalībnieču valstu himnas. Šinī gadījumā būtu jāspēlē PSRS un Somijas himna. Bet krievi laikam par vēlu aptvēruši, ka Somijas un Igaunijas himnām ir viena melodija, kādēļ igauņi varētu iedomāties, ka spēlē viņu himnu.

LASĪTĀJU vēstules

KATRS NO SKOLAS PAŅEM LĪDZI KO LABU

Latvijas Amerikā red.: Jānis Gailītis domājas papildinājis Māra Olainieša atmiņas par Rīgas I pils. ģimnaziju — Papildinājis? Par to gan jāšaubās! Noskaitīt audzinātāju vārdus un pastāstīt par katra skolotāja ārējo (negatīvi) izskatu — nenozīmē papildināt kādu rakstu laikrakstam, kuru lasīs jo daudzi tautieši — jaunie un vecie. Ja kādam skolotājam ir īss kakls, citam resnums un citam negludinātas bikses — tad pretim tam Gailītis nav pastāstījis par saviem audzinātājiem nekā pozitīva, savā raksta beigās gan patētiski izsaukdamies, ka atmiņas par skolu dod spēku dzīvei un cerībai labā uzvarai par ļauno. Gailītim derētu palasīties Pētera Ērmaņa Sejas un Sapņus, — tad viņam rastos jēga, kā jāraksta atmiņas. Katrs jaunietis skolā izdara nerātnības, izgudro palamas skolotājiem un t. t., bet katrs arī paņem kaut ko labu sev līdz no tiem, kas viņus māca. Arī skolotāji ir cilvēki ar savām vājībām, bet mēs visi zinām, ka audzinātāja darbs ir viens no svarīgākajiem un atbildīgākiem vispār. Bieži vien zem jauniešu izzobotā neizskatīgā skolotāja „taukainajiem” svārkiem pukst sirds, kas zelta vērta, un vārdi, kas izsacīti klasē, stundās, pavada dažu labu visu mūžu, pašam to pat neapzinoties.

Skolēnu „varonība”, atstāt stundu, noīrēt ormaņus un braukāt, kamēr naudas vairs nav, ir nosodāma muļķība, kurā pat humora nav.

Rīgas pils. 2. ģimn. bij. audzēkne

TELEFONA SARUNA AR RĪGU

Latvijas Amerikā redakcijai:

Šī laikraksta 30. jūnija numurā rakstā: „Vai tas bija pareizs solis“ autors pārmet bij. sab. lietu ministram Alfredam Bērziņam par telefonisku sarunu ar Padomju Latvijas ministru prezidenta vietnieku Plūdoni, jo tas varētu atstāt sliktu iespaidu latviešos dzimtenē. Varbūt tas zināmā mērā tiešām tā arī ir, tomēr A. Bērziņš nepelna pārmetumus, ja informācijas iegūšanai izmanto visas iespējas. Informācijas lietās viņš ir liels speciālists jau no Latvijas brīvvalsts laikiem, pat nelabvēli viņu dēvēja par „informācijas Alfrēdiņu.“ Šinī gadījumā nevajadzētu nosodīt, jo saruna ar Rīgu bija labi domāta, kaut gan tomēr, liekas, saruna ar padomju varas vīriem neko daudz sniegt nevar, vienalga, vai tā būtu ar Vili Lāci vai Plūdoni, taisnību tie, ja arī zinātu, neteiks.

Mag. iur. E. Lapiņš

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅŠ, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SĀLNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

GALVENĀ APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

...s iesūtītos manusk[...]tus saīsināt, ...s neuzglabās, bet uz [...]lēšanos sūtīs atpa[...] ...arka. ...ciālijem parakstītajos rak[...] ...cijas viedoklim.

LNAK DARBS UN NODOMI

SKOLA UN NOMETNE

LNAK AUDZINĀŠANAS PADOMES PR-ŽA J. MEŽAKA PĀRDOMAS NOMETŅOŠANAS LAIKAM SĀKOTIES

Tāpat kā laika plūdums ir vienmērīgs un neapturams, tā arī dzīvība, augšana un audzināšana ir nepārtraukts process. Dažreiz dzirdam par kādu sakām: „Viņš ir neaudzināts cilvēks.“ Šis spriedums ir pareizs tikai par tik, par cik mēs ar audzināšanu saprotam personības veidošanu mums pieņemto sabiedrisko normu virzienā. Varētu teikt, šī ir audzināšanas apzinīgā, aktīvā daļa. Bet personības veidošanās zināmā mērā notiek arī bez mūsu mērķtiecīgas rīcības un, bieži vien pat pretēji vēlamam virzienam, it sevišķi tad, kad apzinīgās audzināšanas līdzekļi nav savā starpā saskaņoti, ir pretrunīgi, vai arī pavisam trūkst. Šādas audzināšanas sekās parasti veidojas cilvēki, kuri nespēj iekļauties savā sabiedrībā vai ir pat tās ienaidnieki. Kaut arī iedzimtība nosprauž zināmas robežas, personības izveidošanā lielāka nozīme ir audzināšanai. Kā sasniegt mums vēlamo mērķi? — Vispirms, mērķim ir jābūt skaidram; jāpazīst visas tās iezīmes, kuras veido iecerēto personību — audzināšanas galamērķi. Metodēm un līdzekļiem jābūt pareizi izvēlētiem, saskanīgiem un konsekventi lietotiem. Ģimenei, skolai un sabiedrībai vienai otru jāatbalsta audzināšanas mērķa sasniegšanai.

Trimdā sevišķu nozīmi audzināšanā iegūst nacionālais moments. Mēs vēlamies attīstīt un izveidot mūsu jaunatnē tās īpašības, kādas raksturīgas latviešiem, ar kurām pamatoti varam lepoties, kas tautu saglabājušas cauri gadu simtiem, un nepieciešamas, lai tā dzīvotu arī tālāk.

Trimdā šis uzdevums ir ļoti smags. Tomēr, apzinādamās mērķa lielumu, latviešu sabiedrība ziedo daudz pūļu, lai to sasniegtu. Visos lielākos latviešu centros pastāv skolas. Vasaras laikā darbojas nometnes. Trimdas saime, atzīdama sabiedrības lielo nozīmi nacionālā audzināšanā, nežēlo pūles un līdzekļus, lai dotu jaunatnei iespēju pulcēties kopā. Audzināšanas iespēju ziņā nometnes vērtējamas līdzīgi skolām. Tomēr tā vien liekas, ka visas nometņu dotās iespējas vēl netiek pilnīgi izmantotas. Kaut arī skolas un nometnes darba plāns daudzējādi atšķiras, audzināšanas iespējas tām abām ir vienādas. Tā kā nometnes gars un nodarbības ir bērniem ļoti tuvas un patīkamas, tad audzināšanas darbs ir pat vieglāks un, pareizi veikts, var dot ļoti labus panākumus. Jāvēlas tikai, lai nometnē to uzskatītu par tikpat svarīgu kā skolā un veiktu ar tādu pašu mērķtiecību un neatlaidību.

Divas nometnes nedēļas audzinātājam laika ziņā dod tikpat daudz iespēju kā skolotājam viss mācību gads, satiekoties ar bērniem tikai vienu reizi nedēļā. Darba apstākļu dēļ tikai retais skolotājs varēs strādāt arī nometnē. Nometņu rīkotājiem katru gadu lielākās rūpes ir ar audzinātāju sagādi. Lielākā vadītāju daļa ir jauni gados un iesācēji audzināšanas darbā. Apsveicama ir šo jauniešu atsaucība un uzņēmība, bet viņi arī gaida vislielāko atbalstu un padomu no piedzīvojušiem audzinātājiem. Audzinātāja darbs ir viens no atbildīgākajiem un grūtākajiem, kura sekmīgai veikšanai vajadzīgas ne vien sevišķas spējas, bet tas prasa arī attiecīgu sagatavošanos un mācīšanos.

Pirmām kārtām, audzinātājam ir jābūt pilnīgā skaidrībā par savu uzdevumu. Nometnē audzinātāji aizstāj vecākus un rūpējas par viņiem uzticēto bērnu drošību un veselību. Ne mazāk svarīga par fizisko labklājību ir nometņotāju garīgā aktīvitāte, ko veicināt ir arī nometnes vadības augstākais mērķis. Nometnei jāturpina tas audzināšanas darbs, kas sācies ģimenē un skolā. Šinī attīstības gaitā nedrīkst būt robi. Nacionālās audzināšanas prasības, kādas pastāv skolā, jāuztur spēkā arī nometnē. Audzinātājam nometnē, tāpat kā skolotājam, ir jābūt jauniešiem vienmēr par paraugu. Sirsnība, darba mīlestība, latviska stāja un vajadzīgā stingrība ir priekšnoteikumi labam audzinātājam. Par visām lietām audzinātājs nekad nedrīkst aizmirst sava uzdevuma lielumu un nopietnību.

Nacionālās kultūras un apziņas dziļākā un stiprākā sakne ir valoda. Latviešu valoda ir mūsu lielākais dārgums, kuru glabāt un kopt ir visu svēts pienākums. Tēva valodas šūpulis ir ģimene, bet tās attīstībai jo svarīga loma ir skolai un sabiedrībai. Skolā sistemātiski un mērķtiecīgi mācāmies valodas likumus un labākos paraugus literatūrā. Sarunās gūstam veiksmi un izteiksmes bagātību. Nometnei ir jāsekmē šī attīstības gaita. Ir dotas lielas iespējas, tikai jāprot un jāgrib tās izmantot. Audzinātājiem nometnēs jāraugās, lai visur un vienmēr skanētu tikai daiļa un pareiza latviešu valoda. Šai nolūkā, kā arī citu audzināšanas mērķu sasniegšanai bagātīgi jāizmanto tautas dziesmas, pasakas, mīklas un sakāmvārdi.

Svaigais gaiss, saule un ūdens ir brīnišķīgas dabas dāvanas, kas piešķirtas nometnei. Tās nepieciešamas atpūtai un veselīga organisma attīstībai. Cerēsim, ka ikviens bērns tās varēs pilnīgi izmantot šinī vasarā. Tā tomēr ir tikai nometņu programmas viena puse. Ir jāizmanto lielās audzināšanas iespējas, izstrādājot un izpildot nometnes nodarbību programmu tā, lai vienmēr tā būtu skolas darba tiešs turpinājums ar citiem līdzekļiem. Tad būs nodrošināta audzināšanas kontinuitāte.

J. Mežaks.

Igauņu žurnālists tincina varas vīru dzimtenē

Jūnija pēdējās dienās kāds igaunis, kāda Ņujorkas laikrasta reportieris, kurš sevi nosaucis par Martinu Urme, dabūjis savienojumu ar Tallinu, un lūdzis pie aparāta Padomju Igaunijas ministru prezidentu Aleksi Mirisepu. Viņu saruna bijusi sekojoša:

Urme: Šeit runā Martins Urme. Es esmu vietējā laikrak. reportieris un vēlētos jums uzstādīt dažus jautājumus. Vispirms — Vai ir taisnība baumām, ka Padomju Savienībā sagaidāma varas decentrālizēšana, īpaši ekonomiskajā laukā. Vai tas varētu attiekties arī uz komūnistu partiju dažādās zemēs, tātad arī uz Igauniju?

Mirisepa: Vai jūs runājat partijas uzdevumā? Ja jūs esat TASS aģentūras dienestā, jums jāzina tas pašam.

U.: Nē, es neesmu TASS pārstāvis.

M.: Tad jums jāgriežas pie partijas ļaudīm. Es esmu ministrs, un man ar šīm lietām nav nekāda sakara.

U.: Otrs jautājums: 20. partijas kongresā Chruščevs teica runu, kurā asi vērsās pret Staļinu. Šī runa nav publicēta Padomju presē, bet gan daudzi tās izvilkumi ASV laikrakstos. Vai šīs runas pilnīgs teksts ir publicēts kādā laikrakstā Igaunijā, jeb vai ir nodoms to tuvākā laikā darīt?

M.: Visas kongresa runas ir publicētas igauņu laikrakstos.

U.: Trešais jautājums ir šāds: kad Igaunijas komūnistu partijas 1. sekretārs Ivans Kēbins maijā viesojās Stokholmā, viņš apgalvoja, ka no spaidu darbu nometnēm atbrīvoti gandrīz visi tur ievietotie brīvās Igaunijas parlamentā locekļi, bet nezināja minēt nekādus tuvākus datus vai vārdus. Varbūt jūs varētu sniegt kādus tuvākus paskaidrojumus?

M.: Ko Kēbins runājis Zviedrijā ir viņa privāta lieta. Par to es neko nezinu.

U.: Runājot par Chruščeva runu, es nedomāju viņa 14. februāra runu, bet gan 24. un 25. februāra runu. Vai jūs varat apstiprināt, ka tā bijusi publicēta igauņu zināšanai?

M.: Ja jūs neesat saņēmis šo laikrakstu, nevaru jums palīdzēt. Viss, kas bijis publicēts padomju laikstos, ir bijis publicēts arī igauņu laikrakstos.

U.: Paldies!

Tā arī saruna beigusies. Piezīmējams, ka A. Miriseps bija viens no igauņu delegācijas locekļiem, kas piedalījās 20. partijas kongresā. Tādēļ viņam labi bija zināms, kādas runas ir, kādas nav publicētas laikrakstos.

KREMLIS PASTIPRINA SPIEDIENU UZ ASV

Šepīlovs uzbrūk aukstā kaŗa veicinātājiem — ASV

Padomju Savienības ārlietu ministrs savā pirmajā preses konferencē Rietumu žurnālistiem deklarē, ka par labākām attieksmēm Savienoto Valstu un Padomju Savienības starpā varēs runāt tikai tad, kad Sav. Valsis būs aizbāzušas mutes saviem aukstā kaŗa veicinātājiem.

M a s k a v ā. — Sakarā ar Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Hammeršilda viesošanos Maskavā, Padomju Savienības ārlietu ministrija bija sasaukusi Rietumu žurnālistu preses konferenci. Pirmoreiz Rietumu preses pārstāvju priekšā stājās arī jaunais Padomju Savienības ārlietu ministrs Šepīlovs, kas sacīja, ka kontakta palielināšana Sav. Valstu un Padomju Savienības starpā ir pirmie svarīgākie un nepieciešamākie soļi, lai abas valstis panāktu savstarpēju saprašanos. Pēc Šepīlova domām pašreiz no liela svara būtu aizbāzt Sav. Valstu aukstā kaŗa veicinātāju mutes. Kamēr Padomju Savienības prese tagad jau ilgu laiku vairs nepamatoti neuzbrūkot Sav.Valstīm, pēdējo prese un radio vēl joprojām turpinot melu un apvainojumu propagandu pret Padomju Savienību. „Ir ārkārtīgi svarīgi,“ sacīja Šepīlovs, „lai šiem neatbildīgajiem elementiem, kas saindē atmosfairu, tiktu aizbāztas mutes.“

Šepīlovs izteicās, ka Apvienoto Nāciju pilnsapulces laikā šī gada novembrī viņš cerot apmeklēt Savienotās Valstis.

Preses konferences noslēgumā viņš vēl uzsvēra, ka Padomju Savienība ir gatava sadarboties ar ASV, Angliju un arī citām valstīm, lai ar Apvienoto Nāciju starpniecību meklētu atrisinājumu Vidējo Austrumu krizei.

MoonLite Villa
ROSEDALE, Ont., Kanadā
Tel.: Burnt River 16, Ring 31
Izīrējamas istabas vasarniekiem
LABA ATPŪTAS VIETA
PELDĒŠANĀS, SAUĻOŠANĀS
UZ VĒLĒŠANOS AR UZTURU
Tuvākas ziņas pa tel. LE 2-2208, Toronto.
M. VESTFĀLE un K. MAJORS

Savienotās VALSTIS

ROČESTRA

● 30. jūnijā pulciņš Ročestras latviešu izvadīja pēdējā gaitā savu tautieti Ženiju Ļeonovu, kuŗu 53 g. vecumā pieveica grūta slimība. Ļ. piederēja pie pareizticīgo draudzes, nelaiķe bija ļoti rosīga un atsaucīga tautiešu luterāņu sarīkojumiem un pasākumiem. Pēdējās ziedu veltes līdz ar sveicieniem nodeva DV un draudzes dāmu komitejas pārstāvji. Aizgājēja atstāj laulāto draugu un nepilngadīgu dēlu.

● Ziedojumu vākšanas akcijā par labu padomju vergu nometnēs ieslodzītajiem tautiešiem savākti ap 160 dolaru.

● Pēdējā laikā vairākas latviešu ģimenes ieradušās Ročestrā informācijas nolūkā, lai izzinātu par darbu un dzīves apstākļiem. Dažas jau tūdaļ izšķīrušās par palikšanu šeit.

● Brīvdabas izrāžu turpinājumā Highland parkā notiks šādi operu uzvedumi: Burvju flauta — 18. un 21. jūlijā, Fausts — 8. un 11. augustā. Sākums plkst. 8. Ieeja brīva.

● Pazīstamais Rīgas foto amata vecmeistars Rudolfs Apse kopš ieceļošanas strādā savā profesijā Monroe foto laboratorijā, kuŗai ir nodaļas visās ASV. Viņš uzsāka darbu ar niecīgu atalgojumu, bet viņa amata prasmi un bagāto pieredzi fotografijā uzņēmuma vadība novērtējusi ļoti atzinīgi, un tagad R. Apse iecelts par nodaļas vadītāju min. uzņēmumā, saņemot arī solīdu algas pielikumu. R. Apses adrese — 723 Monroe Ave, Rochester, N.Y., tel. BR 1870.

● Gleznotāja — daiļamatnieka L. Bruniņa gleznas un mākslinieciski darināti koka šķīvji dabūjami 695 Meigs Street, tel. GR 1199.

POKIPSIJĀ (N.Y.)

● Līgo svētkus Pokipsijas un apkārtnes latvieši atzīmēja Aveniņa-Jirgensona farmā. Līgotāji bija sabraukuši kuplā skaitā, pat no Ņujorkas. Hudzonas latviešu biedrības priekšnieka Azaca vadībā no līgotājiem ziedojuma veidā savāca prāvu summu paciņu nosūtīšanai tautiešiem aiz dzelzs aizkara.

● Šogad pilsētas vidusskolu beidza Astrīda Lamberta un Vija Matcata. Lamberta studēs valodas vietējā meiteņu Vassara koledžā, bet Matcata nodomājusi studēt ķīmiju, Ņujorkas meiteņu — Hunter koledžā.

JAUNIEŠU IESVĒTE TAKOMĀ (VAŠ.)

No kr.: iesvēt. Vilnis Jēčs, Ilona Jurovska un Jānis Alksnis. Aizmugurē Takomas dr. māc. E. Mačs un Portlandes dr. māc. J. Cilnis. G. Āboliņa foto

QUO VADIS

Bulvāra lapām savus lasītājus patīk šausmināt ar notikumiem, ko nopietnā preses atstāj neievērotus. Tā savā laikā kāds izdevums sīki attēloja, ko dara bende pēc sava uzdevuma veikšanas — krietns malks sīvā un ass tabakas dūms, lai nomierinātu „sirdsapziņu.“ Bet bende tolaik tomēr slēpās no cilvēkiem. Tagad noziedznieki ceļo apkārt, panākot vizītes rietumvalstu galmos un karaļnamos. Protams, šīs pieņemšanas noslēdz draudzīgi tosti, tiek saskandinātas glāzes un ...dzīve rit tālāk. Vēl labā atmiņā tās b a i g ā s dienas, kad komūnisma valsts apaļīgo pirātu Maļenkovu pieņēma un ar viņu sadzēra Rietumu pārstāvji, nemaz jau nerunājot par tām divām angļu sievām, kas Maļenkova tuklos vaigus noglāstīja ar rietumniecisku skūpstu... Kas par to, ja uz augstā ciemiņa sairdsapziņas (ja tāda tam vispār vēl ir) gulstas tūkstošiem nevainīgu cilvēku dzīvību! Kam acis nav aizmiglotas, smadzenes darbojas un atmiņa nebojāta, tas gan zina un var liecināt, ka visi upuri, kuŗus aprijusi komūnistu revolūcija un tai sekojušais režīms, ir akceptēti ar komūnistu vadoņu parakstiem.

„Augstais“ austrumu viesis, ar kuŗu Rietumu vientieši saskandināja glāzes, bija viens no nokronētā Staļina pirmajiem varas kalpiem, kurš nevarēja nezināt, kā ripo nevainīgu cilvēku galvas Lubjankā un bada nāvē mirst ieslodzītie Sibīrijas vergu darba nometnēs. Kopš šī pirāta viesošanās Rietumi parāvuši vaļā savas robežas, ļaujot iebraukt daždažādām padomju delegācijām, pie tam palikdami savā naīvumā, it kā Austrumu ciemiņi patiešām brauktu šurp, ceļošanas prieka rosināti.

Vairākos amerikāņu laikrakstos ir parādījušās brīdinātājas vēstules, kuras rakstījuši komūnisma verdzināto tautu piederīgie — būt uzmanīgiem pret šiem „nevainīgajiem“ ekskursantiem. Taču daudzos gadījumos šīe vēstuļu rakstītāji ir saņēmuši pretrakstītāju rājienus, aizrādot, ka Austrumu ciemiņiem neesot nekādu ļaunu nolūku... No tā secināms, ka arī sabiedriskajā noskaņojumā vēl valda noziedzīga naīvitāte un vai jebkad Rietumu sabiedriskā doma 100-procentīgi sacelsies pret šādu ekskursantu ielaišanu Rietumu zemēs?

Diemžēl, šī nepareizā nostāja rauj aizvien dziļāku gultni, vērojot Rietumu pretvizītes, kuŗu skaits aizvien pieaug. Objektīvam vērotājam paliek nepārprotams iespaids, ka šajos savstarpējos apmeklējumos tiek meklēta draudzības un sadarbības izveidošana starp divi pretējiem poliem un visiem līdzekļiem tiek stiprināts nedabiskais koeksistences gars, kas atraisījās Ženēvas apspriedēs. Taču ar asu skatu raugoties, vērotāju morāli satriec tas, ko Rietumi nodemonstrē Maskavā, satiekoties ar galma biedriem. Visasāk tas derdzas komūnisma verdzināto tautu piederīgajiem, jo vairāk tamdēļ, ka viņu vienīgās cerības brīvības atgūšanai taču atrodas Rietumu ziņā. Mēs nevaram neskumt un izkliedēt sašutumu par to, ka Rietumu bruņoto spēku pārstāvji Maskavā saskandina glāzes ar padomju maršalu Koņevu, kuŗa virsvadībā atrodas Austrumu satelitu apvienotie bruņotie spēki, kuŗu nolūks taču ir Rietumu iznīcināšana.

Tai pašā brīdī, kad draudzīgā tostā saskandināja vīna glāzes, Polijas strādnieki izgāja demonstrācijā par biezāku maizes riecienu un kaut cik cilvēcīgu dzīvi. Kas šos drosmīgos revolūcionārus nospieda ceļos, nogalinot simtiem taisnīgās prasībās izgājušo demonstrantu? Tie bija maršala Koņeva vadītie spēki. Bet Rietumi uzdzēra Koņevam — brīvības apspiedējam, tās pašas brīvības, kuŗu Rietumi savā vēsturē tik smagi izcīnīja, sargā un to sargās, jo viņu dzīve bez brīvības nav iedomājama. Varbūt šai mūsu izpratnē noziedzīgajā žestā slēpjas kāds neizdibināms augstas politikas gājiens, kas izdzītajiem no savas tēvzemes nav vienkārši aptverams? Bet no šī un tam līdzīgiem Rietumu žestiem un rīcības pret Austrumu imperiālistiem ir jāsecina, ka apspiesto nāciju brīvības un atbrīvošanas jautājums nebūt nav izcelts priekšplānā, kaut gan par to netrūkst nedz deklarāciju nedz solījumu. Ar bažīgām acīm un smeldzīgu sirdi mums atliek nolūkoties, kā visiem līdzekļiem tiek rosināti un veidoti draudzīgi sakari un attieksmes ar Austrumu briesmoņiem, kuŗu varmācībā izgaisusi Baltijas un daudzu citu neatkarīgu valstu brīvība. Vai Rietumi domā un cer, ka laika skrejā mums izsāpēs sirds un saplaks ilgas un cerības brīvības atgūšanai? Bet tie ir maldi, jo mums mūsu brīvība un valsts ir tikpat dārga, vērtīga un pasargājama kā Rietumiem, kas vēl to bauda, aug un veido savas valsts un paaudžu nākotni. Mūsu trimdas dienas žņaudz kāda nejēdzīga pret darbība: no vienas puses — Rietumi sola un drošina mūs brīvības atgūšanā, no otras puses — saskandina glāzes, uzsmaida un meklē draudzību un sadzīvošanu ar Austrumu barbariem, kas tik daudzām tautām nolaupījuši brīvību un vēl šo baltudien tur šīs tautas neiedomajamā verdzībā un terrorā.

A. Sēdasdēls

Pilsonības „recepte”

(No „The Bowmanville,“ Ontario, Canadian Statesman)

Ņemiet jaunkanadieti, lieciet klāt elementārās zināšanas par Kanadu un iejauciet viņu kanadiešos — tā ir pilsonības recepte.

Bet ne katrreiz tas viegli izdarāms. Jaunakadieši paraduši turēties pie savām nacionālām grupām. Veckanadieši (mēs, ceturtās vai piektās ģenerācijas tipi) paraduši domāt, ka viņi, tāpat kā indiāņi, pieder pie „pirmiedzīvotājiem,“ un pagriež muguru šai problēmai, it kā tās nemaz nebūtu.

Kas uzņemsies atbildību par jauno kanadiešu integrēšanu ar vecajiem? Jūs? Es? Kas?

Ontario Chamber of Commerce ir atsaukusies uz šo izaicinājum, jo domā: „Kā klāsies mūsu kopībai, tā klāsies mums visiem.“

Šī komiteja pulcinājusi kopā etnisko grupu vadošās personas un diskutējusi šos jautājumus. Tagad tā īsteno uzdevumu - ieinteresēt atsevišķas tirdzniecības kameras un tirdzniecības valdes (terminus lieto pārmaiņus) visā Ontario, lai tās īpašu ievērību piešķirtu jauno pilsoņu iekļaušanai Kanadas dzīvē.

ZVIEDRIJĀ ATSKAN BALSIS PAR NEITRĀLITĀTES LAUŠANU

Arī Zviedrija uztraucas par Maskavas bezkaunību

Nesen Maskavas sarkanās armijas laikrakstā „Krasnaja Zvezda“ („Sarkanā zvaigzne“) publicēts — kā zviedru laikraksti uztraukti saka, „pavisam negaidīts“ (!?) un ļoti ass uzbrukums Zviedrijas armijas virspavēlniekam, ģenerālim Svedlundam. Komentējot kādu ģenerāļa Svedlunda nesen Gēteborgā teiktu runu, sarkanarmijas laikraksts viņam pārmet, ka viņš ar „provokātorisku izteicienu palīdzību“ mēģina sēt ienaidu un neuzticību pret Pad. Savienību. Šī runa radot tādu iespaidu, saka „Krasnaja Zvezda“, it kā nebūtu teicis neitrālas valsts armijas virspavēlnieks, bet kāds Atlantika pakta valstu „zināmās sugas virspavēlnieka vietnieks.“ Ģenerālis acīmredzot neievērojot, ka atsevišķo valstu savstarpējā saprašanās, neatkarīgi no šo valstu sabiedriskās iekārtas, spēcīgi attīstoties un pieņemoties stiprumā, un šī tendence esot uzlabojusi arī Zviedrijas un Padomju Savienības attieksmes...

Tālāk „Krasnaja Zvezda“ sašutumā atgādina, ka ģenerāļa Svedlunda izteicieni nesaskanot ar Zviedrijas tradicionālo ārpolītiku, jo tā esot dibināta uz neitrālitātes pamata. Bet ģenerālis Svedlunds tagad gribot panākt iespaidu, it kā blakus Zviedrijas oficiālai („pelēkās ekselences“ Undēna kunga! — Ref.) ārpolītikai pastāvētu vēl kāda otra ārpolītikas koncepcija. Tiešām, arī Zviedrijā esot daži polītiķi, kas vienmēr un visur uzsverot, ka Zviedrijai jāatsakoties no savas ārpus visām koalicijām stāvošās polītikas, ka jāveicina Zviedrijas militārā sagatavošanās un jāgādā par atomieroču krājumiem. Boļševiku armijas laikraksts šajā sakarā vispirms min Zviedrijas konservātīvo partijas līderi Hjarmansonu, kurš mēģinot radīt savā tautā kaŗa histeriju, lai piedabūtu Zviedrijas iesaistīšanu Atlantika savienībā. Tādus pašus ieskatus aizstāvot arī „zināmās reakcionārās“ avīzes. Bet ko varot sev atļauties daži konservātīvo vadoņi un viņiem sekojošie reakcionārie laikraksti, tas nepiederoties oficiālos amatos esošām personām, un vismazāk tā drīkstot runāt bruņoto spēku virspavēlnieks.

Šo runu ģenerālis Svedlunds teica 6. jūnijā Gēteborgā. Gētas kuģu būvētavas rīkotajā banketā sakarā ar viena zviedru iznīcinātāja ielaišanu ūdenī. Pēc „Gēteborgs-Posten“ atreferējuma ģenerālis Svedlunds savā runā sacījis, ka valstu attiecības pasaulē pašreiz ir ļoti ļaunas, visur valdot neuzticība un nedrošība, visas valstis bruņojoties tādos apmēros, kā senāk miera apstākļos tas nekad neesot noticis. Bet tas viss tiekot ievīstīts kādā **„attiecību saspīlējuma atslābšanas plīvurā, kas tiekot bieži samērcēts vodkas smaržās.“ Pret šādu polītiku, ko ģenerālis kvalificē par ļoti maldīgu, Zviedrija esot visai vājas aizsardzības spējīga. Tādēļ šis plīvurs jāpārraujot, lai saskatītu „briesmīgo stāvokļa nopietnību, kas slēpta aiz šī plīvura.“** Krievu tauta varot būt arī miera gribētāja tauta, bet tās valdība ir diktātūras režīma valdība, un tādēļ, uzsver ģenerālis Svedlunds, — „viss ir iespējams.“ Ģenerālis savu runu noslēdz ar aicinājumu cīņai par Zviedrijas aizsardzības spēku stiprināšanu.

Ģen. Svedlunds

Kā tas jau bija sagaidāms, ģenerālim Svedlundam jau labi sen pirms „Krasnaja Zvezda“ uzbrukumiem sāka uzbrukt pašu zviedru sociāldemokratu aprindas, ģenerāli asi kritizējot. Ģenerālis pats paskaidroja, ka viņa runai nav bijis tāds saturs, kā to atreferējuši attiecīgie kreisie laikraksti. Kas attiecas uz krievu uzbrukumiem onservātīvo partijas līderim Hjarmansonam, tad viņš jau sen aizstāv ieskatu, ka Zviedrijai kopā ar Dāniju un Norvēģiju jāizveido militāri-techniska sadarbība, gadījumam, ja kāds uzbruktu Skandināvijai.

Nav tādēļ brīnums, ka zviedru prese, gan sašutusi par „Krasnaja Zvezda“ uzbrukumiem, tomēr cenšas piekāpīgi piebilst, ka pat Hjarmansons, aizstāvēdams savus pazīstamos ieskatus par Skandināvijas valstu sadarbību aizsardzības stiprināšanai, jau nedomājot, ka tas tūdaļ nozīmētu Zviedrijas iesaistīšanu Atlantika savienībā!...

Visai kutelīgs ir sociāldemokrātiskās valdības stāvoklis, jo militārie vīri tomēr nav sociāldemokrāti, bet valsts aizsardzībai tie nepieciešami. Un vēl kutelīgāku stāvokli dara tas, ka sociāldemokrati valdībā ir kopā ar zviedru zemnieku savienību, kas tomēr ir pilsoniska partija un valdībā iestājusies aiz tīri praktiskiem aprēķiniem. Lai gan zviedru sabiedrībā oficiāli valda no visām aliansēm brīvās polītikas virziens, taču pilsoniskajam zviedru tautas vairākumam nav vienaldzīga tā situācija, ko tēlojis ģenerālis Svedlunds, — proti, ka pasaules polītikas attiecības ir ļoti ļaunas un aiz koeksistences plīvura slēpjas „briesmīga stāvokļa nopietnība.“

LATVIEŠU ĀRSTU UN ZOBĀRSTU SANĀKSME

Nesen Stokholmā, zviedru ārstu biedrības telpās, notika latv. ārstu un zobārstu kopas sanāksme, ko vadīja kopas priekšnieks Dr. E. Ogriņš, protokolēja zobārste M. Rašmane. Kasieŗa Dr. med. K. Doliešа ziņojumam par kases stāvokli sekoja zobārsta **A. Ozoliņa** un Dr. med. **K. Doliešа** referāti. Referātiem sekaja kopas priekšn. Dr. E. Ogriņa un doc. J. Āboliņa ziņojumi **par ārstu un zobārstu neapskaužamo stāvokli okupētajā Latvijā.** Dzimtenē bez tam vēl valdot liels medikamentu trūkums un pat vienkāršākie līdzekļi tiekot izprasīti no Zviedrijas. No agrākiem latv. zinātniekiem darbojoties retais. Interesanti atzīmēt, ka no pirmās komūnistu okupācijas laikiem toreizējie „dūži“ šimbrīžam nobīdīti malā un ieņem ļoti niecīgus, neatbildīgus posteņus.

Sanāksmes dalībnieki uz vietas savāca līdzekļus sainīšu sūtīšanai uz Sibīriju deportētiem ārstiem un zobārstiem. Arī no kopas uzkrātiem līdzekļiem tika atvēlēta lielāka summa augšminētai palīdzības akcijai. Latv. ārstu un zobārstu kopa aptveŗ Zviedrijā dzīvojošus **39 ārstus un 47 zobārstus.** Sanāksmē piedalījās 30 ārstu un zobārstu, un par to, cik lielu interesi bija radījusi sanāksme, liecina kaut vai tas, ka daudzi uz sanāksmi bija mērojuši tālus ceļus gan no Karlstades, gan no Vekšē un pat Gēteborgas.

Kopas dalībnieki nolēma rīkot kārtējās sanāksmes ik pārgadus Stokholmā, bet ik gadus kādā provinces pilsētā, nākamgad, piem., Gēteborgā.

Oficiālai daļai sekoja kopējas vakariņas, kas noritēja lielā sirsnībā.

PASKAIDROJUMS

LA iepriekšējā n-rā 2. lappusē raksta Vienu mēnesi Rietumeiropā priekšpēdējā rindkopa sākumā jālasa: Lai kompensētu tos invalidus, kuŗus pašreiz Bērzainē nevar novietot, uz pašu invalidu vēlēšanos viņiem tiek izsniegti aizdevumi ģimenes mājiņu celšanai, kā arī atsevišķos gadījumos dzīvokļu iekārtas iegādei.

Tā paša LA n-ra 3. lapp. zem attēla Manheimā jālasa: no kr.: I. Treija.

Tanī pašā lapaspusē rakstā Viņi prasa maizi un brīvību apakšvirsrakstā jālasa — Vai notikumi Latvijā neatgādina 1905. g. revolūciju?

5. lpp. 3. rindkopā rakstā J. Veselis jābūt: stāstījums ir taktisks kā par dzīvajiem, tā mirušajiem laika biedriem.

CEĻA VĀRDI

Ar savu jaunības ienaidnieku tu jutīsies tuvāks nekā ar savu jaunu draugu.

*

Ir trijas pasaules: sī, kuŗa tev tuva; otra, kuŗu tu cel ar savu pārveidoto dzīvi; trešā, kuŗa tevi cel ar pārveidotām miesām. Katrā tu vari gatavoties uz tālāko.

*

Mūsu laikos par normālu cilvēku sauc to, kas patiesībā ir zem normas. Bet daba gribējusi augstāko cilvēku par normu. Arī tagad jau mums viņš jāņem par mērauklu, kad spriežam par cilvēku kā parādību. Cilvēces nākotne prasa, lai katrs top par pārcilvēku. Rainis

Lāči negrib radara stacijas uz savas salas

Džēmsa līcī Kanadas ziemeļos ir kāda pavisam maza saliņa, kur ierīkos radara brīdinājumu staciju, ja aizsardzības darbinieki varēs to iztīrīt no ziemeļu lāčiem.

Ziemeļu lāčis ir ārkārtīgi bīstams zvērs, tas sver 1.000 mārciņas un parasti ir nedraudzīgs pret visu, ko vien ierauga. Daudzus gadus lāči šo saliņu izmantojuši par savu vasaras mītni — varbūt tas tā bijis jau gadu simteņiem ilgi.

Kad kāda mērnieku grupa pagājušā gadā mēģināja izkāpt saliņas krastā, tie varēja uz vietas saskaitīt kādus 11 lāčus un piesardzības dēļ palika savā lidmašīnā. Tagad celtniecības vīriem jāsāk savs darbs, bet vispirms jānodrošinās, lai salu iztīrītu no lāčiem. Tomēr tas ir pret likumu, ja bez Ziemeļlietu departamenta atļaujas nošauj kādu ziemeļu lāci. Tā būvuzņēmējiem nācās ap salu uzcelt stipru sētu, lai aizkavētu bīstamo viesu ierašanos, vai arī tiem būs jāmeklē cita sala.

C. S.

Ūdenim vai flirtam?

Kādā Cīriches sporta lietu veikalā pārdevējas, rādot dāmu peldkostīmus, vienmēr diskrēti apvaicājas, vai pērkamais priekšmets domāts peldēšanai vai tikai flirtam. Žurnālisti veikalā izdomāja, ka astoņi no desmit šveicietēm pārdotajiem peldkostīmiem tiekot pirkti tikai flirta vajadzībām.

VIA APPIA

Slaveno antīko laiku Romas iela, pa kuru maršējuši ne vien romiešu leģionāri, pēc Otrā pasaules kara nonākusi gandrīz neļietojamā stāvoklī. Tās malās saceltas nožēlojamas koka būdas un barakas. Ceļotāju skatus uz Via Appia traucējot arī tur saceltās tagadējās Romas naudas aristokratijas pārmodernās mājas. Lai vecā ceļa slavu glābtu, paredz, ka būdas tā malā atkal noplēšamas un pārmodernās celtnes aizsedzamas ar apstādījumiem.

Hammeršilds Maskavā

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršilds, nesen būdams Maskavā, apgalvoja, ka viņa optimisms par eventuālu mieru Vidējos Austrumos neesot nepamatots.

Hammeršilds, kas pag. nedēļā kā Padomju Savienības valdības viesis uzturējās Maskavā, kādā preses konferencē izteicās, ka sarunas ar komūnistu partijas pirmo sekretāru Hruščevu pastiprinājušas viņa līdzšinējo optimismu. Ar laiku visas Vidējo Austrumu problēmas tikšot atrisinātas un iestāšoties pastāvīgs miers. Sarunās ar preses pārstāvjiem Hammeršilds izteicās, ka atceļā uz Nujorku viņš vēl varbūt iegriezīšoties Vidējos Austrumos. Bet jau nākamā teikumā Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs steidzās paskaidrot, ka pašreiz braucienam uz Vidējiem Austrumiem viņš neredzot nekādas vajadzības. Pēc Hammeršilda domām arabu bloka uztraukums par iespējamu Izraēlas agresiju pret Jordānu ir nepamatots. To apgalvo arī Apvienoto Nāciju straptautiskās pamiera pārraudzības vadītājs ģen. Burns, kas noliedz arabu ziņas, it kā Izraēla būtu koncentrējusi savu karaspēku gar Jordānas robežu.

SKAUTI NO SENLATVIJAS NOMETNES PIEDALĀS DOMINIJAS DIENAS PARĀDĒ

5. lielā skautu un gaidu nometne Delhī noslēdzās pagājušā svētdienā, un Senlatvijas pilīs apdzisuši ugunskuri, uzvilkti kauju tilti, nolaisti karogi. Bet pirms nometnes slēgšanas skauti un gaidas paspēja izmantot lielisku izdevību, lai labi reprezentētu latviešus un Latvijas vārdu.

Dominijas dienā Delhī pilsētā notika svinīga parāde, kurā ar nacionālo karogu piedalījās arī 3 skautu kopi. Tie braši nosoloja parādes gājienā, un vienīgie izpelnījās skatītāju aplausus. Gājiena priekšgalā soloja skautu orķestris.

Senlatvijas nometnē ieradās arī Latvijas skautu augstākais vadītājs trimdā P. Vilips no Meivūdas, tāpat nometni apciemoja Kanadas roveru vad. Teilors un daudzi citi kanadiešu viesi.

Pēdējo lielo ugunskuru, 7. jūlijā, iededzināja LNAK pr. A. Svenne.

Par nometnes slēgšanu plašāku reportāžu sniegsim mūsu laikraksta nākošā n-rā.

Augšējā uzņēmumā — „senlatvieši" apspriežas — 1. roveru sagaita. Vidū — mazskauti pie pusdienes galda Tērvetes pilī. No kreisās: jendas mazskautu inspektors E. Ozols un vadītāja Roze no Hamiltonas. Apakšā pa kreisi: pirmos paskaidrojumus par novietošanos un kārtību nometnē saviem 5. Jelgavas vienības skautiem sniedz vad. E. Ķēkabsons. Stūrī pa labi: Pēdējie nometnotāji ar novēlošanos ierodas nometnē, aizmugurē redzami uzceltie nometnes vārti.

Hugo Bārnieks

EŠELONS AIZRIPO...

KĀDS PATIESS NOTIKUMS NESENĀ PAGĀTNĒ

III

„Zinu, zinu, jūs meklējat Mirdzu," lauzītā latviešu valodā Gunta atvainošanos pārtrauca bijušais vācu gūsteknis, „viņas te vairs nav. Mirdza jau dzelzceļa stacijā — uzpoš ešelonu, izdekorē to — mūsu kupeju. Majors Noviks mūs šodien salaulāja, mēs esam vīrs un sieva."

Jaunu triecienu saņēmis, Guntis Arājs pār lūpām izdabūja: „Apsveicu," un, apmeties apkārt, izgāja no mājas. Vilšanās un terrora ainas šodien bija piemeklējušas šo jauno puisi.

Šķērsojot laukumu, Guntis cieši apņēmās bēgt no šo necilvēku ķetnām.

Pāvilam Laucim par redzēto un dzirdēto viņš neteica ne vārda. Ap vakariņu laiku sētā sabrauca angļu tipa smagās mašīnas un tajās sakāpa repatrianti.

Nez no kurienes izrāvuši, ceļotāji, kā uzticību un prieku rādīdami, uz nūjām sasējuši izvilka sarkanas lupatas un elku dievu bildes. Šī procesija devās cauri pilsētai līdz apkvēpušajai dzelzceļa stacijai, arī tur plandījās sarkanas lupatas. Guntim Arājam tās atgādināja nesen redzētās asinis, viņš atkal kā salstot nodrebinājās.

Abus latviešus iedalīja pašu vagonā, iespieda pašā stūrī, kā lopiņus uz samestas salmu kaudzes, un viņiem pasvieda pa konservu kārbai. — Kaș lai zina, varbūt tā būs pēdējā maltīte, — domāja Guntis. Tika aizbīdītas durvis, atstājot tikai mazu spraudziņu viena vagona pusē. Gar vagoniem aizsoloja bruņoti sarkanarmieši. Garais ešelons kā steigdamies sakustējās. Dievs vien zina, kas šos vīlušos cilvēkus' sagaidīs...

Vagonu riteņi dziedāja savu īpatnējo dziesmu. Guntim likās, ka viņš dzird vārdus: Rīga dimd, Rīga dimd. Guntis mēģināja iemigt, jo bēgšana, lai tā izdotos, būtu jāveic tumsas aizsegā. Jāizliekas apmierinātam, pat priecīgam. Iemigt Guntis Arājs tomēr nevarēja, Pāvils Laucis stāstīja par savu mīļo sieviņu un saviem bērniem, kuŗi viņu tik ļoti gaidot.

Lauča runā Guntis neklausījās, tikai pa laikam pamāja ar galvu. Pēcpusdienas notikums pamestajā zirgu kūtī Gunta acu priekšā aizvien no jauna atgriezās kā neizdzēšama, nenokratāma aina; un Mirdzas Neaizmirstules civīlās laulības ar krievu nelika viņam mieru. Viņš sev jautāja: kāpēc, kāpēc tas viss bija noticis? Vai viņa to izdarījusi labprātīgi, vai arī majors to pusdienas laikā draudēdams piespiedis? Laikam viņam nekad to nebūs lemts izdibināt. Klusu, pie sevis noskaitījis tēvreizi, Guntis Arājs iesīga murgainā miegā.

Pēc vairākām stundām, vilcienam pēkšņi bremzējot, Guntis atmodās un satrūcies iejautājās: „Cik tālu mēs jau esam?"

„Tuvu pie Reinas," atbildēja Pāvils Laucis, viņa balsī bija jūtama nervozitāte, „rītu ap pusdienas laiku mums vajadzētu sasniegt Frankfurti un vēlā pēcpusdienā saņemt Fuldu, un tad" — Pāvils Laucis aprāvās, iesākto teikumu viņš nenobeidza. Vagonā bija patumšs, pie pašām durvīm sēdēja divi plecīgi poļi, laikam sargi, jo viņi neatlaidās salmos un neiesnaudās. Varbūt rītu, bet tagad par bēgšanu nebija ko domāt, kad vilciens piestās, lai repatrianti nokārto dabiskās vajadzības, varbūt tad... Abi latvieši klusēja, vienmuļīgā ritmā klipati-klap kaudzēja riteņi, viņi jutās kā zvēru krātiņā ieslēgti.

Ausa jauns miglains rīts, ešelons kustējās daudz lēnāk, šķērsoja izbumbotās pilsētas, cauri Frankfurtei, Hanavai un tad apstājās kādā klajā līdzenumā. Sargu uzraudzībā pasažieriem atļāva izkāpt, segu vai mēteļu aizsegā nokārtot darīšanas un tūlīt kāpt atpakaļ.

Pienāca pusdienās laiks, bet repatriantiem jaunu pārtikas devu neizsniedza.

Abi poļi, kas apsargāja vāgona durvis, apskatīja Vācijas karti. Guntis Arājs nenocietāsā un apjautājās: „Cik tālu tad jau esam?".

Abi poļi pacēluši savas trulās acis, salti noraudzījās jautātājā. Viņi laikam nojauta Gunta Arāja domas.

Vilciens aizelsies drāzās uz priekšu, arvien tuvāk un tuvāk nāca brīdis, kad ilgu apsēstie cilvēki šķērsos Austrumvācijas robežu.

Guntis Arājs jutās gaužām izsalcis, tāpat kā pārējie, kas vakar izsniegtos konservus jau sen bija notiesājuši. Bez tam izsalkumam pievienojās bažas par neskaidro nākotni, vai izdosies atsvabināties no šiem diviem miesas sargiem.

Repatriantu ešelons izripoja cauri Fuldai. Bija jau vēla pēcpusdiena, pie dienvidaustrumu debesīm sabiezēja tumši pērkoņmākoņi.

Robeža vairs nevarēja būt tālu. Guntis Arājs un Pāvils Laucis izskatījās galīgi sašļukuši, bet, kad vilciens pēkšņi apstājās mazā ciemata stacijā, kur abpus sliedēm bija saaugusi dzīvžogi un krūmalāji, viņu garastāvoklis mazliet uzlabojās un viņu acīs pazibēja sīka cerības liesmiņa. Netāl no dzelzceļa stacijas stiepās zaļš mežs, un laukos locījās laukstrādnieki.

Pasažieriem atļāva izkāpt no vagoniem un izsalkušajiem cilvēkiem izdalīja pārtiku. Visi steidzās uz lokomotīves pusi, ieskaitot abus latviešu apsargātājus. Guntim Arājam likās, ka beidzot bija pienākusi sen gaidītā izdevība uz visiem laikiem pamest sarkanos.

Lai nemodinātu aizdomas, abi latvieši atstāja savus piederumus vilciena vagonā un, jautri čalodami, soloja uz lokomotīves pusi, mazliet iepakaļ lielajai ļaužu plūsmai.

Bez liekas vilcināšanās Guntis pārlēca pāri zemajai dzīvžogu sētai, kā to priekšā darīja arī citi repatrianti, viņam gabaliņu iepakaļ sekoja Pāvils Laucis.

Abi latvieši iegriezās uz maza ceļiņa, kas veda taisni uz meža pamali. Aiz pirmā pagrieziena viņi sāka skriet. Krieviski kāds sauca iepakaļ, bet abi vīrieši, likās to nedzirdēja. Viņi bija jau sasnieguši kādu dziļāku grāvi tīruma malā. Pārsteigtie vāciešu strādnieki, sadzirdējuši svešu valodu klaigas, pārtrauca darbu.

„Bitte, sagen Sie nicht," lūdzās Guntis, cerībā, ka nenodos krieviem „dort kommen Russen, wir sind lettische Flüchtlinge!'

„Mein Lieber Gott!" izsaucās kāda vecāka sieviņa.

Krievu saucieni uz brīdi apklusa, laikam, lai sameklētu papildspēkus ar ieročiem.

„Briesmas vēl nav pāri, vāciešiem vien vajadzētu ar roku pamāt uz mūsu pusi, un mēs būtu rokā." teica Pāvils Laucis, noraudzīdamies uz uzkalnu, pār kuru draudoši slīdēja zilganpelēki mākoņi.

„Vai nebūtu drošāk ja mēs dotos uz rietumu pusi, nost no meža, rau, tur uz to kalnu," ar roku norādīdams uz paaugstinājumu, kūr stāvēja sašķobījies šķūnis, teica Guntis Arājs.

Ne visai tālu dunēja pērkons. Divi cilvēki, saliekušies, klupdami un krizdami skriešus vien devās pa pieaugušo grāvi kalna virzienā.

Arvien tuvāk peldēja tumšie mākoņi — — —

Noskrējuši kādu kilometru, abi bēgļi apstājās, jo uzkalns bija sasniegts. No šī uzkalna viņi itin labi pārredzēja mazo ciematu. Vilciens, kā melna čūska ar sarkaniem plankumiem, vēl arvien gulēja, nikni sprauslodams un vemdams tumšus dūmu mutuļus. Sāka līņāt un zibeņot.

„Pats debesu Tēvs stāv mums klāt," dziļi elpodams teica Guntis Arājs.

„Jā," pieri slaucīdams atteica Pāvils Laucis, „pats Dievs lāvis mums izlabot savas kļūdas un saskatīt patiesību!"

Kā apstiprinādams viņu vārdus, zibens noskīda un nodārdēja dobjš pērkona grāviens. Pēkšņi satumsa, un lielas veldzējošas lietus lāses krita uz vecā siena šķūņa jumta.

Kad pēc kādas pusstundas lietus gāzes mitējās un tumšie mākoņi skatam atsedza sīko pilsētiņu, acu vairs nesaskatīja garo repatriantu ešelonu. Divu cilvēku sirdis sāka atkal pukstēt normāli, viņi piecēlās un lēniem soļiem devās no uzkalna lejup. Caur mākoņu spraugu izlauzās spilgts saules stars, kā ar smaragda spozmi tas aplēja zāļaino taku, kas veda uz brīvību un plašo pasauli.

Kriminālisti aizbrauc

Nesen sakarā ar Rietumvācijas un PSRS vienošanos Hanoverā sākārtoja transportu ar Padomju Savienības pilsoņiem — kriminālnoziedzniekiem, kas vēlējās atgriezties Vareņ plašajā. Ar šo transportu aizbrauca 29 noziedznieki, to starpā vairāki slepkavas, kuŗi pēc vācu likumiem bija notiesāti ar mūža ieslodzījumu. Trīs noziedznieki, kas arī bija izteikuši vēlēšanos repatriēties, pēc pirmās sarunas ar PSRS sūtniecības darbiniekiem savu nodomu mainījuši un viens to izdarījis vēl pēdējā brīdī pirms vilciena atiešanas, izvēloties labāk palikt kapitālistu cietumā nekā doties uz padomju paradīzi.

Ar vienu roku dod, ar otru ņem atpakaļ

EDGARA ARDENSA KOMĒDIJA

9. turpinājums

Saki, kā var gribēt, lai kustas lapiņas, ja nav neviena kociņa un krūmiņa tuvumā?

Ivnings (apjucis). Laikam tā būs iespieduma kļūda. Žēl, ka nebiju to agrāk pamanījis... Bet to elēģiju, ko minēju, es katrā ziņā uzrakstīšu. Es jau būtu šodien pat kēries pie darba, bet tad negaidot nāca tā saderināšanās...

Raitvūdes kundze (iekarsdama no jauna). Saderināšanās! Saderināsanos es jau nupat kā tev atsaucu, vai tu jau aizmirsi? Jeb vai tu jau tik dziļi biji iejutīes savos laimīga līgavaiņa sapņos, ka tagad vairs nespēj no tiem atmosties?... Nu, ir jau arī iemesls, kāpēc tāds nelga var galvu zaudēt: jauns meitēns, un viņš trīsreiz vecāks par to! Brīnišķīgs pāris! Nu, preci vien viņu nost, es tev ceļā nestāvu. Tikai neaizmirsti, ka neviena centa ne tev, ne viņai pūrā nedošu! Un pazūdi no manām acīm!... (Viņa pieceļas un strauji aiziet, durvis aizsizdama aiz sevis).

Ivnings (viņai pazemīgi pakaļ saukdams). Bet, Patricij, ļauj vienu vārdu tikai!... Aizgāja... (Viņš brīdi stāv kā sastindzis, raudzīdamies durvīs. Tad iekrīt dīvānā, brīdi sēž nokārtu galvu. Piecēlies, sāk staigāt starp logu un durvīm)... Beidzot tas notiecis... Spriedums pasludināts: „Tu man esi galīgi apnicis, ej kur nācis!" bija viņas vārdi, un viņas atvadīšanās sauciens bija: „Pazūdi no manām acīm!"... Mana nelaimīgā sirds jau sen tādas beigas paredzēja, ne viena vien pazīme norādīja uz to. Man vajadzēja to daudz, daudz agrāk ievērot un negaidīt, kamēr viņa man to tieši un neizpušķotā valodā pasaka acīs. Ir jau viņai taisnība, ka no reālās dzīves īstenības man nav nekādas jēgas. Tagad man liekas, ka sāku saprast, kāpēc viņa vienu no tiem noplukušākajiem kaķiem, kaut gan daudzi starp tiem bija izskatīgāki, bija nosaukusi manā vārdā par Čarliju. Tiesa, gandrīz visiem tiem ir vārdi, ūn, ja kņazs nemelo, arī viņš esot vienam krusttēvs. Bet kāpēc viņa toreiz neizraidīja no asila kņaza vai cita kāda kaķi, bet noteikti manējo un tieši tai brīdī, kad es tur gāju garām? Visam tam bija sava nozīme, un tas bija tikai delikāts mājiens manā virzienā, ko es savā vientiesībā, diemžēl, neizpratu. Tagad nu man skaidri lika saprast — man jāpazūd no viņas acīm, un jo drīzāk, jo labāk... Un to jau nu es arī darīšu, bez kavēšanās ...es nedrīkstu ilgāk še kavēties... (Skatās visapkrāt). Ko es varētu ņemt līdz? Galu galā maz man arī te kas pieder... (Novelk kėtaveju, noraisa kakla saiti). Saprotu un attaisnoju viņu; es viņai apnicis, jo visi šie ilgie gadi padarījuši mani viņas acīs vienaldzīgu... Žēl, cik žēl, ka visam tā bija beigties! Laikam tā visām lietām reiz pienāk beigas, ne tikai jaunajām, ko vēlamies, bet arī labajām, ko nevēlamies... Varbūt eits manā vietā tagad noslaucītu pa asarai, bet es šobrīd to nedarīšu, varbūt vēlāk gan kādreiz. Bet tagad gribu būt stiprs un apņēmīgs, varbūt pirmoreiz savā mūžā... Jāpārģērbjas (Ieiet alkovā, iznes apvalkātu žaķeti, vecu cepuri un dziļās kalošas — tās apauj). Jāpasteidzas, var pienākt vakars, un tad drīz paliks tumšs. Es noiešu lejā pa blakus kāpnēm, kas ved caur dārzu — tur neviens mani nepamanīs. Dienas tagad siltas, un arī naktis nav aukstas, bet ja nakti līs, tad varu pārgulēt Pestīšanas armijas naktsmītnē, — stāsta, ka tur laižot iekšā... Tā, nu, liekas, esmu gatavs... Lietus sargs gan jāpaņem līdz (Paņem to aiz alkova priekškara, tad, aizgājis līdz durvīm, atskatās. Atcerējies kaut ko, sit sev pa pieri). Ak, mana galva, mana vecā galva! Būtu gandrīz aizmirsis savu Ceļojumu pa kaujas vietām Tunisijā! (Iespiež brošūru padusē un aiziet, durvis lēni aiz sevis aizvērdams).

Priekškars

TREŠAIS CĒLIENS

Tā pati telpa, kas 2. cēliena 2. ainā. Ir gaiša svētdienas priekšpusdiena. Netālu no vidējām durvīm uz grīdas redzama slota, spainis, putekļu sūcējs, grīdas spodrināmā suka. Alma apslauka un saved kārtībā visus priekšmetus un malas.

Jānis (ienākdams pa vidu). Nostaigāju atkal savas stundas divas tuvumā un tālumā. Nokusis esmu. Zini, mānas vecās kājas, rādās, ilgi neizturēs šo bezgalīgo staigāšanu dien'dienā... Jāatsēžas (Grib sēsties uz dīvāna).

Alma. Tur nu nesēdi — saburzīsi virsdrēbi. Paņem to tur krēslu... Un atkal nesadzini nekādu pēdu!

Jānis. Ne vienam, ne otram. Abi Čarliji nu pazuduši, un abi tagad man jāmeklē. Kaķu jau redz daudz ar noplukušām ausīm, bet ar pazīstamo kakla saiti nevienu vēl neesmu manījis.

Alma. Un par Ivninga kungu arī vēl nekas nav dzirdams?

Jānis. Par to arī neviens nekā nezina. Iekritis kā akā. Cilvēks te visu laiku mierīgi dzīvoja un bija un nu pēkšņi izbija! (Kņazs ienāk pa vidu, smaidīgs, ar cepuri rokā, brīdi lūkojas visapkārt, kā ko meklēdams, tad viegliem soļiem aiziet pa labi. Jānis pietrūkstas, bet tad atkal atsēžas).

Alma. Jā, žēl gan viņa — tāds labs un godīgs kungs bija, nekad ne rājās, ne dusmojās uz mani vai uz kādu citu; vienmēr tikai „lūdzu — paldies!" Brīnum labs cilvēks bija. Ritai būtu bijis labs vīrs.

Jānis. Jā, un cik savādi arī reizēm nesagadās pasaulē: tieši pēc saderināšanās tādam lāga cilvēkam vajag iziet no mājas un pazust, un atpakaļ vairs nepārnākt! Vai viņa vietā labāk nevarēja pazūst tāds Džeks vai Džimmijs!

Kņaze (ienākusi pa vidu, noraizējusies lūkojas apkārt). Vai kņazu varbūt neredzējāt, lautiņi?

Jānis un Alma. Jā... bija.

Kņaze. Kurp viņš aizgājā? Vai pa šīm durvīm? (Rāda pa kreisi).

Jānis. Jā... laikam. (Kņaze aiziet).

Alma. Mūsu cienīgā jau arī tagad pēc Ivninga kunga pazušanas pavisam nervoza kļuvusi. Sapīkusi un noerrojusies kā nakts. Neviens neko neprot vairs viņai izdarīt pa prātam. Dzenā un trenkā no viena gala uz otru.

Jānis. Jā, tagad vairs pat svētdienas dienā, kā šodien pat, miera nedod. Pat uz bazniecu iet šodien nespiež, kā tas vienmēr līdz šim bija: tagad rīkojums nepārtraukti meklēt pazudušos, jo katra nokavēta stunda varot būt liktenīga.

Alma. Tāpēc laikam arī man cienīgā tagad liek visus kaktu kaktus un stūru stūrus mājā vai otrādi apgriezt, it kā kad tur kāds varētu būt ielīdis vai paslēpies vai sev ko jaunu nodarījis; pat bēniņu telpas pārcilāja. Un Ivninga kunga istabas dēļ viņa mani rāja vakar augu dienu: es to pienācīgi rūpīgi nekopjot un nemazgājot! - līdz beidzot pati sāka slaucīt un būt, lai gan es jau tikko tur visu biju notīrījusi tīrāku par tīru. Visas Ivninga kunga pamestās lietas un drēbju gabalus izglāstīja un izkārtoja un logiem pielika pavisam jaunus priekškarus. Pavēlēja ikdienas divreiz mainīt ūdeni dzeramā karafē un katru dienu nolikt svaigu ziepju gabalu pie mazgājamās bļodas. Nekad agrāk viņa tā nebija rīkojusies.

Jānis. Nu, tas laikam tāpēc, ka Ivninga kungs tagad atrodas saderināta cilvēka kārtā... Bet, no otras puses, ko galu galā tas viss līdz? — cilvēks pats ir pazudis, un neviens nezina, kādu galu viņš ņēmis! Un citiem, kā piemēram mums, tamdēļ it kā par sodu pat svētdienas dienā nedod miera.

Džeks (ienāk pa vidu ar kaķi rokā). A, tu esi te, Džāni! Es tevi meklēju. Redzi, man liela laime šodien: es beidzot atradu Čarliju; noķēru aiz dārza sētas un es pazīstu viņu — tas ir īstais, jo cik reizes jau agrāk biju viņu asilā redzējis!

Jānis. Tu domā, tas ir Čārlijs?

(Turpinājums sekos)

JAUNIEŠI SACENTĪSIE

LNAP izsludinātie

I

LNPL Jaunatnes komisija izsludina jaunatnes darbu sacensību, kurā aicināti piedalīties visi Lielbritanijā dzīvojošie latviešu jaunieši līdz 22 gadu vecumam.

II

Katram sacensību dalībniekam jāizvēlas viens vai vairāki no uzdevumiem saviem gadiem atbilstošā vecuma grupā un sakarā ar to jāizstrādā pašu veikts darbs.

III

Sacensības uzdevumi četrām vecuma grupām ir šādi:

A. Sacensības dalībniekiem līdz 10 gadu vecumam viens vai vairāki no šādiem uzdevumiem:

1. uzdevums. Rakstu darbs pēc izvēles par vienu no šādiem tematiem:

a) Mana ģimene, b) Manas vasaras brīvdienas.

B. uzdevums. Pārraksti kādu latviešu tautas pasaku par velnu un pievienot tai uz atsevišķām lapām pašu zīmētas ilustrācijas.

Sacensības dalībniekiem vecumā no 10 līdz 14 gadiem viens vai vairāki no šādiem uzdevumiem:

1. uzdevums. Rakstu darbs pēc izvēles par vienu no šādiem tematiem:

a) Ģimenes diena, b) Mana māja.

2. uzdevums. Sastādīt tautas dziesmu vai zīmējumu krājumu, kuŗā uz atsevišķām lapām uzrakstīt tautas dziesmas un aprakstu par zemnieka darbu un tām pievienot pašu darinātus zīmējumus.

3. Sacensības dalībniekiem vecumā no 14 līdz 18 gadiem viens vai vairāki nošādiem uzdevumiem:

1. uzdevums. Rakstu darbs pēc izvēles par vienu no šādiem tematiem: a) Latvijas upes, b) Rīga, c) Krišjānis Valdemārs.

2. uzdevums. Sastādīt pašu sacerētu aprakstu par latviešu karavīru latviešu tautas dziesmās. Aprakstu var papildināt tautas dziesmām un pašu darinātiem zīmējumiem. Sacensības dalībnieki, kam labāk veicas zīmēšanā, var šo uzdevumu veikt, sastādot tikai zīmējumu krājumu.

3.uzdevums. Rokdarbi: adījums vai izšuvums ar latviskiem rakstiem; ādas, koka vai metalla izstrādājumi ar latviskiem rakstiem, pinumi vai tīkla darbi.

4. Sacensības dalībniekiem vecumā no 18 līdz 22 gadiem viens vai vairāki no šādiem uzdevumiem:

1. uzdevums. Rakstu darbs pēc izvēles par vienu no šādiem tematiem: a) Latvijas pašreizējais starptautiskais stāvoklis, b) latviešu leģionāri. c) Eduards Virza.

2. uzdevums. Brīvības pieminekļi Rīgā, Jelgavā, Cēsīs. Apraksts attēli, zīmējumi. b) Sava dzimtenes novada tautas tērps — apraksts un zīmējumi.

3. uzdevums. Rokdarbi: izšuvumi, adījumi vai audumi ar latviskiem rakstiem; ādas, koka vai metalla izstrādājumi ar latviskiem rakstiem; pinumi vai tīkla darbi.

Rakstu darbi veicami pašrocīgā rokrakstā uz vienas papīra puses, arī zīmējumiem otra papīra puse atstājama balta. Visiem darbiem uz atsevišķas lapas kreisajā augšas stūrī jāraksta: „LNPL Jaunatnes

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete

12. turpinā

Kādu laiciņu viņi sēdēja klu
ierunājās no jauna:

„Kaut viens cilvēks zinājis
Grunduļa jaunkundze stāsta sav
nība liekas būt kaut kur pa vid

„Un kam tev tas jāzina? Esi
ta!"

„Bet, vīriņ! Tak jau pazīsta
ja gribas zināt, kāpēc abi saņāku

Tad viņa pārlēca citā pasaul

„Kas jums ar biedrības lietā
sit?"

Ziemelis nospieda cigareti
staipījās.

„Vagulāns domā, ka tā liet
ņam piekrītu. Ja tagad kaut ko
tautsaimnieciskas bazes. Tādēļ
pieciem, sešiem namu pirkt vairs
la, koris, deju trupa — cik ilgi
skolotāji jau zobojās, ka bērni
ejot savā starpā sarunājas ang
notiek. Koru dalībnieku skaits s
vienu neinteresē — kāda tam
āru to nedrīkst teikt, jo visi vē
kums un ka visi brauks atkal mā
tā nedomā."

„Tad namu vairs nepirks."

„Tomēr. Bet ne tādu, kā sā
par lielas sarīkojumu zāles būv
tas namam — ar bufeti, lielākā
Tur būs daudz naudas jāiegu
Protams, ne jau visi tā domā,
gais, ko tagad var darīt. Un
skola — tai tur arī varēs ierā

„Visi tam nepiekrīt?"

RIPO...

...NĀ PAGĀTNĒ

nedzirdēja. Viņi bija jau sasniegu- ši kādu dziļāku grāvi tīruma malā. Pārsteigtie vāciešu strādnieki, sadzirdējuši svešu valodu klaigas, pārtrauca darbu.

„Bitte, sagen Sie nicht," lūdzās Guntis, cerībā, ka nenodos krieviem „dort kommen Russen, wir sind lettische Flüchtlinge!"

„Mein Lieber Gott!" izsaucās kāda vecāka sieviņa.

Krievu saucieni uz brīdi apklusa, laikam, lai sameklētu papildspēkus ar ieročiem.

„Briesmas vēl nav pāri, vāciešiem vien vajadzētu ar roku pamāt uz mūsu pusi, un mēs būtu rokā." teica Pāvils Laucis, noraudzīdamies uz uzkalnu, pār kuru draudoši slīdēja zilganpelēki mākoņi.

„Vai nebūtu drošāk ja mēs dotos uz rietumu pusi, nost no meža, rau, tur uz to kalnu," ar roku norādīdams uz paaugstinājumu, kur stāvēja sašķobījies šķūnis, teica Guntis Arājs.

Ne visai tālu dunēja pērkons. Divi cilvēki, saliekušies, klupdami un krizdami skriešus vien devās pa pieaugušo grāvi kalna virzienā.

Arvien tuvāk peldēja tumšie mākoņi — — —

Noskrējuši kādu kilometru, abi bēgļi apstājās, jo uzkalns bija sasniegts. No šī uzkalna viņi itin labi pārredzēja mazo ciematu. Vilciens, kā melna čūska ar sarkaniem plankumiem, vēl arvien gulēja, nikni sprauslodams un vemdams tumšus dūmu mutuļus. Sāka līņāt un zibeņot.

„Pats debesu Tēvs stāv mums klāt," dziļi elpodams teica Guntis Arājs.

„Jā," pieri slaucīdams atteica Pāvils Laucis, „pats Dievs lāvis mums izlabot savas kļūdas un saskatīt patiesību!"

Kā apstiprinādams vīru vārdus, zibens noškīda un nodārdēja dobjš pērkona grāviens. Pēkšņi satumsa, un lielas veldzējošas lietus lāses krita uz vecā siena šķūņa jumta.

Kad pēc kādas pusstundas lietus gāzes mitējās un tumšie mākoņi skatam atsedza sīko pilsētiņu, acs vairs nesaskatīja garo repatriantu ešelonu. Divu cilvēku sirdis sāka atkal pukstēt normāli, viņi piecēlās un lēniem soļiem devās no uzkalna lejup. Caur mākoņu spraugu izlauzās spilgts saules stars, kā ar smaragda spozmi tas aplēja zālaino taku, kas veda uz brīvību un plašo pasauli.

Kriminālisti aizbrauc

Nesen sakarā ar Rietumvācijas un PSRS vienošanos Hanoverā sakārtoja transportu ar Padomju Savienības pilsoņiem — kriminālnoziedzniekiem, kas vēlējās atgriezties Varen plašajā. Ar šo transportu aizbrauca 29 noziedznieki, to starpā vairāki slepkavas, kuri pēc vācu likumiem bija notiesāti ar mūža ieslodzījumu. Trīs noziedznieki, kas arī bija izteikuši vēlēšanos repatriēties, pēc pirmās sarunas ar PSRS sūtniecības darbiniekiem savu nodomu mainījuši un viens to izdarījis vēl pēdējā brīdī pirms vilciena atiešanas, izvēloties labāk palikt kapitālistu cietumā nekā doties uz padomju paradīzi.

...laikam. (Kņaze aiziet).

...cienīgā jau arī tagad pēc Ivninga ... pavisam nervoza kļuvusi. Sapīku- ...es kā nakts. Neviens neko neprot ...rīt pa prātam. Dzenā un trenkā no ...ru.

...tagad vairs pat svētdienas dienā, kā ...a nedod. Pat uz baznīcu iet šodien ...ienmēr līdz šim bija: tagad rīkojums ...eklēt pazudušos, jo katra nokavēta ...t liktenīga.

...laikam arī man cienīgā tagad liek ...us un stūru stūrus mājā vai otrādi ...ad tur kāds varētu būt ielīdis vai pa- ...o ļaunu nodarījis; pat bēniņu telpas ...vninga kunga istabas dēļ viņa mani ...dienu: es to pienācīgi rūpīgi nekop- ...jot! - līdz beidzot pati sāka slaucīt un ...jau tikko tur visu biju notīrījusi tī- ...isas Ivninga kunga pamestās lietas un ...izglāstīja un izkārtoja un logiem pie- ...unus priekškarus. Pavēlēja ikdienas ...deni dzeramā karafē un katru dienu ...iepju gabalu pie mazgājamās bļodas. ...iņa tā nebija rīkojusies.

...tas laikam tāpēc, ka Ivninga kungs ...aderināta cilvēka kārtā... Bet, no ot- ...ālu galā tas viss līdz? — cilvēks pats ...neviens nezina, kādu gaļu viņš ņemis! ...piemēram mums, tamdēļ it kā par so- ...as dienā nedod miera.

...āk pa vidu ar kaķi rokā). Ā, tu esi ...tevi meklēju. Redzi, man liela laime ...izot atradu Čarliju; noķēru aiz dārza ...zīstu viņu — tas ir īstais, jo cik reizes ...viņu asilā redzējis!

...domā, tas ir Čārlijs?

(Turpinājums sekos)

JAUNIEŠI SACENTĪSIES SAVAS TAUTAS PAZĪŠANĀ

LNAP izsludinātie jaunatnes sacensību noteikumi

I

LNPL Jaunatnes komisija izsludina jaunatnes darbu sacensību, kurā aicināti piedalīties visi Lielbritanijā dzīvojošie latviešu jaunieši līdz 22 gadu vecumam.

II

Katram sacensību dalībniekam jāizvēlas viens vai vairāki no uzdevumiem saviem gadiem atbilstošā vecuma grupā un sakarā ar to jāizstrādā paša veikts darbs.

III

Sacensības uzdevumi četrām vecuma grupām ir šādi:

A. Sacensības dalībniekiem līdz 10 gadu vecumam viens vai vairāki no šādiem uzdevumiem:

1. uzdevums. Rakstu darbs pēc izvēles par vienu no šādiem tematiem:

a) Mana ģimene, b) Manas vasaras brīvdienas.

B. uzdevums. Pārrakstīt kādu latviešu tautas pasaku par velnu un pievienot tai uz atsevišķām lapām paša zīmētas illutrācijas.

Sacensības dalībniekiem vecumā no 10 līdz 14 gadiem viens vai vairāki no šādiem uzdevumiem:

1. uzdevums. Rakstu darbs pēc izvēles par vienu no šādiem tematiem:

a) Ģimenes diena, b) Mana māja.

2. uzdevums. Sastādīt tautas dziesmu vai zīmējumu krājumu, kurā uz atsevišķām lapām uzrakstīt tautas dziesmas un apraksti par zemnieka darbu un tām pievienot paša darinātus zīmējumus.

3. Sacensības dalībniekiem vecumā no 14 līdz 18 gadiem viens vai vairāki nošādiem uzdevumiem:

1. uzdevums. Rakstu darbs pēc izvēles par vienu no šādiem tematiem: a) Latvijas upes, b) Rīga, c) Krišjānis Valdemārs.

2. uzdevums. Sastādīt paša sacerētu aprakstu par latviešu karavīru latviešu tautas dziesmās. Aprakstu var papildināt tautas dziesmām un paša darinātiem zīmējumiem. Sacensības dalībnieki, kam labāk veicas zīmēšanā, var šo uzdevumu veikt, sastādot tikai zīmējumu krājumu.

3. uzdevums. Rokdarbi: adījums vai izšuvums ar latviskiem rakstiem; ādas, koka vai metalla izstrādājumi ar latviskiem rakstiem, pinumi vai tīkla darbi.

4. Sacensības dalībniekiem vecumā no 18 līdz 22 gadiem viens vai vairāki no šādiem uzdevumiem:

1. uzdevums. Rakstu darbs pēc izvēles par vienu no šādiem tematiem: a) Latvijas pašreizējais starptautiskais stāvoklis, b) latviešu leģionāri, c) Eduards Virza.

2. uzdevums. Brīvības pieminekļi Rīgā, Jelgavā, Cēsīs. Apraksts attēli, zīmējumi. b) Sava dzimtenes novada tautas tērps — apraksts un zīmējumi.

3. uzdevums. Rokdarbi: izšuvumi, adījumi vai audumi ar latviskiem rakstiem; ādas, koka vai metalla izstrādājumi ar latviskiem rakstiem; pinumi vai tīkla darbi.

Rakstu darbi veicami pašrocīgā rokrakstā uz vienas papīra puses, arī zīmējumiem otra papīra puse atstājama balta. Visiem darbiem uz atsevišķas lapas kreisajā augšas stūrī jāraksta: „LNPL Jaunatnes darbu sacensība 1956. gadā", bet labajā stūrī sacensības dalībnieka vārds un uzvārds, tagadējā dzīves vieta (pilnīga pasta adrese), dzimšanas vieta, datums un gads. Sacensības dalībniekiem, kas izvēlējušies rokdarbus, pirms darba sākšanas jālūdz tuvākā skola vai organizācija, lai tā pēc darba beigšanas izsniegtu apliecinājumu, ka rokdarbs ir dalībnieka paša veikts. Vecāku, skolotāju un citu pieaugušu personu padomi un norādījumi darba veikšanai nav liegti.

JAUNATNES SACENSĪBU PAPILDINĀJUMS

Lai paceltu jauniešu interesi un zināšanas latviešu valodā, LNPL izglītības nozare izsludina papildus gadskārtējām jaunatnes sacensībām tiem bērniem, kas šogad piedalīsies vasaras kolonijā Almelijā, Sacensības risināsies:

1) deklamācijā, 2) lasīšanā un atstāstīšanā, 3) tautas dziesmu prašanā.

Deklamāciju sacensībā katram sacensonim jādeklamē divi latviešu dzejnieku darbi — viens komisijas noteikts, otrs pēc paša izvēles. Noteiktais uzdevums pēc vecuma grupām ir šāds.

6-8 g. v. — Plūdoņa Zaķīša pirtiņa.

8-12 g. v. — Fr. Bārdas Bukurags.

12-14 g. v. — R. Blaumaņa Tālavas taurētājs.

14-16 g. v. — Aspazijas Dzimtene.

Lasīšanā un atstāstīšanā, katram sacensonim jālasa un saviem vārdiem jāatstāsta komisijas noteikta lasāmviela.

Tautas dziesmu sacensībā sacensonim jāatsaka vai jādzied tautas dziesmas, un uzvarētājs ir tas, katrā vecuma grupā atsevišķi sacenšoties, kas prot visvairāk tautas dziesmu ar pareiziem tekstiem.

Uz sacensībām jāpieteicas, ierodoties kolonijā. Katras vecuma grupas labākajiem sacensoņiem piešķirs balvas.

Sacensoņus novērtēs un godalgas piešķirs bērnu vasaras kolonijas Almelijā audzinātāji.

Piezīme: Minētās sacensības ieteicamas izdarīt arī latviešu skolās Anglijā.

V

Darbi iesūtāmi līdz š. g. 13. oktobrim LNPL Jaunatnes komisijai, 72 Queensborough Terrace, London, W.2., aploksnes kreisajā stūrī augšā uzrakstot burtus J.D.S. Godalgošanai pieņems tos darbus, kas nodoti nosūtīšanai pasta iestādē ne vēlāk par š. g. 13. oktobri. Darbus sūtīt ierakstītus.

VI

Katras vecuma grupas labākajiem darbiem piešķirs organizāciju un privātpersonu ziedotās balvas, kuras sacensību dalībniekiem pasniegs 18. novembra aktos viņu dzīves vietai tuvāko latviešu centru sarīkojumos.

VII

Darbus novērtēs un godalgas piešķirs LNPL izraudzīta komisija, kuras sastāvā ietelp: M. Ķeņģe, J. Andrups, I. Kažociņš, T. Sinka.

VIII

Godalgotos rakstu darbus un zīmējumus iespēju robežās publicēs latviešu periodikā. Rokdarbus un citus sacensības darbus godalgošanas komisijai tiesības izstādīt. Sacensības dalībniekiem, kas savus rokdarbus vēlas pēc godalgošanas un varbūtējas izstādīšanas saņemt atpakaļ, par to jāpaziņo darbu iesūtot.

LNPL Jaunatnes komisija

Andrejs Pablo Mierkalns

APSPIESTAIS

Es brīvību gribu — stepi, kur viss
Ir mazāks par mani:
Ūdenim līdzīgu zemi.

Es gribu trauktles tai pāri
It visur —
Brīvā kā debesis zemē.

Un tad — es atgrieztos, laikam,
Turpat,
Kur uzaudzis esmu...

GĀJIENS VĒJĀ

Un vētrā iesvilpās
Putns
Spalgi un tāli —

Es priecājos — cik sārti skaistas
Izskatās pliederu ogas
Pie krūma — .

Gluži kā cilvēki sārtvaidži, mīļi;
Ēdami nav arī
Tie!

ETNISKIE KOŖI STRATFORDĀ

Stratfordas festivāla apmeklētāji 15., 22. un 29. jūlijā dzirdēs sešus Kanadas labākos korus. Koncerta zālē atskanēs tautas un garīgās dziesmas angļu, franču, vācu, igauņu, latviešu un poļu valodā. Lielāku skaitu dziesmu tulkos angliski, lai klausītāji tās saprastu.

15. jūlijā Toronto igauņu vīru koris un Hamiltonas poļu jaukts koris sniegs savus priekšnešumus. Igaunija ir pazīstama kā dziedātāju zeme, kur savā laikā uz valsts dziesmu svētkiem Tērbatā pulcējās ap 100.000 klausītāju. Dziedātāju tradicijās izaudzis koŗa diriģents Tomans Toijs un viņa septiņdesmit dziedātāju.

Poļiem ir jaukts koris ar sešdesmit balsīm, un to atzīst par labāko poļu kori Ziemeļamerikas kontinentā.

Šogad šis koris Normana Trecika vadībā ieguva Ņujorkas starptautiskajā sacensībā pirmo vietu. Trepciks ir profesionāls koŗu diriģents, viņš mācījies Dancigas konservātorijā, vadījis kori Vinipegā, kur 1950. gadā, ieceļojot Kanadā, vispirms bija apmeties.

22. jūlijā uzstāsies Kičneras Šneidera-Orfeja koris Paula Berga vadībā un Vindzoras Kolumbijas koris tēva L. T. Puasona vadībā. Kičineras koris noorganizēts 1947. gadā. Ar 160 koncertiem, ko tas kopš tā laika sarīkojis, nobraukts tūkstošiem jūdžu Sav. Valstīs un Kanadā. Vindzoras koris dziedās dažas franču tautas dziesmas. Daudzi šī koŗa dalībnieki ir Kanadas franči.

Pēdējā koncertā, kas notiks 29. jūlijā, dziedās Toronto latviešu Dainas koris Erikas Freimanes vadībā un Kičineras Konkordijas koris Georga Christopeka vadībā. Programma veltīta latviešu un vācu tautas dziesmām un garīgai mūzikai. Latviešu koris uzstāsies tautas tērpos.

Koncerti katru svētdienu sāksies pl. 3.30 pp. Par ieeju nav jāmaksā, jo visus izdevumus sedz Canadian Council of Christians and Jews, nolūkā stiprināt kanadiešu brālību un iepazīstināt visus kanadiešus ar etnisko grupu tautas dziesmām.

C. S.

ĀRSTU UN ZOBĀRSTU SANĀKSME STOKHOLMĀ

Ārstu un zobārstu sanāksmes dalībnieki Stokholmā. Priekšā no kreisās zobārstn. stud. A. Ozoliņš, zobārstes K. Lībiete, M. Rašmane un M. Krasta. Otrā rindā zobārstes K. Kalniņa un I. Treimane-Muižniece, b-bas priekšsēdis Dr. E. Ogriņa, zobārstes A. Valdmane, A. Gulbīte, S. Laiviņa, L. Bubenko un Z. Paukšāne. Stāv ārsti K. Dolietis un Vaško, zobārsti A. Ozoliņš un G. Rone, A. Briede, A. Daģe, ārsts J. Āboliņš, zobārstn. stud. I. Ozoliņa-Anerude un zobārste M. Skomba. Pēdējā rindā ārsti K. Vanadziņš, A. Skrastiņš, T. Treikmanis un E. Blumbergs.

RIETUMNIEKU STIPRĀKAIS SABIEDROTAIS — APSPIESTO TAUTU NAIDS

„ATBRĪVOTIES BŪTU IESPĒJAMS..."

Šāds atzinums izsacīts Bernē, Šveicē, notikušajā trimdinieku disputā, kurā starp citu piedalījies arī mūsu lielais draugs, bij. ASV Kongresa loceklī Kerstens, kurš teicis ievērojāmu runu.

Taisni brīdī, kad Bernē atskanējis šāds konstatējums, laikraksti sniedza pēd. ziņas no Polijas, kur atkārtots Berlīnes 17. jūnija atpestīšanās mēģinājums no boļševiku tirannijas. Kad Rietumu politiķi meklē kā salīgt ar boļševikiem uz apspiesto nāciju rēķina, kad nerimst pat runas, it kā sagaidāma Sav. Valstu un Padomju Savienības vienošanās par pasaules dalīšanu. Tas uztraucis arī veco Čerčilu, bet pašas apspiestās nācijas iet savus ceļus, un par to ir runāts trimdinieku disputā Bernē. Šveices laikraksti šo disputu plaši atreferējuši, sevišķi visā pasaulē pazīstamais laikraksts „Neue Zürcher Zeitung", kura šefredaktors Bretčers ir pārliecināts apspiesto nāciju draugs un aizstāvis.

Bernes sanāksmes saturs ir svarīgs trimdiniekiem, kādēļ to sniedzam arī mūsu lasītājiem mūsu Eiropas korrespondenta atstāstījumā:

VĒSTULE IA NO VĀCIJAS

„Bernē, 23. jūnijā, studentu apvienība Zofingi bija aicinājusi daudzas sabiedriskā dzīvē redzamas personības, kā arī profesorus, studentus u. c., lai tie noklausītos plaši pazīstamā trimdinieku cīņas dalībnieka Michaila Farkansanu, Brīvo rumāņu līgas prezidenta (Ņujorkā), priekšlasījumu un lai piedalītos pārrunās par to. Starp aicinātiem viesiem bija arī bij. ASV Kongresa loceklis Kerstens.

Runādams par tematu „Trimdinieku cīņa pret totālitārismu un terroru", Farkasanu uzsvēra trimdinieku nozīmi un viņu uzdevumus brīvās pasales labā, aicinot saprast, cik liela nozīme ir apspiesto nāciju atbrīvošanai arī no brīvās pasaules miera un drošības viedokļa.

No vienas puses trimdinieki ir liecinieki tam, kas aiz dzelzs priekškara noticis un notiek joprojām, bet, no otras puses, viņi, kas pie savām dzīvām miesām izbaudījuši komūnistisko metožu un viņu taktikas paņēmienus, ir aicināti un arī spējīgi būt par brīvās pasaules drīdinātājiem un apgaismotājiem.

Daudzie boļševiku uzbrukumi trimdinieku redzamākiem darbiniekiem ir nepārprotams pierādījums tam, ka komūnistu varas vīri labi saprot trimdinieku svarīgos uzdevumus. Tiem dzīvajiem cilvēkiem, kas jau cietuši boļševisma ellē, Rietumu pasaules nenoteiktā un piekāpīgā izturēšanās pret Kremļa varas vīriem ir nesaprotama. Jo nelielās noziedznieku bandas apspiestās Austrumeiropas tautas cer un paļaujas uz Rietumu morālo un materiālo stiprumu un spēku, un tādēļ tās krīt izmisumā, kad vienmēr un vienmēr atkal spiestas redzēt, kā vadītāji Rietumu valstu politiķi krīt komūnistu jaunās vadītāju grupas sludinātās koeksistences plāņu valgos.

Ja Rietumu valstis pret Kremli pierādītu apņēmīgu un nepiekāpīgu nostāju, tad — ciešā pārliecībā uzsver Farkansanu — mocītās Austrumeiropas nācijas būtu spējīgas pašas atbrīvoties no svešā jūga ar pārpilni sakrājušos naida spēku

Dziļas morālas nopietnības un patiesu rūpju pilnajiem Farkasanu vārdiem pēc viņa priekšlasījuma sekojošās debatēs pievienojās vesela rinda virsnieku, publicistu un politiķu, kas lika atcerēties franču filozofa Gabriēla Marsela vārdus, ka trimdinieku balsis ir mocītās cilvēces De profundis dziedājums.

Pavisam sevišķu pārdzīvojumu klausītājiem sagādāja ASV politiķa Kerstena skaidrais un iespaidīgais pasaules situācijas tēlojums. Atsaukdamies uz Augustīna formulējumu, ka pasaules miers ir uz taisnīgas iekārtas dibināts klusas samierības stāvoklis, referents konstatēja fundamentālo atšķirību starp totālitāro un brīvās demokratijas iekārtām.

Viņš uzsvēra, ka patiesa un īsta koeksistence abu šo sistēmu starpā nekad nav iespējama, jo komūnisms nav atsacījies un nevar atsacīties no sava gala mērķa — pasaules revolūcijas, kuras rezultātā komūnisma varā jādabū vēl visa brīvā pasaule, un, no otras puses, **Rietumu pasaule nekad nedrīkst atzīt kādreiz brīvo Eiropas un Āzijas tautu apspiešanu.** Padomju valsts varenie to ļoti labi apzinās un saprot, un tādēļ — un tikai tādēļ — viņi palaiduši savu koeksistences paroli, lai to izmantotu atelpas panākšanai, laika iegūšanai, savas valsts un partijas iekšējo grūtību pārvarēšanai **un jaunas agresijas sagatavošanai.**

Rietumvalstu rīcībā ir ārkārtējs un neatsveram kapitāls: apspiesto nāciju nāves naids pret apspiedējiem. Šis naids ir visvarenākais Rietumu pasaules sabiedrotais, jo padomju valsts it nekad neuzdrošināsies sākt karu, kamēr tā nebūs pilnīgi droša, ka viņa var paļauties uz saviem satelitiem.

Tādēļ Rietumu valstīm jāizšķiras par nepiekāpīgu un cietu politiku pret pasaules komūnismu, jo katra „appeasement" politika vairo apspiesto nāciju bezcerības noskaņojumu un tuvina tās izmisuma stāvoklim, līdz ar to **rietumvalstīm draudot ar viņu labākā sabiedrotā pazaudēšanu.** Jau sen Rietumu valstis ir pilnīgā skaidrībā par to, ka komūnisti ir uzurpējuši varu viņu apspiestajās zemēs, par to, ka šajās zemēs komūnistu izdarītās „vēlēšanas" ir falsifikācija, visa tā rezultātā neatzīstot šādā ceļā radīto „valdību" legālitāti. Un tomēr Rietumu valstis šīs marionešu valdības ir atzinušas pat de iure!

Tādēļ nākotnē Rietumu valdībām savas attiecības ar Maskavas saliktām satelitvaldībām ir jāierobežo vai pavisam jāpārtrauc, un tas nekādā ziņā nebūs nesaskaņā ar moderno starptautisko tiesību zinātnieku lielas daļas aizstāvētiem ieskatiem.

Runāja arī Bernes universitātes rektors Dr. A. V. Muralts un šefredaktors Bretčers. Pēdējais no viņiem atgādināja, ka ārzemēs bieži īsti pareizi neizprot Šveices ārpolitikas devīzi, jo šveiciešu tauta savās sirdīs nebūt nav neitrāla un arī pat ne indiferenta, bet gan skaidri un noteikti iestājas par tautu brīvību un tiesībām. Sanāksmes noslēgumā viņš šveiciešu vārdā pateicās viesiem un apliecināja savu uzticību personiskās brīvības principiem, prasot šīs brīvības kā nedalāmas vērtības nodrošināšanu visiem cilvēkiem visā pasaulē."

Atgādinājums Rietumu demokratijām

Mācītājs A. Lūsis un Baltijas fed. goda prezidents laikraksta The Telegram 6. jūlija n-rā, sakarā ar ziņām par sacelšanos Polijā un Baltijas valstīs, atgādina Rietumu demokratijām, tās nepametīs apspiestās tautas, un sauc pēc palīdzības varonīgajiem brīvības cīnītājiem. „Viņu nākotne ir arī Rietumu demokratiju nākotne. Tādēļ mēs lūdzam kanadiešus uzmudināt savu valdību piespiest Pad. Savienību izvākties no okupētajām zemēm un atjaunot viņu brīvību. Miljoni tur gaida darbus," nobeidz autors savu vēstuli.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete

ROMĀNS

12. turpinājums

Kādu laiciņu viņi sēdēja klusēdami, tad Ziemeļa kundze ierunājās no jauna:

„Kaut viens cilvēks zinājis, kas tur īstenībā noticis? Grunduļa jaunkundze stāsta savu, Pēteris stāsta savu. Taisnība liekas būt kaut kur pa vidu."

„Un kam tev tas jāzina? Esi priecīga, ka tu neesi iejaukta!"

„Bet, vīriņ! Tak jau pazīstami cilvēki — kāds brīnums, ja gribas zināt, kāpēc abi sanākuši naidā!"

Tad viņa pārlēca citā pasaulē.

„Kas jums ar biedrības lietām? Pirksit namu, vai nepirksit?"

Ziemelis nospieda cigareti pelnu traukā, piecēlās un izstaipījās.

„Vagulāns domā, ka tā lieta nokavēta, un šoreiz es viņam piekrītu. Ja tagad kaut ko grib darīt, tad tikai uz tīri tautsaimnieciskas bazes. Tādām vajadzībām kā pirms gadiem pieciem, sešiem namu pirkt vairs nav nozīmes. Sestdienas skola, koris, deju trupa — cik ilgi tas viss vairs darbosies? Paši skolotāji jau zobojās, ka bērni uz skolu nākot un no skolas ejot savā starpā sarunājas angliski, un pat skolā pašā tas tā notiek. Koŗu dalībnieku skaits samazinās, tautiskās dejas nevienu neinteresē — kāda tam visam jēga? — Protams, uz āru to nedrīkst teikt, jo visi vēl kliedz, ka jāsaglabā tautiskums un ka visi brauks atkal mājās, bet īstenībā neviens vairs tā nedomā."

„Tad namu vairs nepirks?"

„Tomēr. Bet ne tādu, kā sākumā gribēja. Tagad domā par lielas sarīkojumu zāles būvi. Par kaut ko līdzīgu tautas namam — ar bufeti, lielākām un mazākām zālēm un tā. Tur būs daudz naudas jāiegulda, bet ar laiku atmaksāsies. Protams, ne jau visi tā domā, bet tas ir vienīgais saprātīgais, ko tagad var darīt. Un kamēr vēl pastāv sestdienas skola — tai tur arī varēs ierādīt kādu telpu."

„Visi tam nepiekrīt?"

Ziemelis iesmējās.

„Fantasti. Vītums, protams, un jaunais Kamols. Un daži skolotāji. Un mācītājs. Bet tas ir tikai laika jautājums, un arī tie būs spiesti mums pievienoties."

Tad arī Ziemeļa kundze cēlās, aizvāca neapēstās maizītes ledusskapī un gāja sagatavot gultas.

Ziemelis piegāja pie loga, atvēra un izliecās laukā — vaigus, pieri un matus tam noglāstīja svaigs, dzestrs pavasara nakts gaiss. Kādreiz — sen, sen — viņš šādā naktī bija sēdējis Rīgā pretī katedrālei uz soliņa, un blakus viņam kāda meitene zilām acīm un zeltainiem matiņiem, slaida, lunkana, ar mīkstām, siltām lūpām, bezgala maigu glāstu pirkstos un viņas balss bija skanējusi kā ezera dzīlē nogrimis zvans.

Tā nebija vēlākā Ziemeļa kundze.

Un tas bija tik sen, sen.

Viņš nopūtās un gāja gulēt.

*

Netālu no mājas Pēteris pēkšņi apstājās — viņš bija gandrīz panācis Kristapu Ķelputu. Tas, acīm redzot, bija iereibis, jo dažubrīdi gāja pa trotuāru, bet tad atkal aizlīgojās uz ielas vidu. Negribēdams ar Ķelputu sastapties, Pēteris palika brīdi stāvot un noskatījās, kā tas ielīgoja dārzā. Gribēdams redzēt, ko Ķelputs tur darīs, Pēteris piegāja pie dārza vārtiņiem un ar interesi vēroja, kā Čipus pa āra kāpnēm iekļuva savā istabā.

Pēteris nogrozīja galvu — tas cilvēks arī nezināja, ko dara. Cik tur trūka, ka viņš būtu nokritis! Kāpēc viņš negāja pa galvenajām durvīm un nelietāja platās, drošās kāpnes?

Kamēr viņš vēl stāvēja pārdomādams un nosodīdams Ķelputa rīcības nepareizību, viņš pamanīja, ka viņa kaimiņš pa to pašu ceļu dodas atpakaļ.

„Vēl nepietiek dzerts!" Pēteris sašutumā nodomāja un aiz rāvās aiz vārtiņiem dziļākā ēnā, lai Ķelputs viņu nepamanītu, ja tam tiešām būtu nodoms māju vēlreiz šonakt atstāt.

Bet Ķelputs izvēlējās sētu uz kaimiņu dārzu un Pēterim garām nemaz negāja. Vienu roku žogam uzlicis, viņš veikli pārlēca otrā pusē un pazuda tumsā.

„Ar visu dzērumu!" Pēteris nobrīnījās, un viņā radās liela cienība pret Ķelputu.

Uzgājis savā istabā, viņš atrada Zāru saritinājušos uz vāļas. Viņai bija izdevies aizsniegt galdauta stūri, un tas tagad sadriskāts gulēja istabas vidū; tas ir istabas vidū bija tikai lielāks bijušā galdauta gabals; mazākas skrandas bija visā istabā.

Galdauts bija ļoti smalks mežģīnu izstrādājums, ko Pēteris nesen bija ieguvis par lētu cenu no kādas dilonslimas vācietes, kas jau otro gadu nīka sanatorijā.

Kad istaba bija sakopta, Pēteris vēlreiz gribēja apskatīt iegādāto dāvanu Milzuma kundzei — redzēt kaut ko skaistu un pašam papriecāties par savu labo gaumi un devīgo sirdi būtu palīdzējis nomierināt satrauktos nervus.

Bet sainītis ar sudraba karotītēm nebija atrodams.

Pēteris izjauca visu istabu, izcilāja atvilktnes, izčamdīja vāļas popējumu rievās — sainīša nebija.

Un Pētera acu priekšā pēkšņi parādījās Ķelputs, kā tas līda atpakaļ pa logu un, pārlēcis sētai, pazuda nakts tumsā un mēness ēnās.

6.

SVĒTDIENA.

Rembēnu un Cibulkinu starpā jau kopš ilgāka laika valdīja nepatīkams saspīlējums.

Rembēnu Fricis ar Cibulkinu Miķeli okeanu bija šķērsojuši ar vienu kuģi un pirmo gadu Kanadā nostrādājuši kaimiņu lauksaimniecībās. Būdami pie tam vēl no vienas puses Latvijā — kaut gan iepazinušies bija tikai Vācijā nometnē — viņi visu laiku turējās Jaunajā pasaulē kopā. Līguma gadu nolauzuši, viņi nekavējoties devās uz pilsētu, kur viņus gaidīja labākas darba un peļņas izredzes un patīkamāka dzīve. Viena no patīkamās dzīves pamatsastāvdaļām svešās vides un valodas vientulībā nonākušajiem bija divas maigas būtes, kas tāpat kā viņi paši alka sapratējas sirds un mīļa vārda.

Maigajām būtēm, baznīcas pagrabā kanadiešu mācītāja rīkotajā latviešu izceļotāju vakarā ar abiem vecpuišiem iepazīstoties, gan jau tūlīt pirmajā reizē radās noteikta apņemšanās nepalaist vienreizējo situāciju neizmantotu, kad svešums arī vienaldzīgā vīrietī modina ilgas pēc mājīguma un tuvuma. Tā kā šī vēlēšanās bija abpusēja, tad tai pašā pirmajā vakarā tika norunāta nākamā sastapšanās, un turpmāk nepagāja neviena iespēja, kad visi četri nesastaptos upītes krastā pilsētas parkā. No turienes viņi sākumā četratā, vēlāk jau sadaloties pa divi un divi, klīda gan pa pilsētu, gan arī reizēm uzmeklēja kādu kino, vai pat kafejnīcu.

Pusgadu vēlāk tas pats kanadiešu mācītājs, kura baznīcā viņi bija iepazinušies, viņus salaulāja.

Kaut arī viņiem no kārtīgas un pareizas laulības dzīves sākumā nekas neiznāca, jo visi četri bija spiesti savu līguma gadu nostrādāt katrs savā vietā līdz galam, viņi tomēr jau pašā skumā sāka rūpēties par nākotni un par pirmo iekrāto naudu aizpirka divus zemes gabalus. Pirkšanas brīdī tie atradās kaila lauka vidū. Kādreiz tur bija bijis lielākas lauksaimniecības augļu dārzs, un ar viņu īpašumā bija palikušas divi pavecas ābeles, bet uzņēmējs, kas, pilsētas strauju augšanu paredzēdams, bija lauksaimniecību par dārgu cenu nopircis, tagad to sadalīja nelielos apbūves gabalos, tos pārdodams par vēl dārgāku cenu sava īpašuma tīkotājiem.

(Turpinājums sekos)

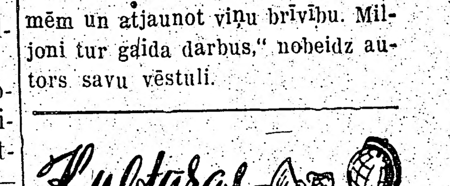

● **Marta Egerte un Jans Kipura domā nodibināt savu mūzikas ansambli, kurā iesaistīs amerikāņu un eiropiešu dziedoņus - kinoaktierus, kas Vīnē un Milānā sniegtu amerikāņu mūziku italiešu un vācu valodā.**

● **Holandē tikko iesācies Rembranta gads. Daudzu viesu klātienē Karaliene Juliāna Amsterdamas Rijksmūzejā atklāja lielā meistara 350 gadu dzimšanas dienas izstādi, kurā redzamas 85 meistara gleznas un 300 gravējumi. Izstādei darbi savākti no visas pasaules. Roterdamas mūzejā atklāta Rembranta zīmējumu izstāde, bet meistara dzimšanas vietā Leidenā 1. jūnijā atklāja izstādi ar viņa pazīstamāko skolnieku darbiem.**

● **Ibsena piemiņas sarīkojumi iesākās Oslo ar vainaga nolikšanu uz pirms 50 gadiem mirušā dzejnieka kapa. Oslo universitātē atklāja Ibsena izstādi, bet Norvēģijas galvaspilsētas teātri uzveda Ibsena drāmatiskos darbus.**

Atceroties lielā drāmatiķa Heinricha Ibsena 50 nāves dienu, arī Austrijā jūnijā rīkoja Ibsena nedēļu. Oslo nacionālais teātris 21. un 22. jūnijā viesojās Vīnes Burgteātrī ar Pēru Gintu.

LABRĪT... ES ESMU JŪSU

ĻAUŽU SKAITĪTĀJS

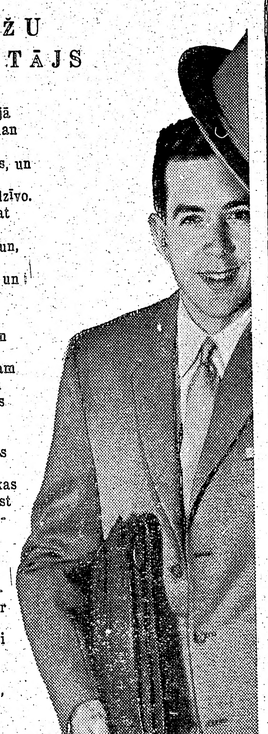

Ja es ieradīšos jūsu mājā tuvāko nedēļu laikā, man būs tikai daži vienkārši jautājumi: vārds, vecums, un ģimenes stāvoklis — par tiem, kas pie jums dzīvo. Ja gadījumā jūs dzīvojat uz laukiem, tur būs pāris jautājumu vairāk un, proti, par lauku platību, labību, dzīvo inventāru un pārējo inventāru.

Informācija, ko jūs man sniegsit, tiks turēta slepenībā un to nevienam neizsniegs. Katrs ļaužu skaitītājs ir nozvērināts par klusuciešanu. Pēc parlamenta likuma — ziņas, kas tiks ievāktas par personām, tiks izlietotas tikai statistikas vajadzībām. Tās nedrīkst atklāt ne valsts pārvaldēm, ne arī privātām organizācijām.

Kanadai ir jāizdara tautas skaitīšana sakarā ar tās straujo attīstību, un tās dati ir vajadzīgi, lai noskaidrotu nācijas vajadzības — skolas, sabiedriskas vajadzības, labklājības iestādes, lauku un rūpniecības produkciju un darba sagādes jautājumu.

Tautas 1956. g. skaitīšana — svarīga sakarā ar Kanadas attīstību

Tas ir liels darbs — jūsu atsaucība mums palīdzēs to izdarīt ātri un pareizi.

Katram skaitītājam tiks izsniegta apliecība, kas šeit redzama; to izdevusi Kanadas valdība. Prasiet, lai to parāda

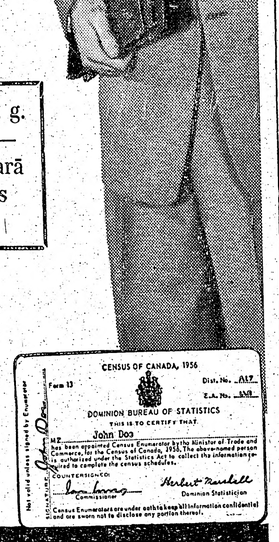

DOMINION BUREAU OF STATISTICS
Department of Trade and Commerce—Ottawa
DBS-1-56W

Ing. M. MARDI'S
AUTOVADĪŠANAS SKOLA
490 College St., tel. WA 4-8219, Toronto
Automatisko un standarta transmisiju auto

VAI ESAT JAU LASĪJUŠI ŠO JAUNO GRĀMATU?

ARTURS VOITKUS

DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont.

Aiz DZELZS priekškara

OKUPĒTĀ LATVIJĀ

SKOLAS

Rīgas valsts kurlmēmo skolu skolas direktors O. Reinsons raksta:

„Ar 1956./57. g. skola tiek pārveidota par 13-gadīgu. Šajā laikā skolēni apgūs 7 klašu kursu. Kurlmēmo bērnu uzskaite daudzkārt ir ļoti nepreciza. Ogres rajonā TIN ik gadus aizvien ziņoja, ka rajonā nedzīvojot kurlmēmi bērni skolas vecumā, turpretim š. g. ziemas vidū šī pati nodaļa konstatēja, ka tādi ir atradušies, pie tam 11 un 12 g. v.... Vislielākās grūtības rada paviršība, noteicot skolēnu fiziskos defektus. Š. g. sākumā par kurlmēmiem bērniem tiks atzīti un uz kurlmēmo skolu Rīgā atsūtīti 12 dzirdīgi, bet garīgi atpalikuši bērni... Pārsteidz tas, ka šādu bērnu vidū bija arī Rīgā dzīvojošie... Ja bērns nerunā, tad viņš ir kurlmēms, droši vien skolu un TIN darbinieki sprież... Par speciālo mācību skolu skolēnu apgērbu un uzturu gādā valsts... Ar 1956./57. m. g. Jelgavas valsts kurlmēmo skolu pakāpeniski pārveidos par pakurlo bērnu skolu (atvērs 1. klasi) Rīgas valsts neredzīgo skolā apmāca vājredzīgos.

Kurlmēmo skolas atrodas: Rīgā, Suvoroya ielā 42, Valmierā Leona Paegles ielā 5-7, Jelgavas rajonā Lielvircavas ciemā (stac. Platone), Maltas rajona Freimaņu ciemā (stac. Krāce), bet neredzīgo vidusskola Rīgā, Pāles ielā 3."

Noliekot normas „Lai gatavs sanitārai aizsardzībai" (EOSA) otro gadu pēc kārtas 1. vietu ieguva Prolet. rajona 45. vidusskola.

Sacensībās par nozīmes „Gatavs sanitārai aizsardzībai" 1. vietā izvirzījās 11. vidusskola.

Smiltenes rajonā kopgaldos pagaidām piedalās tikai puse no visa skolēnu skaita... Smiltenes vidusskolā darbs norit 3 maiņās.

Apsveicami, ka matēmatikas programmas 5. klasēs paredzēts darbs ar krievu skaitekļiem... bet, tā kā tik daudz nopirkt nevar, cik vajadzīgs, matēmatikas skolotājiem bija jāpadomā, kā skaitekļus pagatavot pašu spēkiem... (Alūksnes rajonā, E. Dzene).

Rīgas 30. vidusskolas skolotājs C. Levins: „Viens no smagājiem pagātnes mantojumiem, ko cilvēka apziņā atstājuši kapitālistiskā iekārta, ir reliģijas paliekas. Cīņu pret tām veicam galvenokārt mācību stundās, bet mūsu skolā it labi zin. ateistiskā propaganda izdevās arī pionieru vienības sanāksmē „Nevis brīnumi, bet dabas likumi".

„LIEKAIS ZĒNS"

Mirošņičenki izšķīrās un drīz abi atkal apprecējās. Māte aizsūtīja dēlu Olegu uz Maskavu pie sava tēva Monasenkova, kas drīz vien sāka domāt, ka zēns viņu traucējot. Zēns no tēva, kas dzīvo Maskavas tuvumā, saņem 100 rb. mēnesī. Māte dzīvo Rīgā. Vecais tēvs sagādāja mazdēlam darbu, pin tīkliņus („avoskas"). Izpelna 100 rub. mēnesī, bet kavē mācības skolā, viņu pārcēla no 7. klases sestajā, beidzot pārtrauca apmeklēt skolu. Zēnu nekur nevar nodot mācībā — nekur māceklim nav kopmītnes. M. beidzot iesniedzis lūgumu milicijai, lai tā rūpējas par „lieko zēnu."

UZ VECĀKU RĒĶINA...

...Livānu 1. vidusskolas direktore Gorbunova: „Pērn gatavības apliecības saņēmuši 23 jaunieši. Cilvēku 11 turpina izglītību augstskolās un tehnikumos, citi iekārtojušies darbā visdažādākās organizācijās par rēķinvežiem, kasieriem, aģentiem, tehniskajiem sekretāriem. Uz kolchozu atgriezusies laikam vienīgi Kursīte..." Viņa saka — Rožupes ciema kolchozā Ziedošā vārpa: — Man riebjas darbs kolchoza tīrumā! Ne jau tāpēc mācījos vidusskolā, lai bristu pa kūti!

Pēc vidusskolas beigšanas viņa pag. rudenī esot mēģinājusi iestāties augstskolā, bet tas neesot izvies. Tad viņa iekārtojusies darbā Līvānu tējnīcā, mācījusies par oficianti: pilsēta, tīrs darbs... Tagad gatavojoties iestāties augstskolā. Studēt dabas zinības — tas esot viņas „sapnis." Ja tomēr neizdošoties iekļūt universitātē — tad iešot mācīties patērētāju biedrību savienības tirdzniecības skolā Rīgā. Taču pāris gadu varēšot nodzīvot lielā pilsētā... Maizi?" To došot vecāki... Tēvam Antonam Kursītim 69 gadi...

Arī 2. vidusskolas direktore Bobova var minēt vienīgi vienu jaunieti, kas pēc skolas beigšanas aizbraucis uz kolchozu komj. Vasilijs Andrejevs.

Sov. Molodež atrada korespondenci — Tādus kolchozā nemīl, kurā pastāstīts par Līvānu rajona 1-a Zelta vārpa komjauniešiem, kas piedalās darbā, jet dzīvo uz vecāku rēķina... Karikatūra veltīta komj. Vasilijam Andrejevam: ērti atmesties zālītē, saulē dūšīgs puisis, apsedzies ar gatavības apliecību. — Tāda ir Līvānu „statistika": no 40 jauniešiem, kas pērn beidza abas pilsētas vidusskolas, kolchozos nestrādā neviens.

Bij. LKP Līvānu rajona komitejas 2. sekr. Agafonovs ne mirkli nešaubījās, kad partija aicināja komūnistus doties uz kolchoziem. Viņš ievēlēts par Vorošilova v. n. l-a pr-ju. eBt viņa meita Ludmilla? Nobeigusi pērn 2. vidusskolu un neiekļuvusi augstskolā, veselu gadu slaistījās pa Līvāniem bez darba. Lai nebūtu garlaicīgi, tā iestājās strādnieku jaunatnes skolā, pa retam apmeklējot stundas. Šās skolas vadība atbalstīja kaitīgu lietu, izdarot pārkāpumu: meiteni ar tikko iegūtu gatavības apliecību kabatā uzņēma no jauna vidusskolā, kas domāta vienīgi strādājošai jaunatnei.

...b. Chruščovs sacīja 11. aprīlī jauno celtnieku Vissavienības apspriedē: „Bet vai tad mēs sakām, ka padomju cilvēkiem nevajag celt mājas, strādāt rūpnīcās un fabrikās, audzēt kartupeļus un slaukt govis? Taču daži cilvēki, ieguvuši vidējo izglītību, negrib to darīt, iekšata šādu darbu sev par apkaunojumu. Tas nav pareizi! Šādi atpalikuši uzskati, biedri, jāizsmej un jāizravē."

Nenoliedzami, ka Līvānu vidusskolu paidagogi nav pienācīgi centušies iznīdēt šādas kaitīgas, miet-pilsoniskas noskaņas... (C., 1956. g. 12. janv.).

Sakari ar ārzemēm

Latvijas un ārzemju kultūras sakaru biedrības valdes pr-js P. Vāleskalns: „Biedrība ir padomju intelligences sabiedriski organizācija. Turklāt jāpiebilst, ka tā ir patstāvīga republikas organizācija. Biedrības mērķis ir uzturēt kultūras sakarus ar citu valstu sab. organizācijām, iepazīstot mūsu republikas darba ļaudis ar kultūras un saimniecisko dzīvi tautas dem. valstīs, kā arī kapitālistiskajās zemēs. No otras puses, biedrība plaši propagandēs ārvalstīs latviešu kultūras dzīves sasniegumus. — Vispirms biedrība sarakstes ceļā ar citām valstīm apmainās ar daiļliteratūru, zinātniskām un tehniskām grāmatām, kinofilmām un kino žurnāliem, tematiskām fotouzņēmumu serijām, preses izdevumiem... Gēteborgas universitātes slavu komitēja mums lūdza LPSR ZA izdevumus. Ārzemēs organizēsim arī savas izstādes. Turklāt notiks plaša delegāciju apmaiņa. Uz ārzemēm sūtīsim mūsu kultūras darbiniekus, savukārt viesos aicināsim citu zemju literātūras, mūzikas un mākslas darbiniekus."... (Cīņa, 16. 5. 56.).

OKUPĒTĀS VĀCIJAS

„tautas palātas deputāti ieradās Rīgā 15. maijā ar 2 lidmašīnām. Apsveica latviski AP pr-ja v. Kauliņš, bet delegcijai aizbraucot 17. maijā rītā tas pats runāja krieviski, uzrunājot par tovariščiem. Delegāti apmeklēja bij. Latvijas fabrikas VEF un Laima, kolchozu Mārupe un jūrmalu.

POLIJAS UN JAPĀNAS

arodbiedrību delegācijas iebrauca 7. maijā. Viņus apsveica LAPP sekretārs Baštakovs. Arī viņi apskatīja VEF un Mārupi. Aizbrauca 10. maijā.

RĪGAS GALVENAIS PASTS

saņem ik dienas tūkstošiem vēstuļu, paku un bandroļu no ārzemēm. Vakar no Anglijas pienāca pāri par 1000 vēstuļu un paku. Lielu sarakstī ar angļiem veic ZA un Fundamentālā bibliotēka." (Sov. Molodež, 15. 4. 56.).

Birokratisms ostas pārvaldē

Mani pamodināja smagas elsas un nopūtas. Pietrūkos gultā sēdus un skatos: sieva staigā pa istabu, berzē acis priekšautā un šņaukājas.

— Kas tad nu? Galvu sasāpējusi, vai? Satrauktā būte likās mani nedzirdam. — Un tas jāpiedzīvo pēc 30 laulības gadiem, — nopūtas sāka pārvērsties asarās. — Bērni jau lieli, paši veci, bet uzreiz ne no šā, ne no tā — karogs gaisā un projām. — Nomierinies. Iedzer ūdeni — uzliku dzīves biedrei roku uz pleca. — Laikam nelāgu sapni redzēji?

— Sapni! Nevis sapni, bet tavus slepenos plānus! — sieva pastiepa pirkstu uz galda pusi. — Sakaunies pamest vecu, godīgu sievieti.

Izbrīnījies tuvojos galdam, bet tur cita nekā neredzēju kā Rīgas jūras ostas kapteiņa pērn izdoto laiviņas apliecību. Sāku pārlasīt to pašu:

„Šo kuģa biļeti izdevusi Rīgas jūras tirdzniecības ostas pārvalde par to, ka šīs ostas kuģu reģistros ierakstīts kuģis RP — 665, kas pieder Jānim Vējītim. Minētās ostas kuģu reģistrā par kuģi RP-665 teikts: Kuģa tips - aiļu laiva; galvenais materiāls — koks; kuģa apbruņojums un dzinēja spēks — aiļi: izmēri: garums — 4 m, platums — 1,2; iegrime 30 cm; kuģa būves laiks un vieta Liēlupe".

Tā kā biļetes beigās bija rakstīts ka manam „kuģim" ir tiesības braukt zem PSRS karoga, sieva satraukuma cēlonis kļuva saprotams. Dokumentu pavirši izlasot, viņa bija nākusi pie atziņas, ka esmu slepus uzbūvējis kuģi un nu grasos no viņas aizmukt.

— Šoreiz tu uztraucies par tīrām blēņām, — es teicu un izskaidroju, ka noslēpumainais kuģis nav nekas cits, ka mana mazā laivele. Teicu, ka šo dokumentu es tīši atstāju uz galda, lai šodien neaizmirstu apmainīt pret jaunu.

— Tuvojas taču makšķerēšanas laiks, — es atgādināju, — jābrauc pēc karūsām, kas tev tik ļoti garšo.

Tomēr samurkšķītā lieta vēl vairāk samudžinājās. Papriņu, ka man nepieder vis kuģis, bet maza laiviņa, nevarēju tik viegli dabūt. Tā kā biju nopircis laivas motoriņu, man papriekšu vajadzēja iegūt speciālu izglītību un nolikt eksāmenu Baltijas baseina kuģniecības inspekcijā. Kvalifikācijas kursos nosēdēju 30 stundas, par ko samaksāju 38 rub. 50 kapeikas. Bez tam vēl trīs reizes izlasīju 351 lapaspusi biezu grāmatu par ūdens sportu.

Pirmoreiz eksāmenā izkritu cauri, jo nezināju, ka naktī uz Volgas jāsignālizē pretī braucošam kūtēterim. Otro, trešo un ceturto reizi no eksāmināotoru komisijas bija „izkritusi" pati Baltijas baseina kuģniecības inspekcijas priekšniece, Rostislavina, un bez viņas pārbaude nenotika. Ieradies piekto reizi, atkal izkritu cauri, jo nezināju pamatīgi izklāstīt kuģniecības noteikumus Melnajā jūrā. Sesto reizi atkal bija vainīgs priekšnieces Rostislavinas komandējums. Tikai 7. reizi tiku laimīgi galā. Tad arī tūliņ prasīju izdot laiviņas apliecību līdz ar vadītāja tiesībām.

— Pag, pag, — priekšniece pacēla roku. — Man vispirms vajadzīgs jūsu kuģ... laivas tehniskās apskates akts. Formas paraugs kanclejā.

Norakstīdams laivas tehniskās apskates akta paraugu, uzzināju, ka šo dokumentu drīkst sastādīt tikai speciālists. Par tādu man laipni ieteica kādu Valentīnu Poddubniju, kura mājas telefons esot 62133, bet darba — 21926. Cik tāda apskate izmaksāšot, par to lai vienojoties ar speciālistu personiski.

Tā kā mana laiviņa piesieta Liel-upē pie mieta, tad speciālistu nācās vadāt no Rīgas šurp un atpakaļ. Un tikai tad ar svaigo aktu ierados inspekcijā. Bet nu atkal bija jauna nelaime priekšā: vēl nebija nodrukātas motorlaivu vadītāju apliecības. Lai pienākot citu reizi.

Tā es staigāju līdz šai dienai, bet man nav vēl ne kursu beigšanas apliecības, ne „kuģa biļetes." Nav arī karūsu, asaru, līdaku. Nav arī atvaļinājuma, jo tas paiet, gaidot pie Baltijas baseina kuģniecības inspekcijas durvīm, aiz kurām sēd birokrati un lietu mudžinātāji, kas, savu garlaicību īsinādami un vienkāršas lietas bez jēgas sarežģīdami, sagandē jauko vasaru tūkstošiem ūdenssporta cienītāju un makšķernieku.

Arī mana sieva kļūst ar katru dienu grūtsirdīgāka.

— Kursos esot bijis... Katru dienu pēc apliecības, staigājis...— viņa greizi noskatās. — Māneklis, atzīsties vien, atzīsties, kur to kuģi esi noslēpis, uz kuru pusi ar to brūti gribi laisties." (Cīņa, 1956. g. 13. jūnijā).

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

Calvert PIEZĪMJU GRĀMATA

Kanadieši saka

"GOOD GUY" (GUD GAI)

"Good guy" ir patīkams vīriešu kārtas cilvēks, kas cēlies no Guy Fawkes 16. gadu simteņi. Bieži vārds "guy" lietots laba auguma apzīmēšanai. Šodien vārds "guy" tiek lietots vīriešu apzīmēšanai, vienalga, slikta vai laba.

Calvert Dzērienu ražošanas sabiedrība
Amherstburg, Ontario

Nupat saņemta plašākā pavāru grāmata latviešu valodā

M. KRONES-BALDUMAS

IKDIENAS UN SVĒTKU GALDS

Liela formāta, 700 lapp., 1600 recepšu vienkāršām ikdienas maltītēm un svētku galdam. Daudz illustrāciju, no kurām dažas ir krāsainas. Cena $6.85.

Izsūtām uz pēcmaksu (C.O.D.). Zvanīt EM 8-0792 līdz pl. 6 vak.

DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

CUKURSLIMNIEKA DIĒTA

Kā zināms, cukurslimniekiem aizliegts lietot cukuru un ar cukuru pagatavotus ēdienus.

Viras cukurslimnieku diētai pagatavo no dzidriem gaļas un sakņu novārījumiem, kuros, var ielikt olu, gaļu vai sviestā sautētas saknes. No saknēm un dārzājiem var lietot spargeļus, spinātus, jaunas pupiņas, kolrābjus, visu šķirņu kāpostus, tomātus, melnās saknes, gurķus, puķu kāpostus, sīpolus, radīsus, un skābenes. Saknes sautē sviestā ar sīpolu un pētersīli vai novāra sāls ūdenī un pārlej ar brūninātu sviestu. Miltu piedevas nav atļautas. Gaļu var sautēt, vārīt vai cept ar sviestu, tā nedrīkst būt pārāk trekna. Klāt var dot majonēzes mērces bez miltu piedevām. Zivis var vārīt baltvīnā, sautēt un cept sviestā vai arī cept krāsnī uz režģiem. Klāt var dot brūninātu sviestu, zaļumu sviestu un majonēzes bez miltu piedevas. Salātiem var izmantot endīves, redīsus, gurķus, tomātus, spargeļus, kāpostus utt.

Olas gatavojamas bez miltu piedevas. Saldiem ēdieniem galvenokārt izmanto krējumu, vīnu, olas, citronu, mandeles, želatīnu un sacharinus, vienā maza sacharīna tablete aizstāj 100 gr. cukura.

No augļiem un ogām cukurslimniekiem atļautas skābas ērkšķogas, jauni rabarberi, skābie kirši, brūklenes, skābie āboli un ananasi, ko var ēst svaigā veidā vai arī vārīt un saldināt ar sacharinu

AUZU PĀRSLU VĪRA

30 gr. auzu pārslas, 25 gr. sviesta, sāls pēc garšas.

Auzu pārslas vāra ¼ ltr. ūdenī, kamēr mīkstas, tad pielej vēl ūdeni līdz apm. ¼ ltr. Pieliek sviestu, sāli un uzvāra.

CEPTAS SELERIJU ŠĶĒLES

Vienu selerijas sakni notīra un novāra sālsūdenī. Atdzisušu sagriež biezākās šķēlēs, apvel sakultā olā un cep karstā sviestā gaiši brūnas.

PILDĪTS GURĶIS

1 vidēja lieluma gurķis, 100 gr. šampiņonu vai citu sēņu, 1 mazāks sīpols, 50 gr. žāvēta caurauguša speķa, sāls, mazliet paprika, citrona sula.

Gurķi nomizo un izdobj vidu, pārslacina ar citrona sulu un pārkaisa sāli, tad pilda ar smalki sakapātām sēnēm, sīpolu un speķi, pārkaisa papriku. Liek ar sviestu iziestā traukā, pielej gaļas novārījumu vai cepeša mērci. Trauku aizvāko un gurķi sautē cepeškrāsnī, kamēr mīksts.

OLU SACEPUMS AR SIERU

2 olas, 1 ēd. kar. svaiga piena, ½ tējkar. sasmalcinātu petersiļu lapiņu, 2 ēd. kar. sarīvēta parmazānsiera, 25 gr. sviesta.

Olas ar pienu sakuļ, pievieno pārējās piedevas. Liek ar sviestu iziestā formā un cep cepeškrāsnī, kamēr gatavs. Var arī cept kā omleti, sajaucot visas piedevas, izņemot sieru. Cep karstā sviestā gatavu, pārkaisa ar sieru un saveltnē. Arī tad virsu var pārkaisīt ar sieru.

CITRONU UZPUTENIS

3 olas, 25 gr. sviesta, 1 sacharīna tablete, ½ citrona sula, un ½ citrona miza.

Pannā izkausē sviestu, pievieno olu dzeltenumus, citrona sulu un sarīvētu citrona mizu. Liek karstā ūdens peldē un maisa, kamēr masa kļūst bieza, tad maisot atdzesē, saldina ar sacharīnu un iecilā uzputotos olu baltumus. Ja vēlas citrona uzputeni var iepildīt formā un mazliet cepeškrāsnī apcept brūnu. Klāt dod vīna putu mērci, gatavotu ar sacharīnu.

SAUTĒTI ĀBOLI

2 āboli, apm. 10 gr. sviesta, ½ tējas glāze baltvīna.

Ābolus nomizo un izdobj vidu, ieliek sviesta piciņu un ieliek katliņā, pārlej vīnu un sautē mīkstus.

TĒJAS KRĒMS

½ tējk. melnās tējas, 0.5 tējas glāzes ūdens, 1 ola, ¼ ltr. salda krējuma, mazliet sacharīna, 2 plāksnes balta želatīna.

Tēju pārlej ar vērdošu ūdeni un atstāj laiciņu, lai iesūcas, tad izkāš un sajauc ar olu dzeltenumu un krējumu un noskaloto želatīnu. Īsi pirms sastingšanas iecilā saputoto olu baltumu.

IZNĀCIS KĀRĻA ZARIŅA ROMĀNS

DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES

Sajā darbā ievērojamais latviešu rakstnieks attēlojis 1905. gada revolūcijas pēclaiku Rīgā. Spraigā stāstījumā autors meistariski veidojis kā laikmetu, tā cilvēkus un viņu traģiskos likteņus.

Lasītājs tagad varēs vilkt interesantas parallēles starp toreizējo un šīsdienas varmācīgo krievu pārvaldi Latvijā.

Grāmatu ikviens lasīs ar lielu interesi

Tā maksā broš. $2.00, glīti iesieta $2.50.

PIEDĀVĀ
DV GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto, Ont.

PATIESĪB
PAR ATĻAUJĀM
APLIECĪBĀ
Ja jūs vēlaties laulāties
jadzīga atļauja, vienalga
nija ir civīla vai reliģiska
izņēmumus šai ceremonijai
Mācītājs vai kāds ierēdn
rakstus attiecīgās veidlap
aizstāj laulību atļauju v
Tuvāka informācija pi
valdes ierēdņa vai n

CARLING'S

LITTLE BEAU
(Īpašn. Erika Militiņš) 428 ST. CLA
(pie Bloor, tramv. piet. La
PIRMDIENAS SL

IZNĀKUSI
majora JUĻ
ATMIŅU GRĀ
ES KARĀ AIZ
288 lpp., cena
DV grāmatnīcā, 123 Hur
Izsūtām arī uz pēcn

LATVIJAS
AMERIKĀ
MODERNĀ
TORONTO
pieņem visāda
iespiedumdarb
Pieņem visāda veida iespied
laulību ieļūgumu un komerc
kumentus biedrību vajadzībā
sarīkojumu biļetes un dziesm
Darbus apzinīgi un gaumīgi
ar praksi
Pasūtinājumus pieņem
spiestuvē, 154 St. Patr
un kantorī, 123 Huron
Toronto, Ont., Canada

Trešdien, 1956. gada 11. jūnijā

PIEZĪMJU GRĀMATA

...ši saka

" (GUD GAI)

...riešu kārtas cilvēks, kas cē... ...imtenī. Bieži vārds "guy" lie... Šodien vārds "guy" tiek lie... ...iga, slikta vai laba.

Dzērienu ražošanas sabiedrība

...kā pavāru grāmata ... valodā

...BALDUMAS ...UN SVĒTKU ...LDS

...cepšu vienkāršām ikdienas mal... ...illustrāciju, no kurām dažas ir ... Cena $6.85.

...vanīt EM 8-0792 līdz pl. 6 vak.

...JAMA

...MATNĪCĀ

... Toronto, Ont.

...NAMAMĀTĒM

... KRONE - BALDUMA

...SLIMNIEKA DIĒTA

...guša speka, sāls, mazliet paprika, citrona sula.

Gurķi nomizo un izdobj vidu,pārslacina ar citrona sulu un pārkaisa sāli, tad pilda ar smalki sakapātām sēnēm, sīpolu un speķi, pārkaisa papriku. Liek ar sviestu ieziestā traukā, pielej gaļas novārījumu vai cepeša mērci. Trauku aizvāko un gurķi sautē cepeškrāsnī, kamēr mīksts.

OLU SACEPUMS AR SIERU

2 olas, 1 ēd. kar. svaiga piena, ½ tējkar. sasmalcinātu petersīļu lapiņu, 2 ēd. kar. sarīvēta parmazānsiera, 25 gr. sviesta.

Olas ar pienu sakuļ, pievieno pārējās piedevas. Liek ar sviestu ieziestā formā un cep cepeškrāsnī, kamēr gatavs. Var arī cept kā omleti, sajaucot visas piedevas, izņemot sieru. Cep karstā sviestā gatavu, pārkaisa ar sieru un saveltnē. Arī tad virsu var pārkaisīt ar sieru.

CITRONU UZPUTENIS

3 olas, 25 gr. sviesta, 1 sacharina tablete, ½ citrona sula, un ¼ citrona miza.

Pannā izkausē sviestu, pievieno olu dzeltenumus, citrona sulu un sarīvētu citrona mizu. Liek karstā ūdens peldē un maisa, kamēr masa klūst bieza, tad maisot atdzesē, saldina ar sacharinu un iecilā uzputotos olu baltumus. Ja vēlas citrona uzputeni var iepildīt formā un mazliet cepeškrāsnī apcept brūnu. Klāt dod vīna putu mērci, gatavotu ar sacharinu.

SAUTĒTI ĀBOLI

2 āboli, apm. 10 gr. sviesta, ½ tējas glāze baltvīna.

Ābolus nomizo un izdobj vidu, ieliek sviesta piciņu un ieliek katliņā, pārlej vīnu un sautē mīkstus.

TĒJAS KRĒMS

½ tējk. melnās tējas, 0,5 tējas glāzes ūdens, 1 ola, ¼ ltr. salda krējuma, mazliet sacharina, 2 plāksnes balta želatīna.

Tēju pārlej ar vērdošu ūdeni un atstāj laiciņu, lai iesūcas, tad izkāš un sajauc ar olu dzeltenumu un krējumu un noskaloto želatīnu. Īsi pirms sastingšanas iecilā saputoto olu baltumu.

...A ZARIŅA ROMĀNS

...A UN TRĪS ...ĀVES

...latviešu rakstnieks attēlojis 1905. ... Rīgā. Spraigā stāstījumā autors ...netu, tā cilvēkus un viņu traģiskos ...ktenus.

...nteresantas paralēles starp torei... ...ācīgo krievu pārvaldi Latvijā.

...s lasīs ar lielu interesi

... $2.00, glīti iesieta $2.60.

...EDĀVĀ

...ĀMATNĪCA

... St., Toronto, Ont.

PATIESĪBA

PAR ATĻAUJĀM VAI APLIECĪBĀM

Ja jūs vēlaties laulāties — jums vajadzīga atļauja, vienalga vai ceremonija ir civila vai reliģiska. Tikai viens izņēmums šai ceremonijai ir baznīcā. Mācītājs vai kāds ierēdnis izdara ierakstus attiecīgās veidlapās, kas tad aizstāj laulību atļauju vai apliecību.

Tuvāka informācija pie pilsētas valdes ierēdņa vai mācītāja.

FL-3-56

CARLING'S Black Label BREWERY LIMITED (BLEK LEIBEL)

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937 (pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto PIRMDIENĀS SLĒGTS

IZNĀKUSI

majora JŪLIJA ĶILĪŠA ATMIŅU GRĀMATA

ES KARĀ AIZIEDAMS...

288 lpp., cena $4.00 (iesieta).

DV grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.

Izsūtām arī uz pēcmaksu (C.O.D.)

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585 runā vāciski, krieviski un zviedriski

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West (Spadina stūrī) Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

Frank Vass B.A

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403 (College un Spadina ielu stūrī) Tel. birojā — WA 2-6111 WA 2-6112, Toronto

IZĪRĒ istabu ar virtuvi un istabu ar virtuves koplietošanu. Laba satiksme un iepirkšanās. Tuvu pilsētas centram. Zvanīt WA 2-6354, Toronto. (886)

DANFORTH — JOHNES rajonā izīrējams 3 istabu dzīvoklis ar virtuvi Parkošanas iespējas. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā GE 2469, Toronto. (865)

IZĪRĒJAMA remontēta mēbelēta istaba ar balkonu un vārīšanas iespējām: Tel. — LE 5-5065. Zvanīt pirmdienās vai vakaros. (869)

IZĪRĒJAMA istaba ar lielu modernu virtuvi 2. stāvā. Uz vēlēšanos arī televīzijas antena. Zvanīt — LE 4-7056, Toronto.

S. VASARĀJA

Transporta uzņēmums

Tel. LE 4-1403

Toronto

IMANTA

Apgāds IMANTA

Sākam izsūtīt

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU

X sējumu

Redaktori: prof. Dr. A. ŠVĀBE, prof. Dr. K. STRAUBERGS, E. HAUZENBERGA-STURMA

Sējumu ievada prof. P. Kundziņa raksts CELTŅU IEKŠĒJAIS VEIDOJUMS un prof. J. Vārsberga raksts SENO LATVIEŠU ZEMKOPĪBA. Tiem seko dziesmas par kumeliņu, dravniecību un bitēm, medniecību, meža braucējiem un malkas cirtējiem, dziesmas par meža zvēriem un putniem, kokiem un augiem un dziesmas par ūdeņiem: upēm, ezeriem un jūru. Tālāk seko prof. A. Švābes raksts LATVIEŠU SOCIĀLAIS STĀVOKLIS un dziesmas par saimnieku, saimi, kalpiem, kaimiņiem, bajāriem, nabagiem, kungiem, muižu, vagari, rijnieku un par latviešu un vāciešu savstarpīgo satiksmi. Sējumu nobeidz prof. A. Švābes raksts KARA DZIESMAS un dziesmas par karu un karavīriem. — Rakstus papildina daudz illustrāciju ar Dr. V. Gintera aprakstiem. X sējumā 38 plūs 442 lpp. plūs 4 pielik. uz atsevišķām lapām.

Laipni lūdzam ikvienu, kas lasa šo sludinājumu, nākt talkā, lai varam nobeigt šo latviešu emigrācijas grāmatniecības lielāko pasākumu. Piebilstam, ka līdzšinējais subskribentu skaits un to iemaksas sedz tikai apm. 2/3 tiešo izdevumu. Katrs, kas pieteiks jaunus subskribentus, saņems prēmijas veidā LTDz brīvkomplektu. — Tuvāki paskaidrojumi pieprasāmi tieši apgādā. Tāpat laipni lūdzam pieteikt līdz šim pamanītās kļūdas, lai varam tās pārbaudīt un ievietot kļūdu labojumā, XI sējumā, kas iznāks reizē ar

XII sējumu š. g. rudenī.

Tā kā drīzumā pārtraucam pārdot LTDz par subskribentu cenu, laipni lūdzam izmantot šo izdevību nekavējoties. Reizē arī lūdzam visus sabskribentus nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz š. g. 15. augustam nokārtot iemaksas par atlikušajiem LTDz sējumiem.

Reizē paziņojam jaunā IMANTAS apgāda kapitāldarba

LATVIEŠU TAUTAS MĪKLAS, SAKĀMVĀRDI UN PARUNAS

Šis darbs iznāk vienā sējumā prof. K. Strauberga redakcijā un aptver apm. 4000 mīklu un 7000 sakāmvārdu un parunu. Sējums savā ietērpā un iekārtojumā piekļaujas LTDz izdevumam. Iemaksājot tieši apgādam, līdz š. g. 15. augustam (Austrālijā līdz 15. sept.), ikviens šo izdevumu saņems par šādām cenām:

	$	sd	Asd	ZKr	DM	D-NKr
Broš.: neto	4,00	24/-	31/-	18,00	13,50	22,00
Ies. aud.: „	5,40	33/-	42/-	24,00	18,00	29,00
Ies. pusādā: „	7,00	44/-	56/-	32,00	24,00	39,00

Piebilstam, ka brīvā tirgū cenas būs vismaz par 25 proc. augstākas. Pusādas sējums brīvā tirgū nebūs pērkams.

Apgāda korespondences adrese IMANTA, Postbox 292, Copenhagen V., Denmark

Naudas pārvedumiem IMANTS REITMANIS, Postbox 292, Copenhagen V., Denmark

Kas? kvalitātes, kvantitātes vai cenas ziņā var līdzināties ar

Wilson's SINCE 1875

APELSĪNU AUGĻŪDENS

COLA SODA ŪDENS

LIETUVIEŠU

RESTORĀNS 'RŪTA'

994 Dundas St., W., Toronto, tel. LE 6-4393

Jaunatvērtajā restorānā ēdieni eiropiešu gaumē, pagatavoti no svaigiem produktiem. Atvērts ik dienas no plkst. 6.30 rītā līdz plkst. 10.30 vakarā. Laipna apkalpošana. Drīzumā ierīkos gaisa vēdināšanu.

Īpašnieki: V. H. J. IVANAUSKAI

MEDIKAMENTU SAINĪŠUS UZ LATVIJU LĒTI — ĀTRI NOSŪTA

T. KRAUMANIS

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

5537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanādā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2008 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

Jūsu kluso stundu draugs ir dzeju grāmata

Ingrīda Vīksna

Es saku paldies

Izsūtīta visām lielākajām grāmatnīcām

Apgāda MEDUSLĀČA galvenais pārstāvis

DABŪJAMA

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont.

BAZNĪCAS ZIŅAS

NUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

15. jūlijā, plkst. 11.15 Betlemes baznīcā dievkalpojums.

Tikai reizi mēnesī dievkalpojumi būs sek. vietās:

Bronksā, sv. Toma baznīcā otrās svētdienas rītā — 8. jūlijā un 12. augustā, pl. 9.00.

Port Vašingtonā, katra mēneša pirmajā svētdienā, 5. augustā, pl. 2 dienā.

Hempstedē dievkalpojumi pārcelti uz mēneša pēdējo sestdienu, 28. jūlijā un 25. augustā, plkst. 6 vakarā.

ČIKĀGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2429.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th A...

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džozefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvokū latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Dievkalpojumi notiek Fort William, 560 May St.

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London, Ont.

St. Katarīnā 14. jūlijā, plkst. 7.00 vakarā Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 22. jūlijā, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Pēc tam kopīgs izbraukums uz ezera malu pie Dašvūdas.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

15. jūlijā dievkalpojums un bērnu svētki Sidrabenē plkst. 10.

22. jūlijā dievkalpojums sv. Andreja baznīcā plkst. 11.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

15. jūlijā, pl. 11 brīvdabas dievkalpojums Saulainē.

22. jūlijā, pl. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

29. jūlijā, plkst. 11 rītā brīvdabas dievkalpojums Saulainē.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

15. jūlijā, plkst. 9.15 no rīta dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā — Danforth Ave.

22. jūlijā, plkst. 9.15 no rīta dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā — 361 Danforth Ave.

Bramptonas latviešu ev.-lut. dr. 29. jūlijā, plkst. 1.30 pp. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

Māc. T. Aviks, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Nākošais dievkalpojums sv. Olava baznīcā, 15. jūlijā, plkst. 1.30.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So)

Hamiltonā, latviešu draudzē. Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave. S., svētdien, 15. jūlijā, plkst. 2-os dienā jauniešu iesvētes. Dievkalpojums. Diesmu lapiņas.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Dievkalpojums 15. jūlijā, plkst. 9.45.

Dievkalpojums 29. jūlijā, plkst. 9.45.

Kičenerā, Mateja baznīcā, 15. jūlijā, plkst. 2.00 pp.

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā — Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

Māc. E. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa 2, Ont. Otavā

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 15. jūlijā, pl. 13. sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Iesvētes dievkalpojums ar Sv. vakarēdienu.

Kirklandleikā, sestdien, 28. jūlijā. pl. 19 lut. bazn. dievkalpojums.

Virdžinijtaunā, svētdien, 29. jūlijā, plkst. 14.00 lut. baznīcā dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 29. jūlijā, pl. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walker Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz ...... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..........

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

LIBERĀĻI KANADĀ SĀK SLĪDĒT UZ LEJU

Neskaidra politiskā situācija federālās un provinču vēlēšanās

Pēdējos gados Kanadas politikā radusies vēlēšanu dīvainība — „divējāda veida" balsotāji. Iespējams, ka šādu balsotāju Kanadā ir lielākā daļa, uz ko norāda balsošana provinču un federālās vēlēšanās.

„Divējāda veida" balsotājs ir tāds, kas par vienu partiju balso federālās (t. i. visas valsts) un par citu provinces vēlēšanās. Balsotājus, šķiet, neitekmē pat fakts, ka dažādo partiju programmas nav saskaņojamas. Parasti vēlētājs izrauga to partiju, kura viņam liekas spējīgāka dot labāko valdību.

„Divējāda veida" balsošana visai skaidri pierādījās pēdējās vēlēšanās divās no trim provincēm. Tautas vietnieku namā Saskačevānas provinci galvenokārt pārstāv CCF partijas locekļi — provinces vēlēšanās premjēra T. C. Duglasa valdība nāca pie varas 4. reizi pēc kārtas. Saskačevānas provinces vēlētāji sevi pierādīja par „viena veida" vēlētājiem. Bet Kvēbekas un Jaunbrunsvikas provincēs aina jūnijā bija pavisam citāda.

Kvēbekas provincei Tautas vietnieku namā pārsvarā ir liberāļu partijas locekļi. Tomēr provinces pēdējās vēlēšanās premjēr Morisa Duplesija Union Nationale (kons.) ieguva lielāku deputātu skaitu (72 no 93 vietām), tā provinces liberāļi dabūja veselīgu pērienu.

Šīs vēlēšanas deva visskaidrāko pierādījumu par „divējāda veida" vēlētājiem. Tur bija arī „divējāda veida" vēlēšanu organizātori — ļaudis, kas kā liberāļu organizātori darbojās federālās vēlēšanās un kā opozicijas partijas Union Nationale organizātori provinces vēlēšanās. Nav šaubu, ka šie politieskie oportūnisti atgriezīsies pie liberāļiem, kad nāks nākošās federālās vēlēšanas.

Jūnija vēlēšanās Kvēbekas kaimiņš Jaunbrunsvikas provinces prmjērs Hjū Džons Flemings noturēja savu majoritāti, jo viņu pastiprināti atbalstīja vēlētāji. Bet Tautas vietnieku namā Otavā Jaunbrunsvikas majoritāte ir liberāļiem.

Daži novērotāji „divējāda veida" vēlēšanas izskaidro ar faktu, ka kanadieši patiesībā ir konservātīvi un nevēlas pārmaiņas. Kanadā valdības parasti amatos palikt krietni ilgu laiku. No cita viedokļa raugoties, varētu jautāt, vai politiskās partijas maz tik daudz viena no otras atšķiras?

Ja uzskaitām galvenās 4 politiskās partijas (sākot no kreisā spārna), tad kārtība būtu šāda: CCF (Cooperative Commonwelth Federation), liberāļi, progresīvi konservātīvie (vai konservātīvie, kā tos arvien biežāk mēdz apzīmēt) un sociālā kredita partija. Labour progressive — komūnistu partija - pie galvenajām politiskajām partijām neskaitās.

CCF ir Kanadas sociālistu partija. Taču gadi šo kādreiz visai kareivīgo kreiso nogrupējumu padarījuši mērenāku, tā vairs nav tik radikāla. Ilga atrašanās vald. sēdeklos Otavā, arī liberāļus noskaņojusi vairāk konservātīvi, bet konservātīvos gadi, ko tie pavadījuši ārpus valdības, vairāk liberālizējuši. Sociālā kredita partiju varētu apzīmēt par mērenu labā spārna partiju. Patiesi, pati sev par pārsteigumu, tā pievilkusi zināmus labā spārna elementus, kuri aizstāv idejas, kas kaut kur citur bija visai populāras šī gadu simteņa 30.-tos gados.

Tomēr visā visumā Kanadas politiskais spektrs ir stipri šaurs. Tādēļ nav jābrīnas, ka balsotājs vienās vēlēšanās nobalso par vienu un otrās par citu partiju, pie tam savu svārstību nemaz neapzinoties.

Iznākumā, kaut gan Kanadā kopš 1935. gada valdība Otavā atrodas liberāļu rokās, provinču valdības visā zemē reprezentē dažādas pārtijas.

Britu Kolumbijā un Albertā, vistālāk valsts rietumos esošajās provincēs, valda sociālā kredita partija; Saskačevānā, Albertas kaimiņos, kopš 1940. gadu sākuma ir CCF valdība; Manitobas provincē, kas atrodas zemes vidienē, valda liberāļi.

Ontario provinces valdība daudzus gadus, patiesi ar milzīgu pārsvaru, ir konservātīvo rokās, un, liekas, tā tas turpināsies vēl ilgi. No 90 vietām provinces parlamentā 79 ieņem konservātīvie. Turpretim Tautas vietnieku namā Otavā ne mazāk par 50 no 85 federālām vietām, kas pienākās Ontario provincei, ieņem liberāļi.

Kvēbeka, kā mēdz teikt, federāli ir liberāla, bet provinciāli konservātīva.

Tāda ir arī Jaunbrunsvika, Jaunskotijā, Prinča Edvarda salā un Nufaundlendā ir liberāļu valdības, un liberāļiem arī majoritāte Otavā.

Politiskie novērotāji apgalvo, ka liberāļu neveiksme panākt visniecīgāko majoritāti visu triju provinču vēlēšanās jūnijā patiesībā nozīmē, ka liberāļi sāk zaudēt pamatus zem kājām un slīd uz leju visā valstī — ka tiem ar steigu jādomā par savu politisko žogu labošanu. Šinī pavasarī trokšņainajās dabiskās gāzes vada debatēs, kurās liberāļu popularitāte tautā stipri cieta, rada viņu partijā bažas par Senlorāna valdības pastāvēšanu.

Bet arī nākošā spēcīgākā partija — konservātīvie — gūstot panākumus uz liberāļu lēses, ir mazliet zaudējuši rietumos sociālā kredita partijas labā. Konservātīvo spēks paliek nemainīgs Ontario provincē, pat ar zināmu cerību uz ieguvumiem piejūras provincēs un, varbūt, uz dažiem papildus sēdekļiem Kvēbekā.

Abām galvenajām partijām būs stingri un pozitīvi jāietekmē Kanadas vēlētāji, jā tās gribēs iegūt noteicošo majoritāti Tautas vietnieku namā Otavā nākošajās valsts vēlēšanās, kas notiks kaut kad nākošo 12 vai 14 mēnešu laikā. CS

JŪS MEKLĒ!

ELVIRU FOGELI no Vidrižiem meklē piederīgie. Tuvākas ziņas pa tel. Toronto, RO 6-2575

Nupat pienākušas grāmatas:

K. ZARIŅŠ, romāns,
DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES
Iesieta $2.60, broš. $2.00

K. RAIDS
KAD KRIEVI NĀK
Cena $5.00

APSĪŠU JĒKABS
BAGĀTI RADI
Cena $2.40

J. KLĪDZĒJS
DŽENITORS
$4.00

I. LIEPSALA
SUMPURŅU LAIKS
$2.80

ANŠLAVS EGLĪTIS
LĪGAVU MEDNIEKI
$3.50

ES NEBIJU VARONIS
$1.50

K. IEVIŅŠ
PIE TEIKSMOTĀ EZERA
$4.00

AD. ERSS
KRUSTS CEĻMALĀ
$4.00

KN. HAMSUNS
JŪSMOTĀJI
$2.25

T. HARDIJS
SKAIDRA SIEVIETE
$3.80

J.TORVALDS
MĪKLAINIE LIKTEŅI
$2.80

TRIECIENS UZ BERLĪNI
$3.50

V. MOBERGS
JAUNĀ ZEME
$3.80

J. VĪTOLS
200 LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU
$11.00

DZĪVĀ DZEJA
$8.00

AL. ČAKS
MANA PARADĪZE
$6.00

ANDREJA EGLĪŠA dzejas
VAI VĒL DIEVKOCIŅŠ ZIED MĀTES KAPU LAUKĀ?
$4.00

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

ARABI SLAVINA FRANKO

Dž. Rimkeits stāsta par Franko un viņa grezno gvardi

No Tanžeras dodamies uz franču un agrāko spāņu Marokas robežpilsētiņu Alkazarkvivīru (El-Ksar el Kebir.) Šis ceļš ved tālāk uz Rabatu un Kasablanku, bet mūsu Latvijas pasē trūkst franču Marokas vīzas. Alkazarkvivira ir stārķu pilsēta. Tiešām — gar ceļu malām redzam mūsu draugus, kas, droši vien, staigājuši arī pa Latvijas pļavām...

Kāds arabs piedāvā ādas un sudraba izstrādājumus. Uzsāku sarunu par politiskiem saspīlējumiem sarp Franciju un Spāniju un arabiem un Franciju pie glāzes tējas, kas ir Marokas nacionālais dzēriens: pārmērīgi karsts ūdens tiek uzliets uz zaļām piparmētru veidīgām zālītēm, Yerba Buena, un tad tiek dzerts bez steigas, kājās sakrustojušiem sēžot uz grīdas, glāzi, tās karstuma dēļ, turot augšun apakšdaļā starp pirkstiem. — Arabiem aizliegts alkohols — tā nosaka Korāns. Arabs mums stāsta par atkārtotiem nemieriem, slavina Franko, ka viņš atdošot Spāņu Marokai brīvību un izsakās baigi asi pret frančiem. Acis vien zib, kad tas stāsta, ka viņa ticības brāļi aizdedzinājuši benzīna izdalīšanas tvertnes; nakts laikā bieži klusumu pārtraucot agonijas kliedzieni, pa reizei arī kāds šāviens. Arabiem patīkot labāk īsais durklis, tas pievēršot mazāk uzmanības. Uz manu jautājumu, kā tad viņi nakts tumsā tik viegli atšķirot ienaidnieku no savējiem, arabs smaidot atbild: „Korans mums aizliedz smēķēt... un ja arī kāds no mūsējiem smēķē franču cigaretes un krīt, Allahs viņam piedos...! Kasablankā valdošā banda „Melnā roka." Marokāņi nemierā ar franču virskundzību un vēlas pilnīgu brīvību un suverēnitāti.

No savas toreizējās galvaspilsētas Fezas arabi astotā gadsimtenī iekaroja visu Iberijas pussalu — tagadējo Spāniju. Šī okupācija ilga pāri par 700 gadiem. Taču Marokai ir ietekme arī uz jaunāko Spānijas vēsturi. Pēc dažām dienām Spānijā svinēs vislielākos gada svētkus — 18. jūliju. Tad Franko ar savu grezno moru gvardi pieņem militāras parādes. Šai gvardei ir ļoti greznas uniformas. Gvardisti jāj uz īstiem arabu zirgiem. Franko brauc valējā Mercedes auto, sveicinādams tautu un atbildēdams uz tās gavilēm. Automobiļa priekšā un aizmugurē un no katras puses uz zirgiem trijās rindās krāšņās uniformās tumšā sejas krāsā ar ugunīgām acīm reizami šie izlasītie miesassargi. Skats sajūsmina katru. Nevar iedomāties, ka tas būtu Eiropas valsts valdnieks — šķiet, pasaka no „Tūkstots un vienas nakts." Par šo gvardi sajūsmināti arī visi diplomātiskā korpusa locekļi. Kad tiem jāakreditējas pie Franko, viņus jau no mājām pavada šī greznā un krāšņā godasardze ar gariem šķēpiem un karodziņiem. Pārsvarā sarkana, balta un brūna krāsa.

1936. gada 18. jūlijā sākās Spānijas pilsoņu karš. Franko tanī laikā bija Kanarijas salu gubernātors. Viņš tūdaļ pārcēlās uz spāņu Maroku, lai organizētu savus pirmos militāros kadrus. Ar vācu lidmašīnu palīdzību uz Spāniju no Afrikas pārcēlās marokāņu karaspēks un arī nedaudzas spāņu armijas daļas, kas tobrīd atradās spāņu Marokā. Šodien Franko var teikt: ja mori (arabi) nebūtu sākumā palīdzējuši, viņš nekad nebūtu uzvarējis Spānijas pilsoņu karā. Varbūt arī tādēļ ģenerālisima Franko goda sardzē tagad ir marokāņi.

Spānijā uzsver, ka tā cīnās ne tikai pret komūnismu, bet arī pret koloniālismu. Madridē savā laikā arī spāņu Maroku neatzina par koloniju, bet protektorātu. Franko savā laikā solīja pakāpeniski atkāpties no spāņu Marokas atstājot pašnoteikšanos pašiem arabiem. Franko ir šodien pildījis, ko viņš savā laikā solīja. Franko tur vārdu! Varbūt tas ieskaitāms arī arabu kareivju atalgojumā par viņu nopelniem, gūstot uzvaru Spānijas pilsoņu karā.

Ceļot skolas, pat mošejas, slimnīcas, taisot ceļus un iekārtojot citas labierīcības spāņu Marokā, Madride ik gadus piemaksāja 860 miljonu pesetu (tas būtu 21.5 milj. dolaru). Šī nauda, liekas, bija pareizi ieguldīta. Savā laikā Afrika Franko noderēja par tramplīnu komūnistu padzīšanai no Spānijas. Šodien Afrika Franko noder spāņu pozīciju stiprināšanai. un pie tam ļoti izdevīgi — proti, viņu prestižs aug ar katru dienu visā arabu pasaulē, izspiežot franču un britu ietekmi.

AR STRĀDNIEKU SLEPKAVĀM PIE VIENA GALDA

4. jūlija svinības Maskavā

Sakarā ar Amerikas Savienoto Valstu Neatkarības dienu, sūtnis Bolens 4. jūlijā Maskavā rīkoja rautu, kurā piedalījās ap 70 amerikāņu, kas tanī laikā Padomijā kārtoja veikalu lietas, AN ģenerālsekretārs Hammeršīlds, Kolumbijas universitātes prof. Filips Moslejs, ASV žīdu garīdznieku delegācija ar rabīnu Klepermani, Kremļa varas vīri: Chruščevs, Bulgāņins, Šepīlovs, Molotovs, Maļenkovs un Pervūchins.

Pervūchins pirmais (protams, Chruščeva uzdevumā) pacēla savu viskija glāzi un visu klātesošo un padomju valdības vārdā apsveica amerikāņu tautu, glāzi tukšojot uz prez. Eizenhauera veselību.

Pa tam Hammeršīlds piegāja pie Kremļa vīriem bez glāzes. To redzot, Bulgāņins izsaucās: „Mēs visi esam apbruņoti, tikai jūs viens — izņēmums!"

„Un kāpēc gan ne," Bulgāņinam atbildēja Chruščevs, „zviedri ir neitrāli." Tad, uzrunājot AN sekretāru, Ch. piebilda: „Jūsu pozicija ir vislabākā."

Prof. Moslejs jautāja Chruščevam, kā tagad partijas Centrālkomitejā pieņem lēmumus, vai ir arī domstarpības?

„Arī pie mums ir nesaskaņas," norādot uz bij. valdības galvu Maļenkovu un nesen atstādināto Molotovu, atbildēja Chruščevs.

„Ja mēs kādā jautājumā nevaram saprasties, tad par to nobalsojam. Jā gan, arī pie mums ir domstarpības," teica Ch.

„Bet tās nav atklātas," piebilda Moslejs.

„Nē, nav gan atklātas," apstiprināja Chruščevs.

Sūtnis Bolens krieviem pastāstīja, ka sakarā ar pārtikas krizi Padomijā, sūtniecība „pieturoties pie partijas līnijas" — paši savā dārzā audzējot kukurūzu.

Chruščevs arī tūdaļ ar sūtņa kundzi devās kukurūzu apskatīt, un, atgriezies pie viesiem, teica:

„Esmu priecīgs, ka amerikāņu kukurūza tik labi aug krievu zemē. Mums no amerikāņiem daudz vēl jāmācās, bet amerikāņi negrib mūs savā zemē ielaist. Viņi baidās, ka mēs varētu izspiegot viņu noslēpumu... kā jāslauc govis."

Šepīlovs, kas tikko bija atgriezies Maskavā, paziņoja amerikāņiem, ka viņš Vidējos Austrumos bijis „miera veicināšanas" nolūkā, bet nevis, lai „Rietumiem radītu kādas grūtības."

Žīdu rabīns aizrādīja Bulgāņinam, ka Maskavā tikpat kā neesot sinagogu.

„Tā žīdu pašu darīšana" — mierīgi meloja uzrunātais varas vīrs.

Piezīme: 4. jūlijā, kad ASV sūtniecībā Maskavā dzīroja, čekisti Poznaņā sāka slepkavot nevainīgos poļu strādniekus, kas, prasot maizi un brīvību, trīs dienas bija varonīgi cīnījušies ar apspiedējiem. Taču rautā ne sūtnis Bolens, ne AN ģenerālsekretārs Hammeršīlds, nedz arī žīdu garīdznieki, ne ar vārdu neieminējās par asins pirti, ko Polijā rīko sūtņa „augstie viesi" Chruščevs un Ko. Neviena protesta skaņa pret zvērībām Poznaņā neatraisījās no brīvās cilvēces pārstāvju lūpām, skatot vaigā šo briesmu darbu izrīkotājus. Gluži otrādi — tie saskandināja savas glāzes ar strādnieku slepkavām (izņemot Hammeršīldu) un dzēra uz viņu veselību. Kurp ejam?!

PROMENĀDES KONCERTS
CETURTDIEN, 12. JŪLIJĀ, PL. 8.20 V.
VARSITY ARĒNĀ
Diriģents
VICTOR KOLAR
Rezervētās vietas $1.00, pārējās 50c (bez takses).
Biļetes dabūjamas pie Heincmaņa, 195 Yonge St, tel. EM 4-6201, Local 30, pirmdienās. (Varsity arēnā tikai ceturtdienā).

VAJADZĪGI ŠOFEŖI.
Zvanīt VASARĀJA transporta uzņēmumam LE 4-1403, Toronto

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

BĒRZAINIES SITUĀCIJAS PLĀNS

(Apvilkts ar treknu līniju)

Sakarā ar DV KV pr-ža V. Muk a rakstu par Bērzaini (LA iepriekšējā n-rā), skaidrības labā ievietojām attiecīgo gruntsgabala plānu.

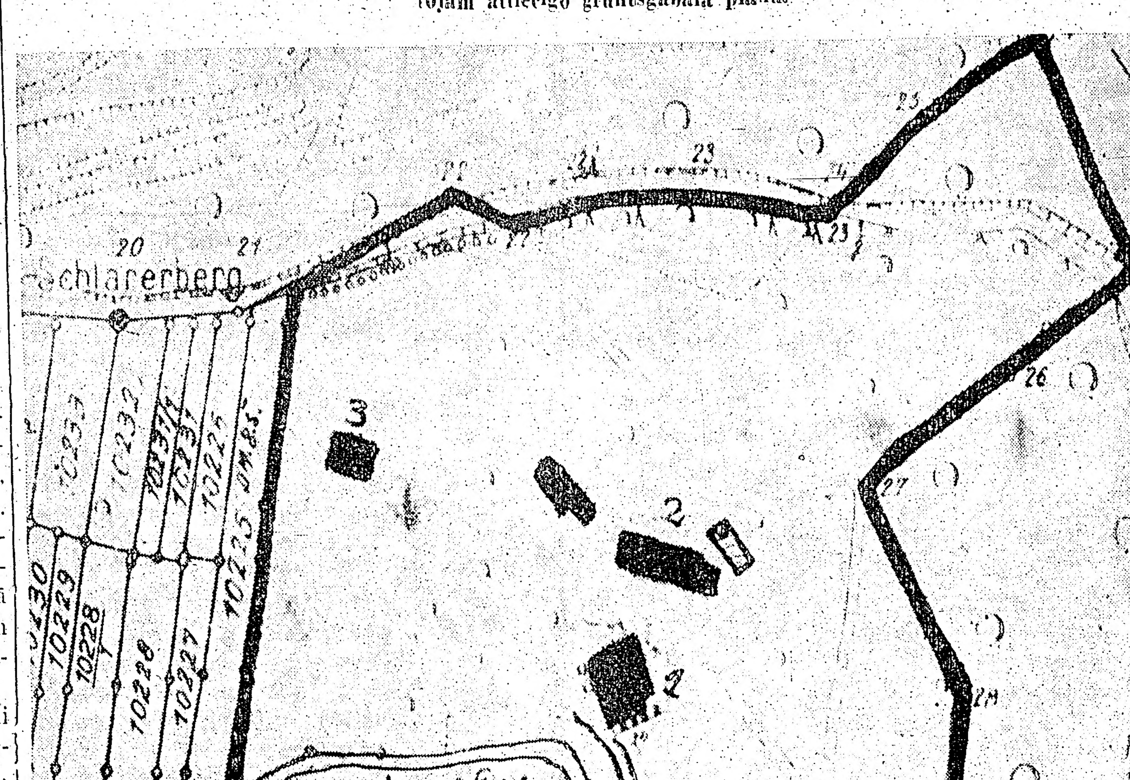

1. Galvenā ēka. 2. Saimniecības ēkas. Viena no tām ierīkota kūts, šķūnis un dzīvokļi, bet otrā — putnu kūts. 3. Garāžas. 4. Kreisajā malā dienvidos no iebraucamā ceļa, kas atzīmēts ar punktētām līnijām, ir Bērzaines zemes gabals uz kuru būvaizliegums neattiecas.

SPORTS

FUTBOLS TORONTO

7. jūlijā DV uzvarēja Pugliju 3:1. Sacīkstes atreferējums nākošajā numurā.

Pirmdien, 16. jūlijā Millen laukumā spēlēs DV — SLAVIA

TLSK UZVARA VOLEJBOLA TURNĪROS NIAGARĀ

Gadskārtējo Draudzības dienu volejbola turnīrs vīriešiem, 8 vienībām cīnoties par „Niagaras kausu," šogad risinājās Ontario ezera krastā Garden City Beach. Jau turnīra priekšspēles, kas notika pēc divmīnusa sistēmas, sagādāja pārsteigumu. Pagājušā gada uzvarētājs — Toronto latv. YMCA's klubs, spēlējot bez Bergvalda, zaudējot TLSK I vienībai un Bramptonas sastādītajai, no turnīra izstājās. „Amerikāņu" pārstāvji Vilimantikas Zemgale nodemonstrēja techniski labu volejbolu, bet trūka spēcīgu gremdētāju izšķirīgo punktu gūšanai. Finālā bez zaudējumiem iekļuva TLSK 1. vienība un Bramptonas sastādītā, kurai, lai tiktu uzvarētāja godā, būtu torontiešī jāuzvar divās spēlēs. Pirmajā setā pārliecinoši uzvarēja torontieši ar 15:4, bet otrā setā TLSK atrodoties vadībā, sacīksti pārtrauca spēcīgā viesuļvētra, un bramptonieši spēli uzdeva, tā Jāņa Gaušes dāvāto balvu izcīnīja TLSK 1. vienība, spēlējot sekojošā sastāvā. V. Ernstsons, A. Krūmiņš, A. Alberts, I. Ruģelis, G. Alberts un K.Ozoliņš. Bramptonas sastādītajā redzējām basketbola laukumā labi pazīstamos spēlētājus: A. Litaunieku, O. Zommeru, J. Brici, A. Spricenieku, J. Budži, J. Ķeņģi, J Leišaunieku, Rituli un Bergmani.

Spēcīgo „Zemgales" vienību veidoja: A. Avens, A. Grāvlejs, V. Žagars, J. Avens, V. Nāgelis, V. Apinis un O. Tamužs.

Sieviešu volejbolā TLSK vienība, pārējām spēlētājām cīnoties Cīkāgā, komplektējās sekojoši: E. Ozoliņa, Z. Griķe, H. Groskopfa, I. Ploriņa, H. Beķere un V. Brasliņa, divos setos uzvarot savas pretnieces - sastādīto vienību, izcīnot otro reizi pēc kārtas Draudzības dienu rīcības komitejas dāvāto kausu, to iegūstot kluba īpašumā.

Draudzības dienu sacīkstē Niagarā. Otro gadu pēc kārtas sieviešu volejbola turnīrā uzvarēja Toronto latv. sp. kluba vienība, izcīnot Niagaras kausu, kas pāriet kluba īpašumā. Vienībā spēlēja: 1. r. no kr.: Elga Ozoliņa, Zenta Griķe, Helda Groskopfa. 2. rindā: Ieva Ploriņa, Helena Beķere un Vija Brasliņa.

Vilimantikas Zemgale vīriešu volejbola turnīrā Niagarā guva labas sekmes, izcīnot trešo vietu. „Amerikāņu" vienībā spēlēja: 1. no kr.: Arvīds Avens, Andrejs Grāvlejs, Viesturs Žagars, Olģerts Tamužs. 2. rindā: Jānis Avens, Ojārs Nāgelis, Valdis Apinis. J. Liģera uzņ.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski